

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Bytomia za rok 2014

Bytom 2015

Zgodnie z art. 12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 Nr 212 poz. 1263 z późn. zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu przedstawia „*Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Bytomia za rok 2014*”. Raport obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna jako instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk, przeprowadzanie kontroli, analiza ustaleń pokontrolnych oraz ocena skuteczności prowadzonych działań.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest główną czy jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Do naszych zadań należy także pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia, inicjowanie i wytaczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie higieny i racjonalnego odżywiania i zapobiegania chorobom.

Mam nadzieję że raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana poniżej ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	8
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	9
Wnioski.....	9
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych.....	13
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	13
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	15
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	16
Wnioski.....	16
III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	17
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów.....	21
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	23
3. Piekarnie.....	24
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	24
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	25
6. Akcje.....	26
7. Działalność interwencyjna.....	30
Wnioski.....	31
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli	33
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	33
2. Ocena jakości wody w basenach.....	33
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	34
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	36
1. Domy pomocy społecznej.....	37

2.	Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	38
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	38
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	39
5.	Ustępy publiczne.....	39
6.	Noclegownie.....	40
7.	Baseny kąpielowe.....	40
8.	Środki transportu.....	40
9.	Składowiska odpadów komunalnych.....	40
10.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami.....	41
11.	Inne informacje.....	41
12.	Interwencje.....	41
	Wnioski.....	43
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczyh.....	45
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczyh.....	45
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	49
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	51
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	51
5.	Interwencje.....	51
	Wnioski.....	52
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	53
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	53
2.	Choroby zawodowe.....	59
3.	Interwencje.....	60
	Wnioski.....	60
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	62
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	66
X.	Działalność laboratoryjna.....	77

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2014 roku na terenie Bytomia przeprowadzono łącznie **844** wywiady epidemiologiczne w ogniskach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 68.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne zaobserwowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2014 roku zarejestrowano ogółem 41 zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby tj. o 11 zachorowań więcej niż w ubiegłym roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 17 zachorowań na przewlekłe i bliżej nie określone wzw typu B, 24 zachorowania na wzw typu C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nie określone wzw typu B o 9 przypadków, wzw typu C o 3 przypadki. Nie zarejestrowano przypadków ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu B oraz wirusowego zapalenia wątroby typu A.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2014 r. zarejestrowano 32 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 13 przypadków więcej niż w roku ubiegłym, natomiast nie zarejestrowano posocznicy i innych zakażeń pozajelitowych wywołanych przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 91 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (spadek o 3 przypadki), 68 przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (wzrost o 65 przypadków), 126 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wzrost o 28 przypadków), 243 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 78 przypadków). Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2014 roku zarejestrowano 73 przypadki zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 9 przypadków mniej niż w roku 2013. Utrzymująca się wysoka liczba tych zakażeń wynika z coraz powszechniej stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2014 r. na terenie miasta Bytomia wystąpiło 16 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie narażonych było 528 osób, natomiast zachorowało 100 osób, wystąpiło 1 zakażenie bezobjawowe, nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia, zgony 5 osób spowodowane były chorobą zasadniczą. Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową spadła o 3 ogniska.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych - 12 ognisk, narażonych było łącznie 507 osób, zachorowało 87 osób, W 4 przypadkach nastąpiły zgony pacjentów, których przyczyną były choroby zasadnicze. W 10 ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, z tego w 7 ogniskach zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, w 3 ogniskach - przez rotawirusy. W 2 ogniskach nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone,

- żłobku – 1 ognisko, narażone były 4 osoby, zachorowały 4 osoby. Czynnika etiologicznego nie ustalono, zachorowania zakwalifikowano jako biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu,

- mieszkaniach prywatnych – 3 ogniska, narażonych było łącznie 17 osób, zachorowało 9 osób, wystąpiło 1 zakażenie bezobjawowe, nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia, zgon 1 osoby spowodowany był chorobą zasadniczą.

We wszystkich ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań była Salmonella z grupy D typ enteritidis. Nośnika zakażenia nie ustalono.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na następujące choroby :

- ospa wietrzna -1260 zachorowań (wzrost o 234 przypadki),
- różyczka – 86 zachorowań (wzrost o 17 przypadków).
- świnka – 19 zachorowań (wzrost o 12 przypadków),
- płonica – 79 zachorowań (wzrost o 9 przypadków),
- krztusiec – 6 zachorowań (wzrost o 4 przypadki).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Ilość zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim – o 22 przypadki, zarejestrowano 61 zachorowań.

Zanotowano wzrost liczby osób szczepionych przeciwko wściekliźnie narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta o 18 przypadków w porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2014 roku przeciwko wściekliźnie po ekspozycji zaszczepiono 39 osób.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 7 zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (wzrost o 1 przypadek), 1 zachorowanie na inne wirusowe zapalenie mózgu (tak jak w roku ubiegłym), 3 zachorowania na wirusowe zapalenie opon mózgowych (spadek o 1 przypadek), a także 2 zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nie określone.

Ponadto w 2014r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołany przez Haemophilus influenzae, natomiast nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez Neisseria meningitidis oraz Streptococcus pneumoniae.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa. W 2014 roku zarejestrowano 54 zachorowania na gruźlicę, to jest o 1 przypadek więcej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W 2014r. w związku ze zgłoszeniem przypadku zachorowania na gruźlicę prątkującą ucznia gimnazjum objęto nadzorem epidemiologicznym pozostałych uczniów klasy i nauczycieli oraz młodzież z drużyny sportowej, w której trenował chory. Osoby te zostały skierowane do poradni specjalistycznej celem przeprowadzenia konsultacji lekarskiej oraz badań.

Wydano 1 decyzję nakazującą obowiązkową hospitalizację z związku ze zgłoszeniem przypadku samowolnego opuszczenia szpitala przez pacjenta hospitalizowanego z powodu gruźlicy prątkującej. Pacjent zgłosił się do szpitala i zakończył proces leczenia stacjonarnego.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2014 zaobserwowano znaczny spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 14134 przypadków w roku 2013 do 5528 przypadków w roku 2014. Spadek liczby zarejestrowanych przypadków może być spowodowany zarówno faktycznym spadkiem liczby zachorowań, jak również pogorszeniem zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2014 roku nie zarejestrowano przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi.

W 2014r. prowadzony był nadzór epidemiologiczno- wirusologiczny nad grypą w Systemie Sentinel w 2 wytypowanych podmiotach leczniczych. Prób do badań w kierunku grypy nie pobierano.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2014 roku o 374 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepionych zostało w 2014 roku 3029 osób.

Od roku 2008 obserwuje się znaczący spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową z 13 przypadków w 2007 roku, następnie 3 przypadków w roku 2008, 2 przypadków w roku 2009 do 1 przypadku w roku 2010 i 1 przypadku w roku 2011. W 2012 roku zarejestrowano 2 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej, w roku 2013 – 1 przypadek, natomiast w roku 2014 nie rejestrowano zachorowań.

Niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej oraz szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C.

W roku ubiegłym na terenie Bytomia przeciwko meningokokom grupy C ogółem zaszczepione zostały 93 osoby, tj o 33 osoby więcej niż w roku poprzednim.

Ponadto w 2014r. zarejestrowano 7 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* – o 3 przypadki więcej niż w roku poprzednim, 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*. Zarejestrowano także 12 przypadków róży, to jest o 1 przypadek więcej niż w roku ubiegłym.

W 2014 roku zarejestrowano również 5 przypadków lambliozy (tak jak w 2013r.), 3 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV (o 5 mniej niż w roku 2013), 3 przypadki kiły (o 7 mniej niż w 2013r.), 1 przypadek rzeżączki (tak jak w 2013r.), a także 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat.

W 2014 roku w szpitalach na terenie miasta Bytomia wystąpiło 13 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 6 mniej niż w roku ubiegłym. Łącznie ogniska objęły 90 osób, w tym 88 pacjentów i 2 pracowników medycznych. W 4 przypadkach nastąpiły zgony pacjentów, których przyczyną były choroby zasadnicze. W 12 przypadkach ognisk były to zakażenia szerzące się drogą pokarmową. W 10 ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, z tego w 7 ogniskach zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, w 3 ogniskach - przez rotawirusy. W 2 ogniskach nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone.

Ponadto w oddziale szpitalnym wystąpiło ognisko :

- zakażenia krwi i zakażenia układu moczowego wywołane przez *Klebsiella pneumoniae* ESBL, w którym zachorowania dotyczyły 3 noworodków.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2014r. nie rozpatrywano interwencji.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2014 roku na terenie miasta Bytomia sprawowano nadzór nad **40** punktami szczepień. Skontrolowano **38** punktów szczepień, przeprowadzając **63** kontrole.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu. PPIS w Bytomiu wystosował **191** wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień, ponadto wysłano **177** listów do rodziców informujących o korzyściach wynikających ze szczepień ochronnych..

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2014 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ, a także coraz większą aktywnością ruchów antyszczepionkowych.

W zakresie szczepień ochronnych w 2014r. rozpatrzono 1 interwencję, która dotyczyła :

- nieprawidłowości w zakresie przechowywania preparatu szczepionkowego, dokumentowania szczepień i wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego u pacjenta po szczepieniu szczepionką TyT, przeprowadzonym w NZOZ ZBM Zdrowie S.C. Bytom, ul. Powstańców Warszawskich 64B/1.

Kontrola sanitarna w obiekcie potwierdziła zarzuty, preparat szczepionkowy TyT użyty do przeprowadzenia szczepienia był przechowywany niezgodnie z zaleceniem producenta dotyczącym okresu przechowywania i stosowania od dnia pierwszego otwarcia fiolki. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji szczepień

ochronnych zalecanych. Nałożono mandat karny oraz wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane. Interwencję uznano jako zasadną.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2014 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w roku poprzednim, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.
2. Wiele problemów zauważa się w prowadzeniu nadzoru nad gruźlicą. Zachorowania na gruźlicę prątkującą wymagają aktywnego wyszukiwania osób z kontaktu, a niejednokrotnie prowadzenia działań nadzorowych na szeroką skalę, jak w przypadku zachorowania w szkole. Pojawiają się także przypadki uchylania się od obowiązkowego leczenia gruźlicy, a nawet samowolnego opuszczenia szpitala przez chorych w okresie prątkowania, co wymaga wdrożenia postępowania administracyjnego i egzekucyjnego celem przymuszenia do leczenia. W związku z powyższym w celu prowadzenia nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą konieczna jest ścisła współpraca z podmiotami leczniczymi właściwymi ze względu na leczenie gruźlicy celem szybkiego pozyskiwania informacji oraz wdrażania niezbędnych działań.
3. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2014 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia:

- Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15,
- SP ZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10,
- Szpital i Ambulatorium z Izbą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, ul. Wrocławska 4,
- Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” w Bytomiu, ul. Konstytucji 9.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono **47** kontroli.

Ponadto skontrolowano 1 szpital będący pod nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego, w którym przeprowadzono 3 kontrole.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 3 decyzje administracyjne terminowe.

Decyzje dotyczyły najczęściej poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektów, tj. malowania pomieszczeń, wymiany uszkodzonych dozowników na preparat do dezynfekcji rąk oraz podajników na ręczniki jednorazowego użytku, wymiany zniszczonej wykładziny podłogowej, zamontowania brakujących osłon na lampach, odnowienia zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie oddziałów, zakupu regału do przechowywania basenów, zainstalowania brakujących desek sedesowych w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, zainstalowania lub wymiany uszkodzonych baterii przy punktach wodnych w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych.

Nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 złotych w związku ze złym bieżącym stanem sanitarno- higienicznym obiektu.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 12 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń oraz 1 decyzję uchylającą zarządzenie ujęte w uprzednio wydanych decyzjach.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku 1 szpitala – Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Bytomiu – w pralni należącej do szpitala, natomiast w pozostałych 3 szpitalach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

W 1 skontrolowanym szpitalu stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną. Wszczęto postępowanie administracyjne, strona usunęła nieprawidłowości w ciągu 7 dni od daty podpisania protokołu, decyzji nie wydano.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z uprawnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W 2 szpitalach sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorniach centralnych zlokalizowanych w obiekcie, a w 1 szpitalu w sterylizatorni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy, natomiast w 1 szpitalu – Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” nie używa się narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno – higieniczny większości szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

Ponadto przeprowadzono kontrole tematyczne szpitali pod kątem oceny pomieszczeń i urządzeń celem wydania opinii.

Wydano 2 opinie, w tym 1 o spełnieniu wymagań i 1 o braku spełnienia wymagań.

Szpitale posiadają programy zaopiniowane programy dostosowania, które są stopniowo realizowane.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych, które nie wykazały nieprawidłowości.

Przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie oceny pomieszczeń oraz działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń w oddziałach kardiologicznych, która nie wykazała nieprawidłowości.

Ponadto w 2 szpitalach przeprowadzono kontrole dotyczące oceny stopnia przygotowania na wypadek podejrzenia gorączki krwotocznej Ebola. Skontrolowane szpitale posiadają opracowane procedury postępowania oraz zabezpieczenie w podstawowe środki ochrony osobistej.

W 2014r. w szpitalach na terenie Bytomia wystąpiło 13 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu - 6 ognisk, w SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 - 5 ognisk oraz 2 ogniska w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1, nadzorowanym przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono łącznie 14 kontroli.

W 2014 roku rozpatrzono 3 interwencje dotyczące szpitali :

- złego stanu sanitarnego w związku z trwającym remontem w Katedrze i Oddziale Klinicznym Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej Szpitala

Specjalistycznego Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15. W trakcie kontroli stwierdzono, że odcinki w których trwał remont były wyłączone z użytkowania, a pacjentki przeniesione na inne odcinki. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Interwencję uznano za niezasadną.

- braku bieżącej ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych w Oddziale Dermatologii SP ZOZ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 4 w Bytomiu Al. Legionów 10. W trakcie kontroli stwierdzono, że natryski w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych przedmiotowego oddziału były wyłączone z użytkowania z powodu skażenia bakterią Legionella sp. Ponadto kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego: zagrzybione fugi w kabinach natryskowych w łazienkach dla pacjentów, zniszczony blat szafki przy umywalce w gabinecie opatrunkowym, odpadające płyty farby na ścianach i suficie w kabinach natryskowych w łazience. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną terminową, która została wykonana.

- obecności dużej ilości komarów w pomieszczeniach Odcinka Dzieci Młodszych Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15. PPIS w Bytomiu wystosował pismo z poleceniem podjęcia w trybie pilnym działań mających na celu likwidację problemu. Strona przeprowadziła dezynsekcję wszystkich kratak wentylacyjnych znajdujących się w budynku Katedry i Oddziału Klinicznego Pediatrii, co potwierdziła kserokopią protokołu wykonania usługi.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajdują się 2 zakłady opiekuńczo - lecznicze. Obydwa zostały skontrolowane, przeprowadzono 3 kontrole. Kontrole stanu sanitarnego w 2014r. objęły zatem 100% zewidencjonowanych zakładów opiekuńczo – leczniczych. Jedną kontrolę przeprowadzono na wniosek strony w celu zaopiniowania zakładu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r., drugą kontrolę przeprowadzono w ramach bieżącego nadzoru – realizacja planu kontroli.

Zakłady opiekuńczo - lecznicze ocenia się jako dobre. Są one w pełni dostosowane do wymogów rozporządzenia MZ z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Obiekty wyposażone są w instalację wodociągową i kanalizacyjną. Jakość wody jest stale monitorowana. Placówki zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu jednorazowego użytku. Odzież ochronna i środki ochrony indywidualnej są odpowiednie i w wystarczającej ilości. W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku, która prana jest na miejscu. Obiekty posiadają własne pralnie. Zakłady posiadają oddzielne magazyny białej i brudnej. Bielizna brudna przewożona jest w wózkach przeznaczonych do tego celu z oddziałów do pralni, natomiast czysta rozwożona jest w wózkach, na oddziały, do magazynów i szaf przeznaczonych do przechowywania białej. Obiekty posiadają umowy na odbiór odpadów medycznych podpisane z uprawnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są

w pojemnikach twardej, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odpady przechowywane są w wydzielonych chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne. Zakłady posiadają opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Bytomia, w 2014 r. przeprowadzono 110 kontroli w 72 obiektach spośród 155 obiektów znajdujących się pod nadzorem.

W 4 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły : braku dozowników ze środkiem dezynfekcyjnym do rąk przy punktach wodnych w gabinetach lekarskich, w punkcie szczepień, brudne, zakurzone dozowniki na mydło w płynie, zakurzone powierzchnie szaf lekarskich i lamp, uszkodzona bateria przy punkcie wodnym w szatni dla personelu, fotel ginekologiczny zniszczony ze śladami rdzy, materac na fotelu ginekologicznym uszkodzony, popękany uniemożliwiający mycie i dezynfekcję, nieprawidłowe postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku, przeterminowane środki dezynfekcyjne, środki opatrunkowe, sprzęt jednorazowego użytku, brak pojemników na odpady medyczne zakaźne w gabinetach lekarskich, brak procedur postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarzane są odpady medyczne, nieadekwatna wielkość urządzenia chłodniczego do ilości wytwarzanych odpadów medycznych oraz częstotliwości ich odbioru, nieprawidłowa segregacja odpadów medycznych zakaźnych, częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznej w obszarze zapobiegania zakażeniom niezgodna z obowiązującymi przepisami. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych w 2014r. wydano 3 decyzje zarządzające terminowe, w jednym przypadku strona usunęła nieprawidłowości w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Zarządzenia 2 decyzji administracyjnych zostały wykonane w całości w 2014r. Termin wykonania 1 decyzji nie upłynął przed zakończeniem roku sprawozdawczego, w efekcie czego 1 obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym.

Negatywnie oceniony obiekt to:

1. NZOZ Arka Med Spółka z o. o. Bytom ul. Arki Bożka 15a.

Wszystkie podmioty lecznicze, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tut. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia. Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa w zależności od rodzaju skażenia po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny lub medyczny - pakowana w worki foliowe odpowiedniego koloru i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Odpady medyczne segregowane są w miejscu wytwarzania i gromadzone do zamykanych i oznakowanych pojemników. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, odpornych na przekłucie opisanych datą otwarcia i kodem odpadu. Do czasu odbioru i transportu do utylizacji przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na ten cel. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów medycznych do utylizacji.

Odpady medyczne zakaźne za wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego. W okresie sprawozdawczym nieprawidłowości dot. postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 1 obiekcie. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne, natomiast strona usunęła nieprawidłowości w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W 2014 roku zarejestrowano 3 interwencje dotyczące ambulatoryjnych podmiotów leczniczych:

- nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej oraz możliwości obecności zwierząt w gabinecie stomatologicznym podczas świadczenia usług medycznych w obiekcie Przychodnia Promedici w Bytomiu, ul. Kwietniewskiego 5. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która wykazała nieprawidłowości w zakresie sterylizacji narzędzi, brak do wglądu umowy na sterylizację narzędzi oraz dokumentacji potwierdzającej przekazywanie narzędzi do sterylizacji zewnętrznej. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. Strona usunęła nieprawidłowości w terminie 7 dni od podpisania protokołu. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.
- braku pomieszczenia do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku w Przychodni Promedici w Bytomiu, ul. Kwietniewskiego 5. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w ambulatorium, które prowadzi sterylizację, sterylizatornię lokalizuje się w odrębnym pomieszczeniu lub wydzielonym do tego celu miejscu gabinetu diagnostyczno-zabiegowego. Interwencja została uznana jako niezasadna.
- konieczności zakupu ochraniaczy na obuwiu przez pacjentów korzystających z usług w podmiocie leczniczym NZOZ Akademickie Centrum Stomatologii w Bytomiu, pl. Akademicki 17. Wystosowano pismo do Dyrektora podmiotu leczniczego o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Strona wyjaśniła, że zaleca stosowanie ochraniaczy na obuwiu mając na uwadze zapobieganie zakażeniom, ochronę foteli przed zabrudzeniami

i uszkodzeniami mechanicznymi, natomiast odmowa zakupu obuwia ochronnego nie powoduje żadnych konsekwencji.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajdują się 223 obiekty.

W 2014r. skontrolowano **53** obiekty, przeprowadzając łącznie **56** kontroli, w tym 36 kontrole sanitarne, 3 kontrole sprawdzające, 1 kontrolę w związku z interwencją, 16 kontroli na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

Wydano 1 decyzję unieruchamiającą, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł. Decyzja unieruchamiająca wydana została w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego, braku do wglądu procedury mycia i dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego, procedury sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, procedury postępowania z odpadami medycznymi, nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i przechowywania odpadów, braku do wglądu umowy na odbiór odpadów do utylizacji oraz dokumentacji potwierdzającej przekazywanie odpadów medycznych do utylizacji, ubytków w kafelkach podłogowych w gabinecie lekarskim. Nieprawidłowości zostały usunięte przez stronę. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Ponadto w 1 gabinecie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: braku wyposażenia gabinetu w środek do dezynfekcji rąk oraz braku oznakowania pakietów z narzędziami po sterylizacji. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia doraźne z natychmiastowym terminem usunięcia nieprawidłowości. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

W 2014r. w trakcie przeprowadzonych kontroli w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Wydano 1 decyzję unieruchamiającą.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. W 1 obiekcie stwierdzono brak procedur przeciwepidemicznych oraz nieprawidłowości

w zakresie dezynfekcji i sterylizacji, co było powodem wydania decyzji unieruchamiającej, nieprawidłowości zostały usunięte.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

W 2014r. rozpatrzono 1 interwencję dot. praktyki lekarskiej :

- Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna lek. stom. Barbara Skoumal spec. stom. ogólnej Bytom, ul. Gliwicka 8/1- interwencja w związku z nieprawidłowościami w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego, braku do wglądu procedury mycia i dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego, procedury sprzątania

i dezynfekcji pomieszczeń, procedury postępowania z odpadami medycznymi, nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i przechowywania odpadów, braku do wglądu umowy na odbiór odpadów do utylizacji oraz dokumentacji potwierdzającej przekazywanie odpadów medycznych zakaźnych do utylizacji, ubytki w kafelkach podłogowych w gabinecie lekarskim. Nałożono mandat karny oraz wydano decyzję unieruchamiającą. Nieprawidłowości zostały usunięte przez stronę. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajdują się 3 praktyki pielęgniarek.

W 2014r. przeprowadzono 3 kontrole na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

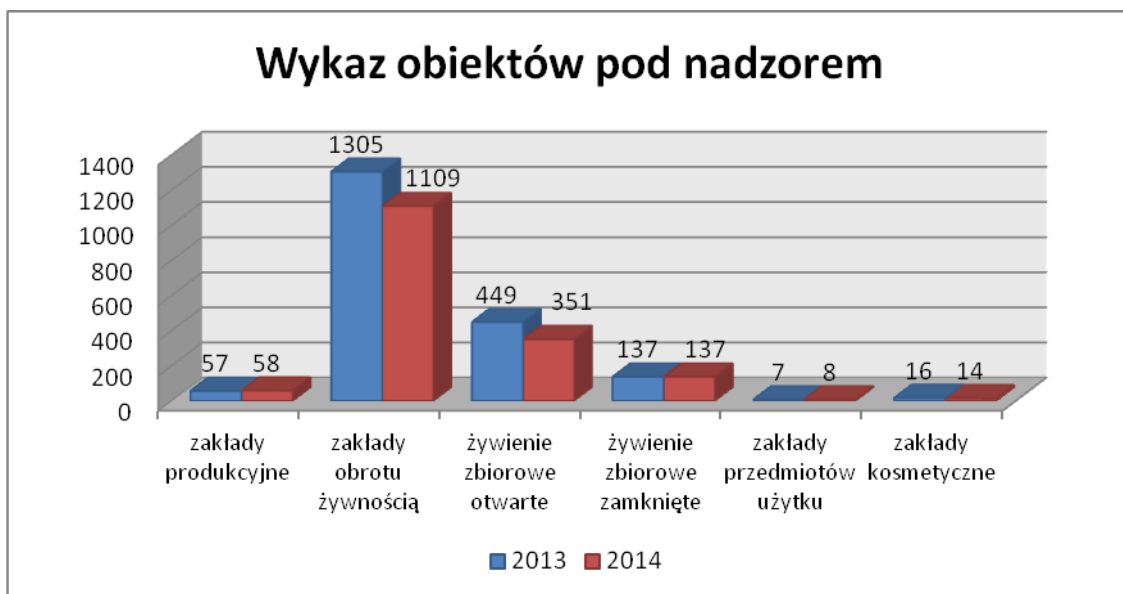
2 praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczą usługi na rzecz uczniów szkoły, natomiast 1 praktyka zlokalizowana jest w pomieszczeniach prywatnych gabinetów lekarskich.

Wnioski:

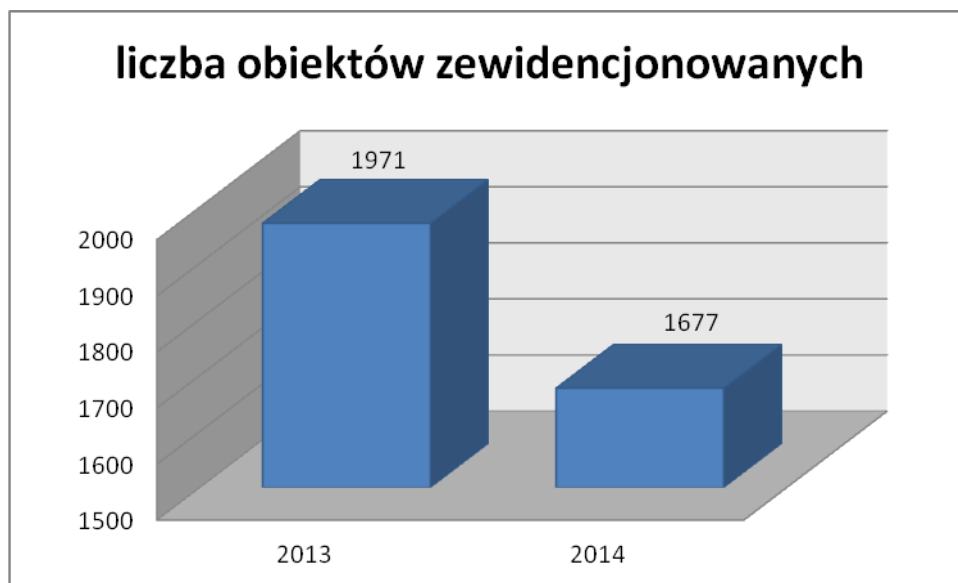
1. Stan sanitarny szpitali z roku na rok ulega poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach. Utrzymanie we właściwym stanie infrastruktury szpitali wymaga ze strony zarządzających obiektami właściwego zaplanowania niezbędnych prac remontowych i bieżącej ich realizacji.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2014 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Bytomia, skontrolowali **1211** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów kosmetycznych, co stanowi **72,21 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Najliczniejszą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W tej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Bytomiu można stwierdzić, że w 2014 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zmniejszyła się w stosunku do 2013 roku o **14,91 %**.

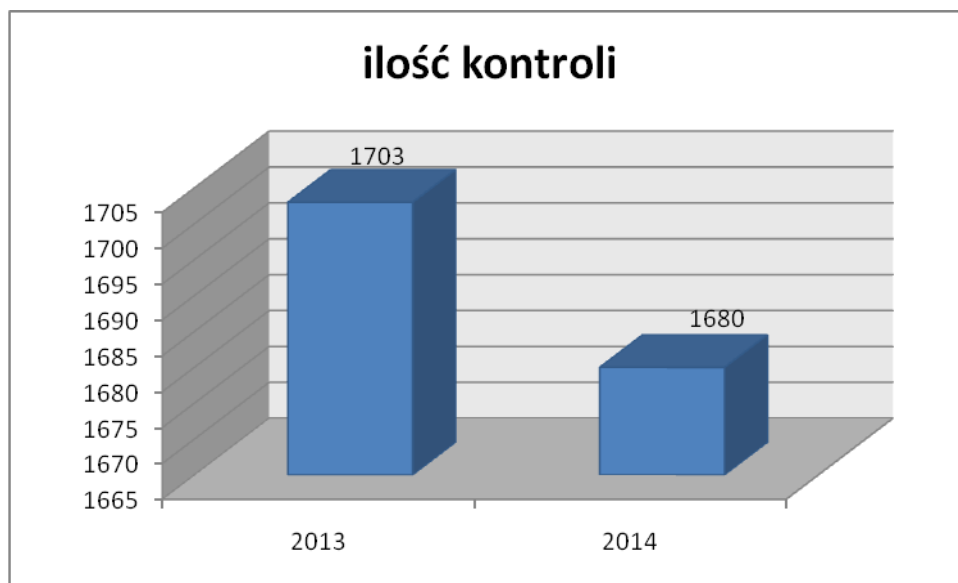
***Tabela 1.** Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2013 do 2014.*

Rodzaj obiektu	Bytom			
	2013		2014	
	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	52	48	51	49
Obrót	500	401	701	609
Żywnienie otwarte	236	177	222	166
Żywnienie zamknięte	124	115	126	117
RAZEM	912	741	1100	941

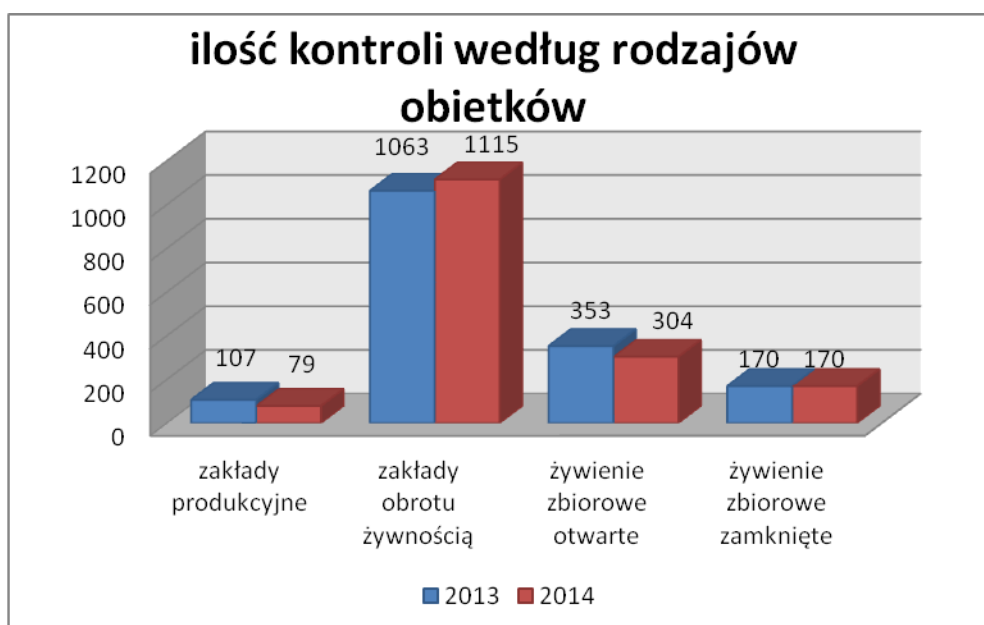
Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2014 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **21,82** % niż w roku 2013.

W roku 2014 wykonano **952** kontroli z **1111** zakładów zaplanowanych do kontroli (w tym **1** kontrola w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **1** kontrola w miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością). Ponadto przeprowadzono **9** kontroli w zakładach obrotu kosmetykami. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **85,7** %.

Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli do kontroli zaplanowanych, spowodowane było likwidacją zakładów lub zawieszeniem działalności albo z zamknięciem obiektów przez właścicieli bez poinformowania PPIS w Bytomiu.

Na terenie miasta Bytomia w 2014 roku przeprowadzono **1680** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wnioski strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Porównując dane z rokiem 2013 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2014 r. nieznacznie się zmniejszyła.

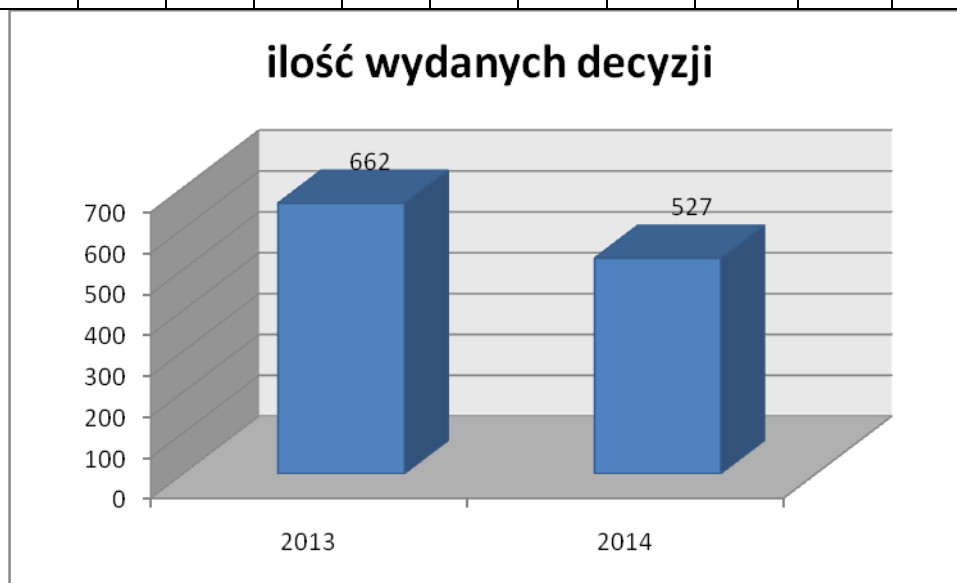

Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **1115** (o 4,9 % więcej niż w 2013 roku), natomiast w zakładach produkcyjnych przeprowadzono o 26,2 % mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o 13,88 % w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast w zakładach żywienia zbiorowego

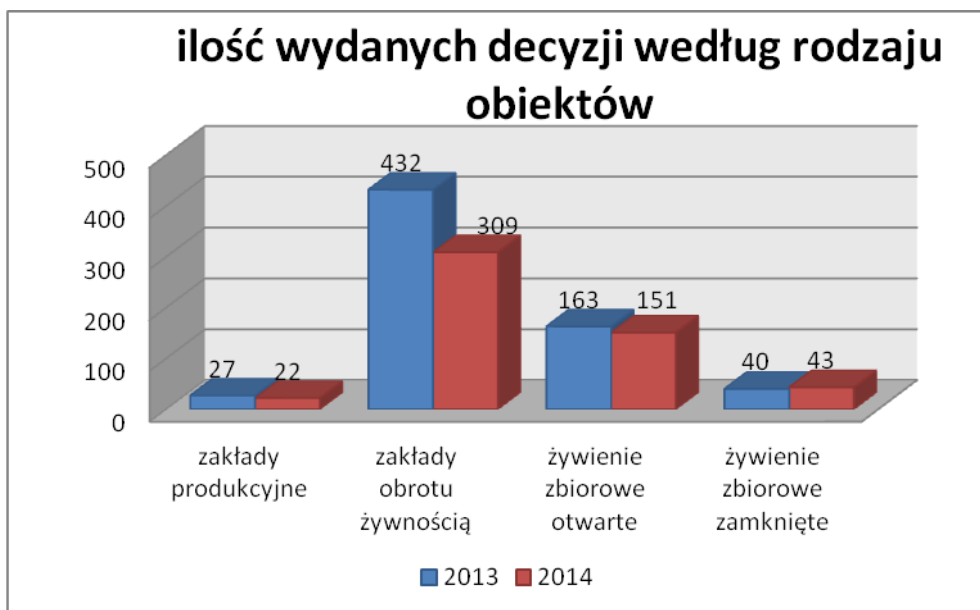
zamkniętego liczba kontroli utrzymana jest na tym samym poziomie. Ponadto w roku 2014 przeprowadzono **1** kontrolę w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **2** kontrole w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **9** kontroli w zakładach obrotu kosmetykami.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2013 i 2014.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Bytom	1971	1677	1163	1211	1703	1680	662	527	3-900	3-800	64 -9950	80-12850

W roku 2014 na terenie miasta Bytomia wydano ogółem **527** decyzji administracyjnych, tj. o **20,39 %** decyzji mniej niż w 2013 roku.

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2014 liczba wydanych decyzji zwiększyła się tylko w przypadku zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego.

Ponadto wydano 1 decyzję w grupie zakładów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 1 decyzję dla zakładu obrotu kosmetykami.

W przypadku zakładów produkcyjnych oraz zakładów żywienia zbiorowego otwartego ilość wydanych decyzji pozostaje bez większych zmian, natomiast wśród zakładów obrotu żywnością ilość decyzji administracyjnych zmniejszyła się o 28,5 % w stosunku do 2013 roku.

Harmonogram kontroli zakładów branży spożywczej na rok 2014 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i WSSE – Katowice oraz w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu. Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny zakładów

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji zarządzających w latach 2013 i 2014.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2013 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2014 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji represyjnych	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych decyzji represyjnych	% obiektów złych
Bytom	1163	122	10,5	1211	105	8,7

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji zarządzających we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ niewielkiej poprawie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone, ze śladami zagrzybienia i licznymi zaciekami powierzchnie ścian, zniszczona powierzchnia podłóg, z ubytki w wykładzinie podłogowej lub w płytkach podłogowych),
- brak prawidłowej wentylacji,
- brak prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń (krzyżowanie się dróg czystych z brudnymi – szczególnie w obiektach długo istniejących),
- brak wydzielonych pomieszczeń do obróbki wstępnej warzyw i owoców oraz zmywalni naczyń stołowych,
- brak prawidłowych warunków (urządzeń) do dezynfekcji naczyń stołowych,
- brak punktów wodnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą do mycia rąk w pomieszczeniach produkcyjnych,
- niewystarczająca powierzchnia pomieszczeń produkcyjnych (niedostosowana do zakresu prowadzonej działalności),
- brak prawidłowego zaplecza socjalnego dla pracowników (szatni, szafek dla personelu),
- niedostateczna ilość magazynów do ilości przechowywanej i produkowanej czy wprowadzanej do obrotu żywności.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2013 i 2014.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2013 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2014 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
Bytom	1163	64 – 9950;	5,50	1211	80 - 12850	6,61

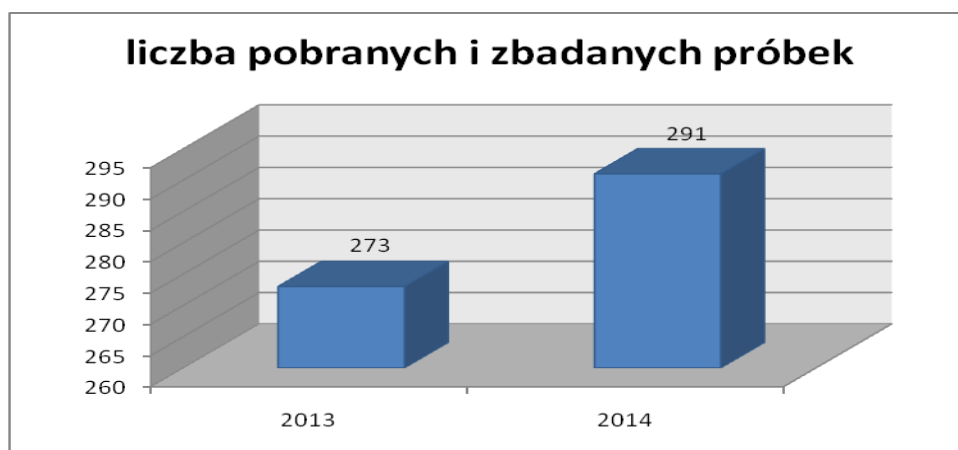
Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach socjalnych, produkcyjnych i na sali sprzedaży,
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego i nieprawidłowe magazynowanie żywności nietrwałej mikrobiologicznie (tj. poza urządzeniem chłodniczym, w temperaturze wyższej niż zalecanej przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia do celów sanitarno – epidemiologicznych od pracowników,
- źle wydzielone stanowiska produkcyjne,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie technicznym zmniejszyła się, natomiast w roku sprawozdawczym nałożono o **16** (tj. o **25%**) więcej mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2014 do badań laboratoryjnych na terenie miasta Bytomia pobrano **291** próbek, tj. o **6,6%** więcej próbek niż w roku 2013, w którym pobrano **273** próbki.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **456** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **14** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **88** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **100** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **33** próbki.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **38** próbek, tj. **13%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi większy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **12** próbek, tj. **4,4 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **29**, pod względem organoleptyki **3**, pod względem fizykochemii **1**, pod względem znakowania **1**, natomiast pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych nieprawidłową ocenę uzyskały **4** próbki.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- zanieczyszczenia biologiczne: zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi;
- pod względem mikrobiologicznym: obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae*, które stwierdzono w lodach oraz w próbkach pokarmowych, gdzie stwierdzono obecność *Escherichia coli*.

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2014 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny

w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie miasta Bytomia zewidencjonowanych jest **28** piekarni, z których skontrolowano **27**. W trakcie kontroli w 7 zakładach pobrano ogółem **22** próbki, w tym próbki sanitarne – wytrzepki z koszyków oraz zmiotek, z czego **9** próbek zostało zdyskwalifikowanych: 4 – wytrzepki z koszyków oraz 5 – próbek lodów ze względu na obecność bakterii *Enterobacteriaceae*).

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wydano **4** decyzje administracyjne – zarządzające w zakresie przeprowadzenia skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu oraz zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia zakładu używanego do wypieku wyrobów piekarniczych – koszyczków poprzez ich skuteczną dezynsekcję.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2014 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Bytomia przeprowadzono **62** kontrole głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Bytomiu na terenie miasta Bytomia znajdowała się **1** wytwórnia oraz **7** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **1** miejsce produkcji oraz **2** miejsca obrotu. Ogółem przeprowadzono **3** kontrole sanitarne w w/w obiektach.

W roku 2014 przeprowadzono **9** kontroli sanitarnych oraz skontrolowano **9** obiektów obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków będących w obrocie. W ewidencji znajdowało się **12** obiektów obrotu kosmetykami.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **8** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

6. Akcje

W 2014 roku na terenie miasta Bytomia przeprowadzono następujące akcje:

Lp	Temat akcji /współpracy	Komórka psse/organ/ jednostka współpracująca	Ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów kontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	Podjęte działania represyjne					inne	Uwagi
						Ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			
						Nakazujących usunięcie uchybień	Unieruchamiających obiekt	Innych	Ilość	Na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego	NS.HD	9	9	9	0	0	0	0	0	-	-
2.	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego	NS.HŻŻ NS.HD	9	9	9	0	0	0	0	0	-	-
3.	Ocena oznakowania śsspz dla dzieci do lat 3 oraz działań reklamowych	NS.HŻŻ	217	25	25	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do wybranych zakładów oraz biur regionalnych sieci handlowych przypominające zapisy art. 25 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia
4.	Nadzór nad jakością produktów bezglutenowych dostępnych w obrocie	NS.HŻŻ	326	70	70	0	0	0	0	0	-	-

5.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do Urzędu Miasta Bytom z prośbą o przekazywanie rolnikom i sadownikom zarejestrowanym oraz nowo zgłaszającym się informacji o obowiązku złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej
6.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedającymi lody porcjowane	NS.HŻŻ	38	8	8	4	0	0	0	0	5 zaleceń doraźnych	Pobrano 35 próbek lodów do badań laboratoryjnych, z czego 20 uległo dyskwalifikacji
7.	Ocena stanu sanitarno-higienicznego wózków i koszyków używanych w sklepach spożywczych	NS.HŻŻ	102	26	26	0	0	0	0	0	-	-
8.	Nadzór nad jakością olejów jadalnych wprowadzanych do obrotu	NS.HŻŻ	300	116	116	0	0	0	0	0	-	-
9.	Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia	NS.HŻŻ	56	9	9 w tym 11 pomiarów	0	0	0	0	0	-	-

10.	Nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym	NS.HŻŻ	8 zakładów prowadzących usługi cateringowe / 19 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego korzystających z usług cateringowych	1/8	1/8	0	0	0	0	0	-	-
11.	Kontrole w związku z ostrzeżeniem GIS dotyczącym ujawnienia metanolu w butelkach alkoholu o nazwie ABSINYH	NS.HŻŻ	396	11	11	0	0	0	0	0	-	-
12.	Bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych	NS.HŻŻ i NS.HK	5	5	5	0	0	0	0	0	-	-
13.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ PLW w Katowicach	3	3	5	0	0	0	0	0	-	-
14.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ	68	36	37	0	0	0	0	0	-	Każdego miesiąca wysyłana jest informacja do Inspekcji Farmaceutycznej o planowanych kontrolach obiektów będących pod wspólnym nadzorem.

15.	Współpraca z Policją – Akcja “OPERATION PANGAEA – INTERNATIONAL INTERNET WEEK OF ACTION”	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
16.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	NS.HŻŻ Epidemiologia	2	2	3	0	0	0	0	0	W ramach czynności kontrolnych pobrano 22 próbki żywności – posiłków do badań laboratoryjnych. W 9 z nich stwierdzono nieprawidłowości pod względem mikrobiologicznym. Uzyskane wyniki zostały przesłane do PSSE w Chrzanowie, która sprawuje nadzór nad producentem żywności będącej przedmiotem zgłoszenia, celem wykorzystania służbowego.	-
17.	Wspólna kontrola w agenckiej towarzyskiej	NS.HŻŻ NS.HK Komenda Policji w Bytomiu	1	1	1	0	0	0	0	0	-	-
18.	Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych	--	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
	Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
	Razem	-	1560	340	344	4	0	0	0	0	5 zaleceń doraźnych	-

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

7. Działalność interwencyjna

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT BYTOM)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **74**, w tym anonimowych **23**.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **70**, w tym anonimowych **21**; zasadnych **19** w tym anonimowych zasadnych **5**.

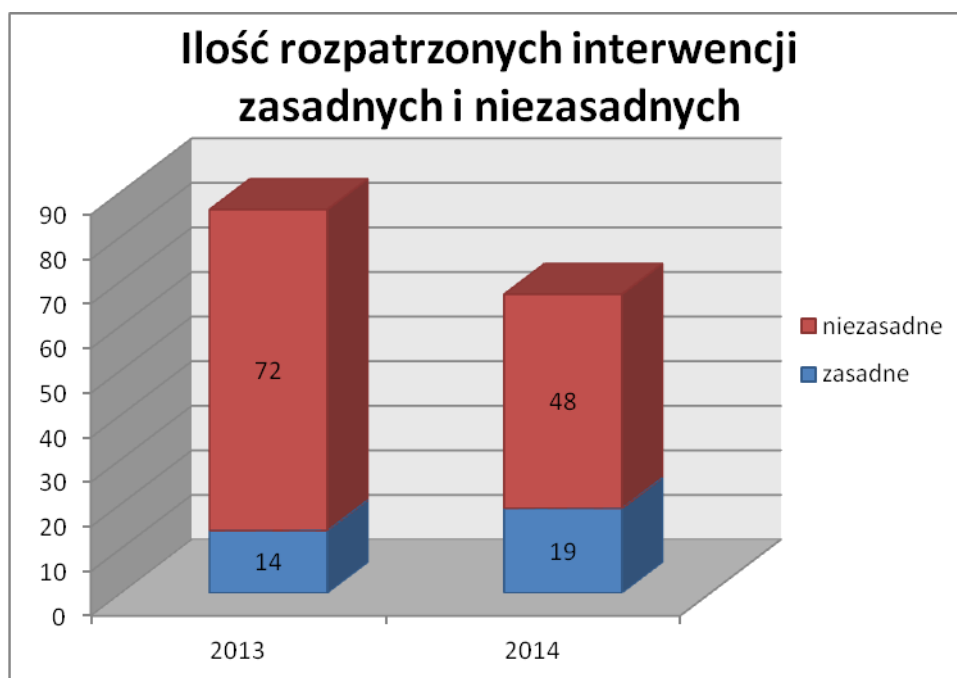
Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **0**, w tym anonimowych **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	30	26	28	7/4	6/1300	4/24	1	-	ŚPWIS w Katowicach
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	44	44	41	0/9	10/1650	15/26	-	-	-
SUMA		74	70	69	7/13	16/2950	19/50	1	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie bytomskim podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2014 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o **16,85 %** w porównaniu do roku 2013, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **89** interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji zarządzających w roku 2014 zmniejszyła się w niewielkim stopniu w stosunku do roku 2013.
3. W roku sprawozdawczym nałożono większą ilość mandatów za bieżący stan czystości i porządku w zakładach w porównaniu do roku ubiegłego. Jedną z przyczyn takiego stanu są częste zmiany właścicieli zakładów (duża rotacja podmiotów prowadzących działalność w istniejących obiektach), którzy bez przyzwolenia i według ich oświadczenia - braku świadomości – zmieniają funkcjonalność pomieszczeń, co w dużym stopniu negatywnie wpływa na higienę środków spożywczych. Skutkiem ujemnym jest również wprowadzanie na rynek spożywczy żywności poprzez tzw.: obiekty ruchome i tymczasowe bez zgody i powiadomienia PPIS w Bytomiu, które w większości nie spełniają wymagań sanitarno – zdrowotnych w zakresie wprowadzania i produkowania żywności.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu wśród kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.

5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2013 jak i 2014 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji, jednak w porównaniu do ubiegłego roku zwiększyła się ilość interwencji zasadnych.
6. W 2014 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się większą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2013 roku. Przyczyny kwestionowania próbek w 2014 roku były takie same jak w poprzednim roku sprawozdawczym - głównie dotyczyły zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych, a także zmian organoleptycznych.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 173,4 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 18654** (SUW Bibiela; SUW Miedary; SUW Zawada; zbiorniki Mikołów- woda z ujęć powierzchniowych SUW Goczałkowice , Czaniec, Dzieńkowice);dystrybutor: Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.)*

Miasto Bytom korzysta z wody dostarczanej z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącej z ujęć wód głębinowych zasilających Stacje Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim, „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Zawada” w Karchowicach, gm. Zbrosławice oraz z ujęć powierzchniowych Dzieńkowice, Czaniec i Goczałkowice - zbiorniki Mikołów (dzielnice Szombierki i Bobrek). Pierścieniowy układ sieci wodociągowej daje możliwość mieszania wody z różnych źródeł oraz zmiany kierunku zasilania.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana jest systematycznie w **13** wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Łącznie w 2014r na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (w 13 punktach kontrolnych) oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **120** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **119**, pod względem bakteriologicznym -**114**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan, chlor) stwierdzono w **4** próbkach wody.

Stwierdzone okresowo przekroczenia nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

Wydano **4** decyzje zezwalające na zastosowanie materiałów do przesyłania wody do spożycia.

Zarejestrowano **1** interwencję dotyczącą braku wody w sieci wodociągowej.

W 2014r eksploatacator sieci rozdzielczej – Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. zgłosił **284** awarii sieci wodociągowej.

2. Ocena jakości wody w basenach

W 2014 r. na terenie miasta eksploatowanych było 5 basenów kąpielowych krytych (1 przedszkolny, 2 szkolne, 2 rekreacyjne) oraz 1 sezonowy.

Nieczynny przez cały 2014 rok był 1 obiekt, tj. Gimnazjum Bytom, ul. A. Krajowej.

Na podstawie przeprowadzonych badań (81 próbek wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym - 1) jakość wody w 5 basenach krytych i 1 sezonowym oceniono jako dobrą.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **24** obiektach, w tym: areszt/szpital-**1**; szpitale-**3**; domy dziecka-**2**; domy pomocy społecznej-**6**; domy zakonne-**2**; hotel-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**6**; internaty-**1**; zakład opiekuńczo-leczniczy (podmiot leczniczy)-**1**; noclegownia-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **6** obiektach, w tym:

- inne świadczące usługi hotelarskie-**3**
 - Wynajem Pokoi, Bytom, ul. Zabrzeńska 110
 - Obiekt Biurowo-Hotelowy, Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 87B
 - Zajazd TRAMP, Bytom, ul. Dolna 2
- szpitale-**1**
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4, Bytom, al. Legionów 10
- noclegownia-**1**
 - Noclegownia, Bytom, ul. Kosynierów 26
- dom zakonny-**1**
 - Zgromadzenie Zakonne Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej, Bytom, ul. Popiełuszki 6

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano 8 decyzji (3 prolongaty), w tym 4 z terminem natychmiastowej wykonalności (Obiekt Biurowo-Hotelowy, Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 87B; Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4, Bytom, al. Legionów 10; Zgromadzenie Zakonne Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej, Bytom, ul. Popiełuszki 6; Noclegownia, Bytom, ul. Kosynierów 26).

Do końca 2014r, przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w 5 obiektach (Obiekt Biurowo-Hotelowy, Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 87B; Zgromadzenie Zakonne Sióstr Służebniczek Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej, Bytom, ul. Popiełuszki 6; Noclegownia, Bytom, ul. Kosynierów 26; Zajazd TRAMP, Bytom, ul. Dolna 2; Wynajem Pokoi, Bytom, ul. Zabrzeńska 110).

Natomiast przeprowadzone w lutym 2015r rekontrolne badania wody ciepłej pobranej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 4, Bytom, al. Legionów 10 wykazały że, obecnie spełnia ona obowiązujące wymagania.

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w **1** obiekcie (Szpital Specjalistyczny nr 2, Bytom, ul. Stefana Batorego 15), w którym w 2013 r. stwierdzono skolonizowanie sieci.

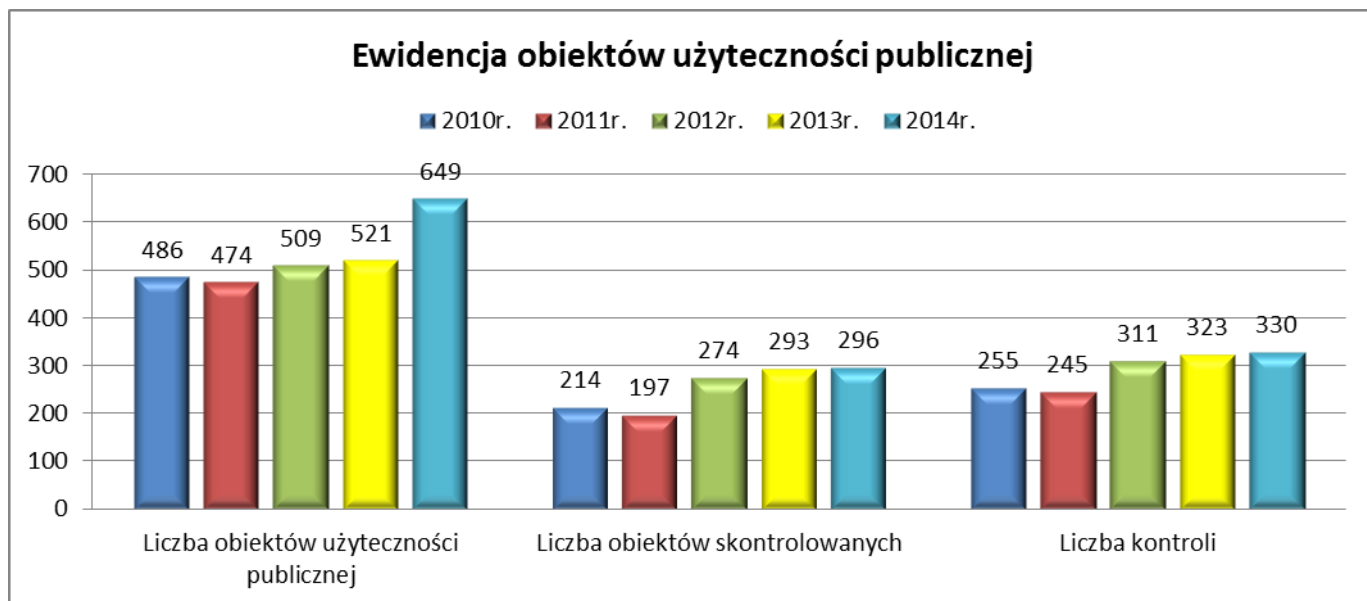
Ogółem w 2014 r. na obecność bakterii legionella pobrano 173 próbki wody, w tym zakwestionowano – 64.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 296 obiektach użyteczności publicznej, spośród 649 ujętych w ewidencji, co stanowi 45,45%. Kontrole objęły między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 107 obiektów, spośród 210 ujętych w ewidencji, co stanowi 50,95%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 10 obiektów spośród 15 zewidencjonowanych, co stanowi 66,67%,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 15 spośród 15 zewidencjonowanych, co daje 100%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 6 spośród 7 zewidencjonowanych, co stanowi 85,71%,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 11 domów spośród 11 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- noclegownie – skontrolowano 1 zewidencjonowany obiekt, tzn. 100%,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 6, tzn. wszystkie zewidencjonowane, czyli 100%,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 15, spośród 24 zewidencjonowanych, tj. 62,5%,
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład, czyli 100%,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, prosektorium, tereny rekreacyjne) – skontrolowano 124 obiektów spośród 359 zewidencjonowanych, co stanowi 34,54%.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. W roku sprawozdawczym nadzorem objętych było 649 obiektów, skontrolowano 296 obiektów, w których przeprowadzono 330 kontrole.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosektoria, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji są 4 domy pomocy społecznej, 6 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 1 placówka zapewniająca opiekę całodobową. Skontrolowano 11 obiektów, w których przeprowadzono 11 kontroli.

W wyniku przeprowadzonych kontroli 3 obiekty oceniono jako złe. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno – technicznych wydano 3 decyzje administracyjne dot. następujących obiektów:

1. Dom Pomocy Społecznej Wędrowiec, dla którego wydano decyzję nakazującą uzupełnienie tynków i odnowienie ścian w terminie do 31.03.2015r.
2. Dzienny Dom Pomocy w Bytomiu, ul. Orzegowska 20A, dla którego wydano decyzję nakazującą zlikwidowanie zacieków i odnowienie ścian i podłóg w terminie do dnia 30.04.2015r.
3. Dzienny Dom Pomocy w Bytomiu, ul. Pasteura 4, dla którego wydano decyzję zarządzającą uzupełnienie tynków i odnowienie ścian i sufitów w terminie do dnia 31.12.2015r.

Pozostałe skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Budynki, w których funkcjonują są w dobrym stanie technicznym. Pomieszczenia dostosowane są dla potrzeb osób

niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia w niektórych obiektach zapewniona jest opieka lekarsko - pielęgniarska.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS na terenie Bytomia funkcjonuje ogółem 15 obiektów, w tym 2 hotele i 13 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym nadzorem objęte były 2 hotele, w których przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Obiekty są skategoryzowane, dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

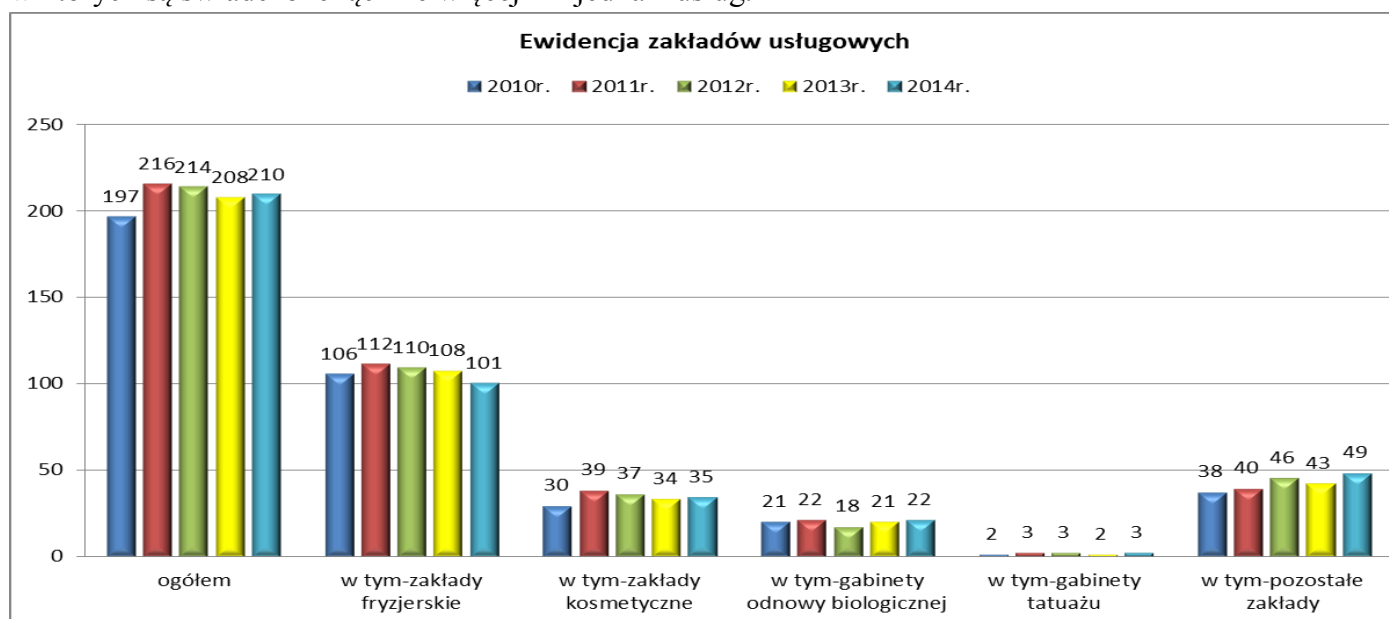
Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 8 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 8 kontroli.

Skontrolowane hotele oceniono jako dobre.

Wśród obiektów świadczących usługi noclegowe, jako zły oceniono Pokoje Gościnne „4 Pory Roku” w Bytomiu, ul Blachówka, dla którego wydano decyzję nakazującą wydzielenie pomieszczenia na magazyn bielizny czystej oraz zapewnienie łatwo zmywalnych powierzchni podłóg w terminie do dnia 30.06.2015r.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 210 zakładów należących do tej grupy obiektów, w tym: 101 to zakłady fryzjerskie, 35- kosmetyczne, 3- tatuażu, 22- odnowy biologicznej, 49- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2014 roku skontrolowano 107 zakładów, przeprowadzono 133 kontrole sanitarne. 4 zakłady oceniono jako złe pod względem technicznym i 1 pod względem sanitarno – higienicznym. Nałożono 14 mandatów karnych na łączną kwotę 1400,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające. Termin wykonania zaleceń doraźnych w jednym z zakładów fryzjerskich nie upłynął przed końcem 2014r. w związku z tym obiekt oceniono jako zły. Podstawą oceny 4 obiektów jako złych pod względem technicznym było stwierdzenie m. in. niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów i podłóg, niezmywalne powierzchnie wyposażenia.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowym, 1 dworcem autobusowym, 1 przystankiem autobusowym i 3 przystankami kolejowymi. W minionym roku skontrolowano wszystkie wymienione obiekty przeprowadzono łącznie 7 kontroli. Skontrolowany dwukrotnie dworzec PKP w Bytomiu oceniono jako dobry ponieważ w roku sprawozdawczym przeprowadzono gruntowny remont hali dworca. Niestety, ubiczacja znajdująca się na terenie dworca została wyłączona z użytkowania, pasażerowie mogą korzystać z toalety miejskiej zlokalizowanej na terenie dworca autobusowego, co jest rozwiązaniem mało komfortowym i akceptowalnym doraźnie. Dworzec autobusowy oceniono jako dobry.

Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zamiatanie podłoga itp., a także prace konserwacyjne.

Poza dworcami, skontrolowano 1 przystanek komunikacji międzynarodowej i 3 kolejowe. Przystanek komunikacji międzynarodowej w Bytomiu oceniono jako dobry, pozostałe jako dostateczne - są to zaledwie zadaszone wiaty z ławeczką i koszem na śmieci.

5. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 15 ustępów publicznych. Skontrolowano wszystkie, przeprowadzono w nich 17 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

6. Noclegownie

Na terenie miasta funkcjonuje 1 noclegownia, którą skontrolowano i oceniono jako dobrą. Pomieszczenia noclegowni sprzątane są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do noclegowni otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową, dostępne są kuchnie z pełnym wyposażeniem, pralnie wyposażone w pralki automatyczne, suszarnie, świetlice i magazyny odzieży.

7. Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Bytomiu jest 7 obiektów obejmujących baseny całoroczne i sezonowe, w tym 6 basenów krytych całorocznych i 1 basen odkryty - sezonowy. Skontrolowano 6 basenów krytych, w których przeprowadzono 7 kontroli (1 basen był nieczynny w roku sprawozdawczym). Skontrolowano 1 basen sezonowy, w którym przeprowadzono 1 kontrolę. Wszystkie skontrolowane baseny, tak całoroczne jak i sezonowe oceniono jako dobre.

8. Środki transportu

W roku sprawozdawczym skontrolowano 6 tramwajów, 3 taksówki i 5 środków do przewozu zwłok. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Wszystkie skontrolowane środki transportu oceniono jako dobre.

9. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane w 2014r. jedyne wysypisko śmieci na terenie Bytomia podlega Bytomskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo- socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody.

Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzona jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. W niecce w warstwie żwiru zamontowany jest drenaż odprowadzający ścieki oraz instalacja odgazowująca. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

10. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

Upoważniony przedstawiciel PPIS w Bytomiu brał udział we wspólnej kontroli z udziałem Policji w agencji towarzyskiej w Bytomiu. Podczas akcji skontrolowano 1 agencję towarzyską, przeprowadzono 1 kontrolę. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych.

Pracownicy Sekcji NS.HK wspólnie z pracownikami Epidemiologii przeprowadzali kontrole w zakresie zapobiegania zakażeniom HCV w gabinetach kosmetycznych, tatuażu, fryzjerskich podczas których wypełniano kwestionariusze badania pracowników poszczególnych rodzajów zakładów usługowych oraz kwestionariusz oceny pomieszczeń służących do wykonywania usług fryzjerskich, kosmetycznych oraz tatuażu. Akcja przeprowadzona była w ramach projektu pn: Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji HCV, HBV, HIV.

11. Inne informacje

Poza wymienionymi danymi ujętymi w sprawozdaniu, Sekcja Higieny Komunalnej prowadziła następujące czynności:

Nadzór nad imprezami masowymi. Wydano 9 opinii, nadzorowano 9 imprez masowych, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.

Wydano 20 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok.

Ekshumacje odbywały się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano 9 decyzji zezwalających na przewóz zwłok i urn, po ich zaplombowaniu.

Wydano 19 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Wydano 1 decyzję o spełnieniu wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Pozytywnie zaopiniowano 21 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.

Wydano 4 inne opinie na temat stanu sanitarnego obiektów na wniosek strony.

12. Interwencje

W 2014 roku do PSSE w Bytomiu wpłynęło ogółem 95 wniosków mieszkańców o podjęcie interwencji na terenie Bytomia. PPIS w Bytomiu rozpatrzył 83 sprawy, 12 przekazał do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami. Pracownicy Sekcji HK przeprowadzili 75 kontroli interwencyjnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano: 5 decyzji zarządzających, 3 decyzje umarzające postępowanie, 2 decyzje prolongujące oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 100, - zł, wraz z którym wydano zalecenia doraźne.

Największa liczba zgłoszonych interwencji - 31 dot. zagrożenia spowodowanego obecnością insektów, gryzoni i zwierząt. Wszystkie zgłoszenia zostały całkowicie rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. 23 w formie pisemnych odpowiedzi udzielonych zainteresowanym stronom oraz 8 zgłoszeń wymagających przeprowadzenia kontroli. Żadna z rozpatrywanych interwencji nie potwierdziła występowania nieprawidłowości. Administratorzy bez wdrażania działań represyjnych ani administracyjnych przeprowadzali zabiegi DDD, co potwierdzali

dołączonymi do akt protokołami. Część zgłoszeń stanowiły interwencje związane z uciążliwymi lokatorami, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali dogodne warunki do namnażania się insektów i gryzoni. W stosunku do roku ubiegłego ilość zgłoszeń w tej grupie wzrosła o 13.

Kolejną dużą grupę - 20 zgłoszeń, stanowiły interwencje dot. złego stanu sanitarnego budynków - klatek schodowych, piwnic i strychów. W grupie tej przeprowadzono największą liczbę kontroli – 36, co skutkowało wydaniem 2 decyzji zarządzających, 2 decyzji prolongujących oraz 2 decyzji umarzających. 4 interwencje okazały się zasadne, w pozostałych przypadkach administratorzy bez nakazu usuwali nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego. Wydane 2 decyzje zarządzające, które nakazywały wyczyszczenie zanieczyszczonych części budynków i przeprowadzenie stosownych zabiegów DDD zostały wykonane w wyznaczonym terminie. W 2 przypadkach strony pisemnie poinformowały o wcześniejszym usunięciu stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, co potwierdziły kontrole sprawdzające, w związku z powyższym, wydano decyzje umarzające. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszeń w tej grupie nie uległa zmianie.

Kolejną grupę stanowiły interwencje dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. Wpłynęło 11 zgłoszeń, z czego 1 dot. apteki - po wstępnym rozpatrzeniu zostało przekazane do Nadzoru Farmaceutycznego w Katowicach. W grupie tej przeprowadzono 8 kontroli, wydano 1 decyzję zarządzającą oraz nałożono mandat karny na kwotę 100zł wraz z zaleceniami doraźnymi. Zasadne interwencje dot. aresztu śledczego oraz zakładu fryzjerskiego przy ul. Brzezińskiej 9. Przeprowadzona w areszcie śledczym kontrola wykazała nieprawidłowości, co skutkowało wydaniem decyzji zarządzającej nakazującej usunięcie przyczyn zacieków na sufitach i ścianach oraz odnowienie powierzchni sufitów i ścian w celach, w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla osób odwiedzających i w korytarzu do sali widzeń. Decyzja została wykonana w całości. Natomiast kontrola przeprowadzona w zakładzie fryzjerskim wykazała nieprawidłowości, w związku z którymi wydano zalecenia doraźne i nałożono mandat karny w wysokości 100zł. Zalecenia doraźne nakazywały zapewnić środek do dezynfekcji o aktualnym terminie przydatności do użycia, zapewnić czysty pojemnik na roztwór środka do dezynfekcji, opisać pojemnik na roztwór środka do dezynfekcji. Zalecenia zostały wykonane w terminie.

W porównaniu do 2013r. liczba zgłoszeń w tej grupie zmniejszyła się o 8.

Kolejną grupę zgłoszeń -10 stanowiły interwencje dot. awarii kanalizacyjnych. Wszystkie zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. Przeprowadzono 12 kontroli, w wyniku których wydano 2 decyzje zarządzające oraz 1 decyzję umarzającą. Wydane decyzje zarządzające nakazywały usunąć z piwnic budynków mieszkalnych brudną wodę i szlam po wyciekach kanalizacyjnych oraz przeprowadzić stosowne zabiegi DDD piwnic. Decyzje zostały wykonane w całości. W jednym przypadku wydano decyzję umarzającą postępowanie - strona dostarczyła kopię decyzji PINB w Bytomiu nakazującą Gminie Bytom wyłączyć z użytkowania zabudowę mieszkalną. Ponadto lokatorzy złożyli pisemne oświadczenie o wycofaniu swojego wcześniejszego pisma z interwencją.

W stosunku do roku ubiegłego ilość zgłoszeń zmniejszyła się zaledwie o 1.

Podobna liczba zgłoszeń -9 dot. zagrzybienia mieszkania. Część zgłoszeń - 6 (w tym 4 po wstępnym rozpatrzeniu) PPIS w Bytomiu przekazał zgodnie z kompetencjami do

właściwego terenowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bytomiu. 3 zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone przez PPIS i wymagały jedynie pisemnej odpowiedzi do strony.

W poprzednim roku sprawozdawczym liczba interwencji w tej grupie wynosiła 11 zgłoszeń.

W grupie interwencji dot. gromadzenia odpadów stałych wpłynęło 5 zgłoszeń, z czego 3 bez wstępnego rozpatrzenia zostały przekazane do Urzędu Miasta w Bytomiu. 2 zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu z czego tylko 1 wymagało przeprowadzenia kontroli.

W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego liczba zgłoszeń spadła o 10.

W sprawach uciążliwości powodowanych przez hałas wpłynęło 5 interwencji. Wszystkie zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. 3 wnioski wymagały pisemnego wyjaśnienia ze strony PPIS, w 2 przypadkach przeprowadzono kontrole, które nie potwierdziły występowania uciążliwości akustycznych, gdyż właściciele obiektów po powiadomieniu przez PPIS w Bytomiu o podjęciu postępowania wyjaśniającego dokonali wymiany wadliwych urządzeń na nowe. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszeń w tej grupie wzrosła o 3.

Dwa wnioski, w tym 1 dot. zalewania gruntu wodą z rowu oraz 1 dot. zanieczyszczenia garażu odpadami komunalnymi zostały przekazane do Urzędu Miasta.

W sprawie dokarmiania gołębi oraz zanieczyszczenia prywatnej posesji stronie została udzielona pisemna informacja.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego liczba zgłoszonych interwencji zmniejszyła się z 102 do 95. Natomiast liczba zasadnych zgłoszeń nie uległa zmianie.

Wnioski:

1. Brak podstawy prawnej regulującej wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej utrudnia egzekwowanie ewidentnych braków stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych. Szczególnie dotkliwy jest brak możliwości traktowania odpadów powstałych podczas świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanek jako odpadów medycznych oraz brak wymogu stosowania sterylnych narzędzi i materiałów.

2. W 2014r. podobnie jak w latach ubiegłych, największa liczba zgłoszeń dot. złego stanu sanitarnego dotyczyła miasta Bytomia. W przeważającej części interwencje dotyczyły zagrożenia związanego z obecnością zwierząt: ptaków, gryzoni i insektów które mogą roznosić niebezpieczne choroby, zanieczyszczać otoczenie oraz powodować szkody. Może mieć to bezpośredni związek z pogarszającym się stanem technicznym miejskiej zabudowy, co również potwierdzają liczne interwencje. Dziury w dachach i murach, niezabezpieczone okienka strychowe, uszkodzone ściany umożliwiają przedostawanie się zwierząt i ptaków do wnętrza budynków, a tym samym stwarzają dogodne warunki do ich bytowania i namnażania.

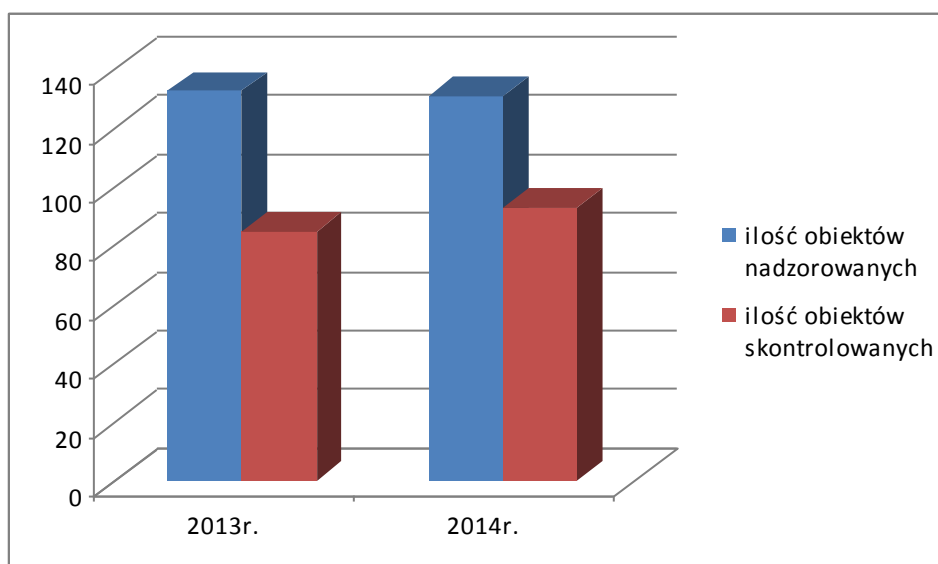
3. We wszystkich skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2014r. na terenie m. Bytomia bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 131 obiektów, skontrolowano w tym okresie 93, co stanowi 70,9 %.

W porównaniu do roku 2013r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2013 zwiększyła się o 1 placówkę niepubliczną tj. Niepubliczny Żłobek „Tygryskowo” w Bytomiu przy ul. Kruszcowej 4.

1. Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2014r. pod nadzorem było 40 szkół różnych typów, w tym 19 szkół podstawowych, 8 gimnazjów, 1 liceum ogólnokształcące, 1 szkoła specjalna, 3 szkoły policealne i 8 zespołów szkół ogólnokształcących. Skontrolowano 27 z nich – w porównaniu do roku ubiegłego liczba ta uległa zmniejszeniu.

W wyniku przeprowadzonych planowanych kontroli wydano 4 nowe decyzje administracyjne zarządzające. W porównaniu z rokiem 2013 liczba utrzymuje się na stałym poziomie. Decyzje dotyczyły:

1. Szkoła Podstawowa Nr 44, 41-907 Bytom, ul. Grota Roweckiego 6
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów
 - zły stan techniczny stolarki okiennej
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
2. Gimnazjum Nr 9, 41-902 Bytom, ul. Świętochłowicka 12
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian
 - zły stan techniczny nawierzchni boiska szkolnego
3. Gimnazjum Nr 1, 41-902 Bytom, ul. Tarnogórska 2
 - zły stan techniczny nawierzchni boiska,
 - zły stan techniczny stopni schodów na klatce schodowej,
 - zły stan sanitarno-higieniczny sufitów w salach gimnastycznych
4. Gimnazjum Nr 11, 41-933 Bytom, ul. Tysiąclecia 7
 - zły stan techniczny podłóg.

Zdecydowanie zwiększyła się liczba decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń decyzji wydanych w latach wcześniejszych, z 19 decyzji prolongowanych w roku 2013 do 26 w roku 2014r.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego i tak np.:

- Szkoła Podstawowa nr 6, 41-902 Bytom, ul. Królowej Jadwigi 2, decyzja administracyjna z 2007r.z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 6 prolongatach – dotyczy sali gimnastycznej.

- Gimnazjum nr 5, 41-902 Bytom, ul. Arki Bożka 21, decyzja administracyjna z 2007r.z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 6 prolongatach – dotyczy zacieków w salach zajęć.

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, ul. Nickla 19, 41-908 Bytom - decyzja administracyjna z 2008r. z terminem wykonania do 31.11.2015r. po 8 prolongatach – dotyczy pomieszczeń sanitarnych, nawierzchni boisk szkolnych, zacieków w pomieszczeniach szkoły, stolarki okiennej.

- Szkoła Podstawowa nr 46, 41-902 Bytom, ul. Prusa 10, decyzja administracyjna z 2007r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 6 prolongatach – dotyczy zapewnienia prawidłowej, bezpiecznej nawierzchni dojścia oraz ogrodzenia terenu szkoły.

W roku sprawozdawczym wyegzekwowano 5 decyzji wydanych w latach wcześniejszych, podobnie jak w roku ubiegłym, dot.:

1. Szkoła Podstawowa Nr 46 w Bytomiu, ul. Prusa 10 - doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego salę gimnastyczną wraz z zapleczem

2. Szkoła Podstawowa nr 23 w Bytomiu, ul. Wojciechowskiego 6 - zapewniono właściwe ogrodzenie terenu placówki

3. Szkoła Podstawowa nr 28 w Bytomiu, ul. Armii Krajowej 40 – doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczenia sanitarne dla uczniów

4. Gimnazjum nr 1 w Bytomiu, ul. Tarnogórska 2 – wykonano remont szatni, zapewniono równą, łatwą do utrzymania podłogę w sanitariatach

5. Gimnazjum nr 11 w Bytomiu, ul. Tysiąclecia 7 – zapewniono pełne ogrodzenie placówki.

We wszystkich placówkach szkolnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów oraz odpowiednią ilość środków higieny osobistej.

W skontrolowanych szkołach podstawowych stwierdzono, że zapewnione zostały warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

W czasie przeprowadzonych kontroli kompleksowych oceniono szkoły podstawowe pod kątem warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 5,6-letnich. W miarę możliwości i potrzeb placówki zapewniają właściwą infrastrukturę i prawidłowe wyposażenie pomieszczeń dostosowane do potrzeb 5,6-latków. Najczęstszym problemem tych szkół jest brak możliwości wydzielenia oddzielnych ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. Częściowo w placówkach stwierdzono również brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla dzieci młodszych oraz niedostosowane pomieszczenia sanitarne do wysokości dzieci. Informacje te były co miesiąc przekazywane do WSSE Katowice w formie sprawozdania.

Przedszkola i inne formy

W 2014r. pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 50 przedszkoli, w tym 6 niepublicznych. Podobnie jak w roku 2013 liczba przeprowadzonych kontroli wyniosła 37.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w przedszkolach w roku sprawozdawczym wydano 3 nowe decyzje administracyjne na:

1. Przedszkole Miejskie Nr 24, 41-902 Bytom, ul. gen. Niedźwiadka Okulickiego 12 A
- brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
2. Przedszkole Miejskie Nr 2, 41-902 Bytom, ul. Sądowa 5
- brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
3. Przedszkole Nr 59, 41-902 Bytom, ul. Łużycka 12B
- brak mebli z certyfikatami dostosowanymi do zasad ergonomii.

Na 18 placówek wydano decyzje administracyjne zmieniające termin wykonania zarządzeń decyzji wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu do 2013r. liczba nowych decyzji administracyjnych zarządzających oraz decyzji prolongujących utrzymuje się na stałym poziomie.

Istnieją jednak placówki publiczne, w których stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ pogorszeniu, a zarządzenia ujęte w decyzjach nie są realizowane terminowo, min. są to:

1. Przedszkole Miejskie nr 32, 41-910 Bytom, ul. Arki Bożka 19, decyzja administracyjna z 2006r. z terminem wykonania do 30.09.2015r. po 8 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych.
2. Przedszkole Miejskie nr 15, 41-933 Bytom, ul. Szymały 122, decyzja administracyjna z 2008r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 6 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych i podłóg w salach zajęć.

3. Przedszkole Miejskie nr 10, 41-914 Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 152, decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 31.10.2015r. po 5 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego stolarki okiennej i ogrodzenia terenu placówki.

4. Przedszkole Miejskie nr 23, 41-908 Bytom, ul. Bławatkowa 3, decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 5 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.

Tylko w 4 obiektach zarządzenia wydane w latach wcześniejszych zrealizowano w całości – zdecydowanie zmniejszyła się liczba zrealizowanych w całości zarządzeń decyzji – w 2013r. było ich 2 razy więcej. Dotyczyły one:

1. Przedszkole Miejskie nr 39 w Bytomiu, ul. Zabrzańska 66 – doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego podłogi w salach zajęć

2. Przedszkole Miejskie nr 54 w Bytomiu, ul. Czecha 34 – zapewniono właściwe ogrodzenie terenu placówki

3. Przedszkole Miejskie nr 30 w Bytomiu, ul. Czarneckiego 6 – wykonano remont pomieszczeń sanitarnych dla dzieci

4. Przedszkole Miejskie nr 40 w Bytomiu, ul. Orzegowska 18a – zakupiono nowe meble, z certyfikatami, dostosowane do wzrostu dzieci.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny wszystkich nadzorowanych niepublicznych przedszkoli jest prawidłowy.

Zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie szczotkowania zębów przez dzieci w przedszkolach dzieci szczotkują zęby. Przyboru do mycia są oznakowane oraz prawidłowo przechowywane.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. Większość placówek posiada place zabaw wyposażone w nowy sprzęt z certyfikatami. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Dokumentacja pokontrolna udostępniana w czasie przeprowadzonych kontroli.

W większości przedszkoli w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

W porównaniu do roku ubiegłego zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek wyposażonych w nowy sprzęt i wyposażenie z certyfikatami.

Żłobki

Pod nadzorem w roku sprawozdawczym było 5 placówek, w tym 1 klub malucha. W 2014r. skontrolowano 3 placówki. W trakcie przeprowadzanych kontroli na terenie placówek stwierdzono w jednym przypadku naruszenie obowiązujących przepisów sanitarnych dot. Niepublicznego Żłobka w Bytomiu przy ul. Świętochłowickiej 3a, na który zostało wydane zarządzenie w zakresie zapewnienia osłon na grzejnikach c.o. Decyzja ta została w całości zrealizowana w roku sprawozdawczym zgodnie z wyznaczonym terminem. W 2014 roku utworzono 1 nową placówkę tj. Niepubliczny Żłobek „Tygryskowo” w Bytomiu przy ul. Kruszcowej 4.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2014r. pod nadzorem znajdowało się 7 świetlic środowiskowych i 3 warsztaty terapii zajęciowej. Na ww. placówki nie ma wydanych decyzji administracyjnych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę w 2 placówkach – stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek.

Podobnie jak w roku ubiegłym stan sanitarno-higieniczny tych placówek nie budził zastrzeżeń.

2.Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2014 roku dokonano pomiarów mebli przedszkolnych w wytypowanych placówkach. Skontrolowano 8 przedszkoli - zmierzono w nich 575 dzieci w 29 oddziałach, nieprawidłowo siedziało 38 dzieci w 6 placówkach. Na Przedszkole Miejskie nr 59 w Bytomiu wydano decyzję administracyjną zarządzającą w zakresie wyposażenia sal zajęć w meble edukacyjne z certyfikatami, dostosowane do zasad ergonomii.

W 2014r. Przedszkole Miejskie nr 40 w Bytomiu zakupiło nowe meble z certyfikatami zgodnie z wydaną decyzją.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii posiadające stosowne certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2014r. w 10 szkołach, dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Podobnie jak w roku ubiegłym nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym wydano jedną decyzję administracyjną na nieprawidłową nawierzchnię boiska szkolnego (Gimnazjum nr 9 w Bytomiu) i prolongowano 5 decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych, 2 z nich dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w salach gimnastycznych:

- Szkoły Podstawowej Nr 6 w Bytomiu

- Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 7 w Bytomiu

3 z nich dotyczyły zapewniania prawidłowej nawierzchni boiska:

- Szkoła Podstawowa Nr 9 w Bytomiu
- Gimnazjum Nr 2 w Bytomiu
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Bytomiu

1 z nich dotyczyła zaplecza sanitarnego bloku sportowego – natrysków:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Bytomiu

W bieżącym roku sprawozdawczym wyegzekwowano 1 decyzje wydaną w latach wcześniejszych – w Szkole Podstawowej nr 46 w Bytomiu wykonano kapitalny remont bloku sportowego wraz z modernizacją zaplecza sanitarnego.

Pomimo zapewnienia w większości placówek możliwości korzystania przez uczniów z natrysków młodzież sporadycznie korzysta z tych urządzeń po zajęciach z wychowania fizycznego, częściej po dodatkowych zajęciach sportowych. Zaplecza sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej, natryski z dopływem wody bieżącej ciepłej. Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny bloków sportowych na terenie miasta Bytomia jest dobry.

W roku sprawozdawczym na terenie placówek oświatowo-wychowawczych w Bytomiu wybudowano boiska wielofunkcyjne z nawierzchniami poliuretanowymi wyposażone w nowy sprzęt sportowy z certyfikatami: w Szkole Podstawowej nr 4, Szkole Podstawowej nr 16, Szkole Podstawowej nr 38, Szkole Podstawowej nr 54, Szkole Podstawowej nr 46, Szkole Podstawowej nr 44, Gimnazjum nr 15, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 11. Dodatkowo przy Szkole Podstawowej nr 16 utworzono nowy plac zabaw dla dzieci.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Stan sanitarno-higieniczny zarówno w 2013, jak i w 2014r. nie budził zastrzeżeń i w żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Stanowiska komputerowe ustawione są z zachowaniem odległości między sąsiadującymi monitorami, opracowane są regulaminy bhp przy obsłudze komputera.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych).

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2013, jak i 2014 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Nie używano w czasie prowadzonych zajęć przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych, nie stwierdzono magazynowania tych substancji i preparatów chemicznych na zapleczach.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki prawidłowe, udostępniane w czasie kontroli. Substancje

i preparaty chemiczne są prawidłowo oznakowane i przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Apteczki pierwszej pomocy prawidłowo wyposażone. W pracowniach zapewniono umywalki z bieżącą wodą. Stwierdzono, że część szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zajęcia z chemii prowadzi w formie pokazu przeprowadzanego przez nauczyciela chemii. W przypadku braku warunków do magazynowania substancji chemicznych zajęcia z chemii prowadzone są wyłącznie w formie teoretycznej. Stan bieżącej czystości na zapleczach pracowni chemicznych prawidłowy.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach, kontrolą objęto również gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W jednej z placówek tj. Gimnazjum nr 11 w Bytomiu wydano decyzję zarządzającą na zły stan techniczny podłogi. W pozostałych placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Zgodnie z wytycznymi Departamentu Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia pielęgniarki szkolne po uzyskaniu zgody od rodziców w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dokonują przeglądów czystości skóry głowy uczniów.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2014r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 10 organizatorów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 7 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania, w tym w ramach współpracy między sekcjami z sekcją NS.HŻŻ przeprowadzono 3 kontrole. Dodatkowo 2 wspólne kontrole z Państwowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 356 dzieci i młodzieży.

W ramach Akcji „Lato 2014” zgłoszonych zostało 19 organizatorów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. W czasie trwania turnusów skontrolowano 7 placówek. Ogółem w placówkach wypoczywało 726 dzieci i młodzieży.

We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2014r. zostały zgłoszone 4 interwencje:

- Przedszkole Miejskie Nr 59, Bytom, ul. Łużycka 12b – dot. zachorowania na glistnicę. Przeprowadzona kontrola placówki w dniu 28.02.2014r. wykazała, że po zgłoszeniu zachorowania przez rodzica dziecka dyrektor placówki podjął stosowne działania wg. opracowanej procedury.

- Klub Malucha KOŁO-KOLI, Bytom, ul. Żeromskiego 29 – dot. złego stanu sanitarno-higienicznego w placówce – interwencja zasadna. Kontrola przeprowadzona w dniu 25.04.2014r., wykazała nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych. Strona usunęła nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca z dnia 14.05.2014r.

- Szkoła Podstawowa Nr 9, Bytom, ul. Matejki 15 – dot. świerzbu. Kontrola przeprowadzona w dniu 27.10.2014r., nie potwierdziła zarzutu.

- Przedszkole Miejskie Nr 49, Bytom, ul. Mochnickiego 53 – dot. wszawicy. Kontrola placówki w dniu 02.12.2014r., potwierdziła, że dyrektor podjął stosowne działania proceduralne zgodne ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie. W porównaniu z rokiem 2013 obserwuje się zdecydowane polepszenie warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzone termomodernizacje budynków obejmujące zarówno prace remontowe polegające na ich dociepleniu wraz z wymianą stolarki okiennej na nową z pcv, jak również prace remontowo-modernizacyjne wewnątrz pomieszczeń. W bieżącym roku sprawozdawczym zadecydowanie zwiększyła się ilość nowoutworzonych boisk szkolnych wielofunkcyjnych z nowoczesnym wyposażeniem utworzonych na terenie placówek.

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania zarządzeń decyzji PPIS w Bytomiu.

Istnieje konieczność dalszego szerzenia profilaktyki zdrowotnej w placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie przeciwdziałania szerzenia się chorób pasożytniczych (wszawica, świerzbu, owsica, glistnica) z uwagi na zgłoszone w tym zakresie interwencje.

W roku 2014 wykonano w całości 11 decyzji administracyjnych zarządzających wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2013r. realizacja zarządzeń zmniejszyła się.

Wydano 8 nowych decyzji administracyjnych, podobnie jak w roku ubiegłym i 47 decyzji zmieniających termin. W porównaniu z 2013r. ilość decyzji prolongowanych utrzymuje się na stałym poziomie.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Bytomia nadzorem objętych było 294 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest ;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych ;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym
- kontrola warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku z interwencjami pracowników
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena przestrzegania wymogów w zakresie stosowania leków cytostatycznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2014 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Bytomia skontrolowanych zostało 69 obiektów, w których przeprowadzono 87 kontroli. W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy

- Aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- Poinformowania pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy:

- Zamieszczenia na stanowiskach pracy informacji o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy
- Obniżenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy poniżej dopuszczalnych norm.
- Sporządzania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia

Oceny ryzyka zawodowego:

- Brak uwzględnienia narażenia pracowników na substancje i mieszaniny chemiczne oraz szkodliwe czynniki biologiczne

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w kabiny natryskowe;

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Oznakowania opakowań stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- Instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;
- Uzupełnienia brakujących kart charakterystyki stosowanych w działalności substancji i mieszanin oraz zapoznanie z nimi pracowników;
- Instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 23 decyzje administracyjne zarządzające.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pył, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne, w których na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. W 2014 r. w 2 zakładach stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W „BO-CARBO” Sp. z o.o. Bytom, ul. Konstytucji 61 przekroczenia czynników szkodliwych – hałas, natomiast w KWK „Bobrek-Centrum” Bytom ul. Konstytucji 76 przekroczenia czynników szkodliwych – hałas, pyły węgla kamiennego oraz pyły zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki. Zakład realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganiu powstawania chorób zawodowych. Pracodawca dostarczał na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, stwarzających zagrożenia wykazały, iż pracodawcy rzetelnie wywiązują się z realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008 r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. W chwili obecnej nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której termin uzależniony jest od tonażu (rejestracja obejmuje lata 2010-2018).

Firma Carbo-Koks Sp. z o.o. ul. Mickiewicza 62 42-690 Tworóg Zakład produkcyjny ul. Konstytucji 61 41-905 Bytom wytwarza produkty takie jak: koks (odlewniczy, wielkopieczowy, stabilizowany, przemysłowo-opałowy, smołę koksowniczą, gaz koksowniczy. Kontrolowane przedsiębiorstwo jest członkiem konsorcjum producentów koksu, w systemie REACH pełni funkcję producenta. Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze koordynuje prace związane z systemem Reach w ramach zawiązanego konsorcjum. Przedsiębiorstwo dokonało rejestracji właściwej dla smoły koksowniczej numer rejestracji właściwej 01-2119511615-46-0037. Zwolnieniem z obowiązku rejestracji ze względu na listę substancji umieszczonych w załączniku V objęte są substancje: koks i gaz koksowniczy.

Od 01 grudnia 2010 r. obowiązują nowe zasady wynikające z rozporządzenia CLP dotyczące oznakowania opakowań substancji chemicznych oraz zmian w kartach charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych (pojawia się podwójna klasyfikacja zgodna z w/w rozporządzeniem i dyrektywą 67/548/EWG lub/i dyrektywą 1999/45/WE).

Na terenie Bytomia znajduje się podmiot odpowiedzialny za dystrybucję produktów biobójczych, jest to Firma Usługowo-Handlowa „Modus” Jarosław Konieczko Bytom ul. Oświęcimska 6a/8. Działalność firmy polega na sprzedaży i dystrybucji środków higieny

do utrzymania czystości, dezynfekcji z przeznaczeniem dla przemysłu spożywczego, piekarni, mleczarni, ubojni. W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 2 kontrole w obiektach Praktiker Bytom oraz F.H.U. „Jard-B” S.C. D.Szastok, I. Szastok Bytom, ul. Moniuszki 3 lok.1

Na terenie miasta Bytom znajdują się dwa podmioty odpowiedzialne za produkcję detergentów: NEXUS Sp. z o.o. 41-902 Bytom, ul. Siemianowicka 98 i Triochem sp. z o. o 41-909 Bytom ul. Szyby Rycerskie, w b.r. przeprowadzono 2 kontrole u producenta detergentów. Firma NEXUS Sp. z o. o jest producentem i dystrybutorem mieszanin chemicznych, tj. płyny do spryskiwaczy (detergenty), płyny do chłodziw, koncentraty płynów do chłodziw, podpałki stałe i płynne do grilla, oleje do lamp i pochodni, pasty do podgrzewaczy z przeznaczeniem dla konsumenta. Wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim. W zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci (przedstawiono certyfikat zgodności nr 9/PN/2010 producenta nakrętek- spełniający wymagania normy PN-EN ISO 8317:2006 jak również opakowania zabezpieczone są przed niepożądanym otwarciem przez dziecko –wymagania metody badań przystosowanych do powtórnego zamknięcia) oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie- zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2012 r. ze zm.).

Wprowadzane do obrotu oleje do lamp i rozpałki do grilla, oznakowane zwrotem H304 (R65) z przeznaczeniem do powszechnej sprzedaży spełniają wymogi ograniczenia wymienione w załączniku XVII rozporządzenia REACH, zgodnie z którym są pakowane w nieprzezroczyste czarne pojemniki o pojemności nie przekraczającej 1 litra. Oleje do lamp oznakowane są zwrotem H304 (R65) są opatrzone widocznym, czytelnym i nie dającym się usunąć napisem: „Lampy napełnione tą cieczą należy chronić przed dziećmi: „Już jeden łyk oleju do lamp lub nawet ssanie knotu lampy może prowadzić do uszkodzenia płuc zagrażającego życiu.”. Wprowadzane do obrotu mieszaniny zawierające metanol (płyny do spryskiwaczy) z przeznaczeniem dla konsumentów zawierają w swoim składzie do 3% wagowych metanolu zgodnie z rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz.U.2013. Poz.180 ze zm).

Firma Triochem sp. z o. o 41-909 Bytom ul. Szyby Rycerskie jest producentem mieszanin chemicznych, znajdujących zastosowanie w przemyśle włókienniczym (apretury, środki wykończeniowe do tkanin, żywice do powlekania), w budownictwie (środki gruntujące), detergenty przeznaczone do stosowania w sektorze przemysłowym i niedostępne dla ogółu konsumentów. Producenci przekazują Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych informację o wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niebezpiecznych mieszaninach chemicznych. Wprowadzane do obrotu detergenty spełniają wymogi rozporządzenia nr 648/2004/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE L 104 z 8.4.2004, str. 1)

Ponadto w Bytomiu znajduje się podmiot zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 takich jak nadmanganian VI potasu, toluen, aceton, kwas siarkowy, solny. Jest to Przedsiębiorstwo Wielobranżowe B&K Bytom ul. Dunikowskiego 18. Prowadzi na bieżąco i przechowuje dokumenty handlowe dot. wprowadzania do obrotu prekursorów kat. 2 zawierające nazwę prekursora, ilość i wagę, nazwę i adres odbiorcy oraz deklarację klienta dot. wykorzystania prekursorów. Posiadane deklaracje klienta są zaktualizowane zgodnie z obowiązującymi wzorami. Przedsiębiorca zarejestrował się u Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych w Łodzi jako wprowadzający do obrotu prekursorzy kategorii 2.

W związku z wydarzeniami związanymi z zatruciami metanolem przeprowadzono 2 kontrole odnośnie spełnienia przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz.U.2013. Poz.180) i ustawy z dnia 25.02.2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2011r. Nr 63 poz. 322 z późn. zm.) w zakresie właściwej klasyfikacji, oznakowania oraz w odpowiednich przypadkach obecności zamknięcia utrudniającego otwarcie przez dzieci i wyczuwalnego dotykaniem ostrzeżenia, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zawierających metanol do stosowania w okresie zimowym – płynów do spryskiwaczy. Kontrole zostały przeprowadzone w sieciach marketów: Real, Praktiker. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wprowadzane do obrotu mieszaniny zawierające metanol posiadały karty charakterystyki i oznakowanie zgodne z aktualnym stanem prawnym.

W związku z wytycznymi GIS dotyczącymi kontroli produkcji i dystrybucji e-papierosów w celu wyeliminowania z obrotu produktów niewłaściwie oznakowanych, nie posiadających kart charakterystyki w b.r. przeprowadzono dwie kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu e- papierosów, liquidów –olejków do e-papierosów u dystrybutorów ELITE Edyta Stefanek, Krzysztof Stefanek , 42-500 Będzin, ul. Olszynowa 1, Tobacco Corner Centrum Handlowe Agora Bytom, 41-902 Bytom, ul. Plac Kościuszki 1, LEONARDO S.C. A. Górski, P. Kreczmar 41-902 Bytom, ul. Składowa 30, oraz jedną kontrolę sprawdzającą u dystrybutora E-TABAKO Lucyna Nowak, 41-933 Bytom, Ks. Prymasa Wyszyńskiego 49, 41-933 Bytom, ul. Wojciechowskiego w zakresie oznakowania i kart charakterystyki. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości wprowadzane do obrotu płyny znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim. W zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykaniem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie- zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykaniem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2012 r. ze zm.). Karty charakterystyki dla wprowadzanych chemikaliów, karty są w sporządzone w języku polskim, posiadają treść i format zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyki.

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania produktów umieszczonych w systemie RAPEX, notyfikacji nr A11/0001/14, A11/0002/14, A11/0003/14, A11/0017/14,

A12/0019/14 w obiektach wielkopowierzchniowych na terenie Bytomia tj. Carrefour, Praktiker. Na stanie sklepów nie odnotowano produktów umieszczonych w systemie RAPEX. Poinformowano kierownictwo iż, w/w produkty naruszają wymagania przepisów (załącznik XVII rozporządzenia REACH) stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, zawierają niedozwoloną ilość chloroformu i toluenu (norma <0,1%), nie mogą być przeznaczone do powszechnej sprzedaży.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze - skontrolowano 4 obiekty. W 2 obiektach stwierdzono uchybienia w zakresie: nieodpowiedniego stanu higienicznego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych (brudne ściany i sufity), braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przekazania pracownikom informacji o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W ślad za tym wydano 2 decyzje administracyjne zarządzające w: Cukiernia - Krystian Wiśniowski, Bytom ul. Strzelców Bytomskich 357 oraz Piekarnia "GRAHAM", Bytom ul. Alojzjanów 42

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym skontrolowano 2 obiekty. W 1 obiekcie stwierdzono uchybienia w zakresie: braku rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach, nie przekazania właściwemu PWIS informacji o substancjach chemicznych ich mieszanin, czynnikach lub procesach technologicznych, braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W ślad za tym wydano 1 decyzję administracyjną zarządzającą w: "ALPORT" S.C. S. Klak, W. Bryła, A. Paludkiewicz, Bytom ul. Przemysłowa 9

Na terenie Miasta Bytom prowadzi działalność 37 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, dibenzo(a)piren, dimetyloamilinabenzodiydę, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, kobaltu chlorek 6 hydratek, ciecz chromowa, dibenzo(a,h)antracene, dwunitrotoluen, hydrazyna, hydrazyna-diamina, wodzien hydrazyny, siarczan hydrazyny, tlenki niklu, arsenu III tlenek (arszenik), tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydratek, chlorek kobaltu 6 hydratek, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, smoły węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, czerwien zasadową, bromian potasu, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie prowadzą rejestrów prac i pracowników narażonych na kontakt z w/w czynnikami. Pracodawcy zobowiązani są do przekazywania informacji o stosowaniu w działalności substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do ŚPWIS w

Katowicach na obowiązującym druku. Mimo tego obowiązku pracodawcy częściowo pomijają te zgłoszenia.

W ramach współpracy z Policją przeprowadzone były akcje dot. środków zastępczych. Dokonano 2 wizytacji w sklepie RICO GRANDE przy ulicy Korfantego w Bytomiu, w którym w 2013r. wprowadzono do obrotu środki zastępcze – obiekt nieczynny.

2. Choroby zawodowe

W roku 2014 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 82 oceny narażenia zawodowego. W związku z podejrzeniem choroby zawodowej do PPIS w Bytomiu z prośbą o ocenę zwracały się jednostki orzecznicze oraz Inspektorzy Sanitarni z całego kraju. PPIS w Bytomiu wydał 52 decyzje, w tym 25 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 27 decyzji o braku choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylice płuc (23), przewlekła choroba układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (1), obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowane hałasem (1).

W/w choroby były spowodowane działaniem pyłów zwłókniających, sposobem wykonywania pracy (monotypia) oraz działaniem hałasu.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013 i 2014

Numer choroby zawodowej i nazwa	2013r.	2014r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3-pylice płuc	11	23
poz.12 – alergiczny nieżyt nosa	1	0
poz. 17 nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	0
poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonania pracy	1	0
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	3	1
poz.22- zespół wibracyjny	1	0
Razem	18	24

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Bytomia w porównaniu do roku 2013 wzrosła liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 18 na 24).

3. Interwencje

W 2014r. wpłynęło 7 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- złych warunków higienicznosanitarnych w zakładach pracy: „Gwarant” Agencja Ochrony S.A. Opole – obiekt w Bytomiu ul. Zabrzeńska; Demarko Komarec S.J. Bytom, ul. Kolonia Zygmunt 31c; Terenowy Punkt Pomocy Środowiskowej w Bytomiu ul. Piecucha 4; Przedsiębiorstwo Kambet Jacek Pajdak Bytom, ul. Piekarska 114; Silesia – Spaw Sp. z o.o. Bytom, ul. Bernardyńska 1; Sklep „Panda” Bytom, ul. Zabrzeńska;
- uciążliwości dla mieszkańców zakładu Sponsor Plus Sp. z o.o. Bytom, ul. Piłkarska.

Na wniesione interwencje przeprowadzono 11 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 5 wniesionych wniosków było zasadnych, wydano 5 decyzji administracyjnych zarządzających. Dwa wnioski były niezasadny - kontrole nie potwierdziły informacji zawartych w interwencjach.

Wnioski:

1. Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. U pracodawców zauważalna jest większa świadomość zagrożeń występujących na stanowiskach pracy. Bardziej respektowane są przepisy prawne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych związanych z działalnością zakładu. Pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest wzrost liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.

5. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
6. W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi prowadzony jest monitoring obiektów na nadzorowanym terenie oraz działania profilaktyczne.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst: Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Miasto Bytom swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 6 944 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest 32,7 % powierzchni miasta, z czego 2,21 % stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2014 roku.

Sekcja ZNS, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydała:

- a. 3 opinie (wszystkie pozytywne) w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - wszystkie wnioski dotyczyły zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- b. 3 opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

- c. 2 opinie (pozytywne) w sprawie opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- d. 1 postanowienie (pozytywne) w sprawie uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla miasta Bytomia uzgodniono i zaopiniowano pozytywnie:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie węzła planowanej autostrady A1, zwanego planem „Dąbrowa Miejska”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Bytomiu pomiędzy ulicami: Chorzowską, Juliana Tuwima i Wojciecha Kilara,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części dzielnicy Miechowice,

Ad b. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Bytomiu pomiędzy ulicami: Chorzowską, Juliana Tuwima i Wojciecha Kilara,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sześciu terenów położonych w Bytomiu w rejonach ulic: Józefa Nickla i Leśnictwo (teren nr 1), Józefa Nickla i Relaksowej (teren nr 2), Stolarzowickiej i Alojzego Felińskiego (teren nr 3), Stolarzowickiej i Kasztanowej (teren nr 4), Nowej (teren nr 5), Reptowskiej (teren nr 6),
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bytom dla terenów położonych w rejonie ulicy Leśnej,

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Bytom-Karb wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu byłej KWK „Powstańców Śląskich” w Bytomiu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

Ad d. na etapie uzgodnienia projektu dokumentu w myśl art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jedn. tekst: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.):

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Bytom-Karb wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu uzgodnił pozytywnie 1 wniosek dotyczący tego zagadnienia dla inwestycji pn:

„zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń po byłym zakładzie pogrzebowym na bar piwny”.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko PPIS w Bytomiu wydał:

- a. 11 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 1 opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2014 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe – ok. 29 %, kolejną grupę stanowiły inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw, inwestycje drogowe oraz inne – po 14 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką.

Ad. 4 W roku 2014 uzgodnionych zostało 31 dokumentacji projektowych (pozytywnie), natomiast w 2013 roku liczba ta wynosiła 35.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywnościowo-żywnościowe – 61 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz obiekty ochrony zdrowia.

Ad. 5 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał 89 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 84 opinie sanitarne dopuszczające do użytkowania obiekt budowlany oraz 5 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2013 r. liczba ta wynosiła 83 opinii sanitarnych oraz 8 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 30 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 41 %, obiekty ochrony zdrowia – 16 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – 15 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty handlowo-usługowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania, sportu i rekreacji, hotelarsko – turystyczne, stacje paliw oraz inne.

W 2014 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 92 kontrole inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Bytomia.

Porównując rok 2014 i 2013 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy spadek wydanych stanowisk o 10 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynację między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W roku 2014 W Bytomiu, przeprowadzono 33 wizytacje w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 107 porad dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 16 akcji profilaktycznych
- 5 wystaw - 3 wystawy antybiotykowe i 2 wystawy o tematyce antytytoniowej.
- konferencje- Z okazji obchodów Dnia AIDS
- 4 warsztatów nt. antytytonizmu w szkołach, gimnazjalnych dla uczniów realizujących program: „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
- 4 warsztaty - szkolenia dla osadzonych w Areszcie Śledczym z zakresu profilaktyki HIV/AIDS i z zakresu antytytonizmu, w związku z zawartym porozumieniem z Aresztem Śledczym w Bytomiu
- Opracowano 3 regulaminy konkursów i przeprowadzono je:
 - Na palme wielkanocną,
 - Przedszkolacy super śpiewacy
 - Konkurs plastyczny na hasło zachęcające społeczeństwo do testowania w kierunku HIV/AIDS

W roku szkolnym 2013/2014 oraz 2014/2015 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych: klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był w 23 szkołach. W roku szkolnym 2013/2014 chęć udziału w niniejszym programie wyraziło dodatkowo 10 szkół. Łącznie program realizują 33 szkoły. Dla szkół przystępujących do programu przygotowano

i przeprowadzono szkolenie, każda szkoła otrzymała materiały informacyjno-edukacyjne. W roku 2014 zorganizowano wspólnie z MOSIR-em Bytom bieg po zdrowie, w którym udział wzięły 1142 osoby ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w różnych kategoriach wiekowych, które rywalizowały na dystansach 710m, 1400m i 1800m. Monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w wybranych szkołach. Sporządzono sprawozdania z realizacji za rok 2013/2014 i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to mała liczba materiałów edukacyjnych i brak nowych form.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2014

Działania podjęte w 2014 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

W związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Papierosa, Światowego Dnia Rzucenia Palenia Tytoniu, podjęto następujące działania:

- przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu
- przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dnia bez Papierosa i Światowego Dnia Rzucenia Palenia
- w Przychodni Unia Bracka Bytom przygotowano ekspozycję plakatów nt. antytytonizmu, natomiast w dniach 19 i 20.11.2014r. pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom przygotowali punkty z materiałami edukacyjnymi i przeprowadzali pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu w dwóch Przychodniach.
- w związku z nawiązanym porozumieniem z Aresztem Śledczym w Bytomiu przygotowano i przeprowadzono dwa razy szkolenie-warsztaty dla osadzonych.
- dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wnioski Wszystkie akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem, przeprowadzono podczas akcji 361 pomiarów stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest:

- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności tytoń,
- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był w 37 przedszkolach na terenie miasta Bytomia, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiły 2 nowe przedszkola. Łącznie program realizuje 39 przedszkoli z Bytomia.

Dla należytej realizacji programu: przygotowano i przeprowadzono indywidualne szkolenia-narady dla nowych przedszkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, pozyskano kredki, włączono się do współorganizacji festiwalu przedszkolnej piosenki o zdrowiu „Przedszkolaki super śpiewacy”, monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach przedszkolnych, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r i przesłano do WSSE Katowice.

Wnioski: Program jest chętnie w ciekawy sposób realizowany przez placówki przedszkolne.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III klas szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem,
- wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowało 17 szkół podstawowych, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiło 5 nowych szkół. Łącznie program realizują 22 szkoły podstawowe.

Zasadnicze działania – przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to brak materiałów edukacyjnych gdyż koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradniki programowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe to:

- integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia,
- ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza,
- przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy,
- uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami,
- uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2013/2014 program był realizowany w 23 szkołach gimnazjalnych i podstawowych. W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 8 szkół gimnazjalnych i podstawowych. Łącznie jest realizowany w 31 szkołach.

Zasadnicze działania sprowadzały się do przygotowania i przeprowadzenia szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucji materiałów edukacyjnych, przygotowania i przeprowadzenie warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych, czuwania nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłanie do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu brak materiałów edukacyjnych koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradnik, dlatego też aby zachęcić i wzbogacić program przygotowano propozycje warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych. Zauważono większe zainteresowanie programem.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- przeprowadzono 15 porad w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS” oraz dostarczenie materiałów oświatowo-edukacyjnych nt. profilaktyki HIV/AIDS,
- przygotowano i przeprowadzono akcję pod hasłem „Podróż z sercem” w tramwaju nr 38. Każdy zainteresowany otrzymał materiały edukacyjno – informacyjne związane

z tematyką bezpłatnego testowania w kierunku HIV i AIDS (podkładki pod kubki, zakładki, kartki walentynkowe) W akcji wzięło udział 500 osób.

- Zamieszczono na stronie internetowej PSSE Bytom informację nt. kampanii „Znam rekomendację PTN AIDS. Zalecam test na HIV”.
- Przekazano do mediów informację na temat obchodów Święta zakochanych 14 luty i Światowego Dnia AIDS –notki prasowe.
- zorganizowano z Zarządem Rejonowym PCK Bytom konkurs plastyczny na hasło zachęcające społeczeństwo do testowania w kierunku HIV/AIDS. Na konkurs wpłynęło łącznie 31 prac ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- zorganizowano z Zarządem Rejonowym PCK Bytom konferencję dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta Bytom, nt. profilaktyki HIV/AIDS, gdzie wręczono nagrody laureatom. W konferencji uczestniczyło 86 osób.
- zorganizowano 2 szkolenia warsztatowe pt. Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS dla 24 osadzonych w Areszcie Śledczym w Bytomiu.
- dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjne.
- uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2014r.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2013/2014 program był realizowany w 8 szkołach ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 5 szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie program realizowany jest w 13 szkołach.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową szkołom, sporządzono wykaz szkół które chcą realizować program, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2014/2015, dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2013/2014r.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,

- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

Program był realizowany w roku szkolnym 2013/2014 w Bytomiu, w 10 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II, natomiast roku 2014/2015 do programu przystąpiła nowa szkoła.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programu szkołom, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu oraz udział pracowników Sekcji OZ w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice, dostarczono materiały i ankiety do szkół, gdzie realizowany jest program, przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy, ph. „Podstępne WZW”, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu i przesłano do WSSE Katowice za rok.

Wniosek Uczennice z I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Smolenia w Bytomiu były finalistkami Olimpiady ph. „Podstępne WZW”

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna)
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym
- Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne

Program jest realizowany w pięciu bytomskich szkołach ponadgimnazjalnych.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową Dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, rozdystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania

- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym

W roku szkolnym 2013/2014 był realizowany w 13 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2014/2015 w jednej szkole nie było naboru do klas I więc jest realizowany w 12 szkołach.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację, przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, wspierano szkoły w realizacji działań, rozdystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono i przesłano sprawozdanie z realizacji programu do WSSE Katowice.

Żywność na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczną, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

Zasadnicze działania obejmowały zaproszenie placówek do realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015, zorganizowanie i przygotowanie szkolenia połączonego z dystrybucją materiałów edukacyjnych dla koordynatorów nowo przystępujących placówek. W szkoleniu uczestniczyło: z Bytomia 4 osoby, przeprowadzono narady, w tym 3 połączone z wdrożeniem programu w nowo przystępujących placówkach i 9 na w placówkach, w których program jest kontynuowany.

Wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ i PU przeprowadzono w jednym przedszkolu warsztaty dla rodziców „Godzina ze zdrowiem”, gdyż wyraziło chęć i zainteresowanie jego organizacją, uczestniczyło 8 osób.

Wnioski Brak zainteresowania wśród rodziców przedszkolaków warsztatami „Godzina ze zdrowiem”.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2014r. to:

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania:

- przeprowadzono 11 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie oraz MOSIR, którzy wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”,
- nawiązano współpracę z Górnośląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu - oplakatowanie kolejki wąskotorowej na trasie Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy dwa razy dziennie.
Zalew Nakło -Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w Powiecie Tarnogórskim. W czasie weekendów odpoczywa tutaj 60-70 tyś turystów.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- zorganizowano 3 wystaw o tematyce antybiotykowej w Miejskiej Bibliotece Publicznej Bytom, Szpitalu Specjalistyczny nr 1 Bytom, PSSE Bytom
- przeprowadzono 19 porad w tym w 16 w przedszkolach, gdzie dostarczono materiały i omówiono akcje „antybiotyki”
- przeprowadzano bieżącą dystrybucję i ekspozycję materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia

Hasło – Choroby przenoszone przez wektory „ Małe ugryzienie, duże zagrożenie”

Zasadnicze działania:

- wysłanie informacji do lokalnych mediów, w sprawie obchodów i hasła Światowego Dnia Zdrowia 2014.
- zorganizowano konferencję dla uczniów szkół gimnazjalnych w Zespole Szkół Leśnych i Ekologicznych Brynek, na której przybliżono uczniom genezę Światowego Dnia Zdrowia oraz zagrożenia boreliozą i kleszczowego zapalenia mózgu. W konferencji uczestniczyło 21 uczniów i 2 opiekunów z Bytomia
- zorganizowano w ramach Śląskiej Wiosny ze Zdrowiem w Agora Bytom akcję profilaktyczną dla ogółu społeczeństwa gdzie, wyeksponowano tablice z materiałami informacyjnymi nt. Światowego Dnia Zdrowia oraz przygotowano i obsługiwano stoisko informacyjno-edukacyjne.
- zorganizowano konkurs dla osób po 50 roku życia na palmę wielkanocną, w celu aktywizacji osób starszych. Opracowano regulamin i zorganizowano wystawę prac w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu, nagrody laureatom dostarczono osobiście.

Akcja Szkoła Czystych Rąk

Akcja realizowana w 16 wybranych przedszkolach z Bytomia

Cel -podniesienie poziomu wiedzy wśród dzieci przedszkolnych na temat zdrowego stylu życia poprzez promowanie właściwych nawyków higienicznych polegających na przestrzeganiu reguł higieny rąk w powiązaniu z prewencją zakażeń grypy.

Zasadnicze działania

- zaproszono wybrane przedszkola do udziału w akcji,
- dystrybuowano materiały edukacyjne do przedszkoli,
- rozpropagowano konkurs na najlepszy scenariusz zajęć dla dzieci w zakresie przestrzegania higieny rąk pt. „Dlaczego i jak dbamy o higienę rąk”,
- rozstrzygnięto konkurs na etapie powiatowym oraz przekazano wybrane scenariusz do kolejnego etapu wojewódzkiego,
- przygotowano podziękowania dla przedszkoli za nadesłane scenariusze,
- dostarczono dyplomy i nagrody przedszkolom biorącym udział w akcji.

Dopalacze wypalacze –środki zastępcze

Cel: Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży.

Zasadnicze działania:

- przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych aby zamieścili informacje na swoich stronach internetowych.
- przeprowadzono 11 porad, w związku z interwencją połączone z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- podczas organizacji punktów informacyjnych wyeksponowano plakaty w widocznym miejscu, oraz dystrybuowano ulotki wśród zainteresowanych osób

Inne przedsięwzięcia, do których włączyła się w czynna realizacje Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

Organizacja „Biegu po zdrowie”

Cel: propagowanie zdrowego stylu życia oraz aktywności fizycznej jako skutecznej profilaktyki chorób spowodowanych niewłaściwym trybem życia

Grupa docelowa: ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnianiem szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Zasadnicze działania :

- nawiązano współpracę z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji Bytom
- opracowano wspólnie z MOSIR Bytom projekt plakatu informacyjnego,
- pomoc przy organizacji biegu,
- przeprowadzono quiz o zdrowiu.

Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem. W biegu udział wzięły 1142 osoby, w różnych kategoriach wiekowych, które rywalizowały na dystansach 710m, 1400m i 1800m.

Organizacja szkolenia z zakresu dezynfekcji i sterylizacji Praktyczny wymiar stosowania dla fryzjerów, kosmetyczek i pracowników gabinetów tatuażu.

Cel: Poszerzenie wiedzy na temat higieny, dezynfekcji i sterylizacji w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i gabinetu tatuażu.

Ramy czasowe:

Grupa docelowa: właściciele i pracownicy gabinetów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu

Realizatorzy:

- Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej
- Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska PSSE w Bytomiu
- Firma „Medilab”

Zasadnicze działania: zorganizowano w dniach 18 - 19.03.2014r. szkolenie dla właścicieli i pracowników gabinetów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu.

Śląska Wiosna ze Zdrowiem 2014r i Śląski Festiwal Zdrowia połączony z przemarszem różowej wstążeczki

Dzięki współpracy z Radną Sejmiku Śląskiego Barbarą Dziuk możliwe było zorganizowanie ww. akcji

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa

Zasadnicze działania :

zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w Agorze Bytom w dniu 11.04.2014r. i 26.09.2014r. gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych, natomiast pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Sekcji Promocji Zdrowia WSSE Katowice zorganizowali punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Dla najmłodszych przygotowano kącik rysunkowy -kolorowania obrazków o tematyce zdrowotnej. Dodatkowo podczas Śląskiego Festiwalu Zdrowia połączonego z przemarszem różowej wstążeczki uczestniczono we Mszy Świętej, wypuszczono balony do nieba jako znak solidarności z chorymi na nowotwory. Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się także w akcje organizowane przez PCK „**Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy**”, „**Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK** ” i **Wampiriadę**

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnych,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych na terenie PSSE Bytom
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.

pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, broszur, gadżetów, pism na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej na terenie działania PSSE Bytom.

Wnioski:

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcję Sanitarną. Największą trudnością w

realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach oraz zbyt późne otrzymanie materiałów z WSSE Katowice niezbędnych do realizacji programu. Materiały w formie elektronicznej przesyłane do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczane na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej. Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2014 była zadowolająca.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów i nagród. Władze Miejskie w roku 2014 chętnie włączyły się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyły. Nie było problemu z otrzymaniem gadżetów do konkursów i pozyskaniem patronatu Prezydenta. Organizowane konkursy, konferencje, warsztaty niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi. Społeczeństwo chętnie w nich uczestniczy, jeżeli może skorzystać z bezpłatnych porad oraz materiałów edukacyjnych. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało chęć zerwania z nałogiem.

W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła badania :

- wody przeznaczonej do spożycia : przebadano 111 próbek
- wody z basenów kąpielowych : przebadano 81 próbki
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 173 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 61 poz. 417 zmiana z dnia 20 kwietnia 2010r Dz. U. nr 72 poz. 466). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, *Clostridium perfringens*, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, żelazo, mangan, glin, utlenialność, twardość ogólna. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę gronkowców koagulazo-dodatnich, bakterie *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów.

W odniesieniu do ubiegłego roku nie odnotowano znaczących różnic w ilości przeprowadzonych badań, za wyjątkiem wzrostu o 15% badań wody ciepłej w kierunku *Legionella*.

b) **Sekcja Badań Żywności w 2014 roku** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach **urzędowej** kontroli zgodnie z planem poboru próbek z terenu Bytomia mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów (ciastka – 15 próbek, mleko i przetwory mleczarskie – 85 próbek, ryby – 6, owoce i warzywa – 10, przyprawy – 5, Srodki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego -5 próbek. Razem 131 próbek, głównie w kierunku Salmonella i Listeria monocytogenes. W 2014 roku szczególną kontrolą objęto badania próbek lodów w kierunku Enterobacteriaceae, w wyniku której kwestionowano 15 próbek lodów. W minionym roku w ramach współpracy z Weterynaryjną Inspekcją Sanitarną zbadano dodatkowo 4 próbki jaj w kierunku Salmonella. Kontrolą sanitarną objęto również przypuszczalne ogniska zatruc pokarmowych, z których przebadano 22 próbki żywności (kwestionowano 9 próbek).

W roku 2014 **monitoringiem** mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów:

- przetwory mleczne: przetwory mleczne nie fermentowane (śmietanka, inne), sery dojrzewające i ich analogi, lody.
- ciastka.

W zakresie badań sensorycznych przebadano 11 próbek z różnego asortymentu, w tym kwestionowano 1 próbkę wody mineralnej, 2 próbki krewetek, 1 próbkę lodów.

Fizykochemicznie zbadano 59 próbek w tym: 10 próbek mięsa i ryb oraz 9 próbek warzyw w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 22 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – badano próbki przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, kawy i herbaty. Ponadto zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych w tym 4 zdyskwalifikowano.

Monitoringiem badań fizykochemicznych w roku 2014 objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony- badanie w kierunku azotanów
- suplementy diety – badania w kierunku znakowania
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – badania w kierunku znakowania

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella
- badania parazytologiczne
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń

W roku 2014 w sekcji wykonano:

- 7573 badań u 2522 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 297 badań u 105 osób, które były zakażone poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 64 badań u 23 osób u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 92 badania u 35 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 42 badań u 21 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 119 badań dla 96 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się liczba badań osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby, osób, które były zakażone poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi, liczba osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2014

Bytom 2015

Zgodnie z art. 12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 Nr 212 poz. 1263 z późn. zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu przedstawia „*Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2014*”. Raport obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna jako instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk, przeprowadzanie kontroli, analiza ustaleń pokontrolnych oraz ocena skuteczności prowadzonych działań.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest główną czy jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Do naszych zadań należy także pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia, inicjowanie i wytaczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie higieny i racjonalnego odżywiania i zapobiegania chorobom.

Mam nadzieję, że raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana poniżej ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych.....	11
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	11
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	13
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek.....	14
Wnioski.....	14
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna	
III. żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	15
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów	19
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	21
3. Piekarnie.....	22
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	22
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	26
6. Akcje.....	26
7. Działalność interwencyjna.....	28
Wnioski.....	29
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli	31
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	31
2. Ocena jakości wody w basenach.....	32
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	32
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	34

1.	Domy pomocy społecznej.....	35
2.	Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	35
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	35
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	36
5.	Ustępy publiczne.....	36
6.	Baseny kąpielowe.....	36
7.	Środki transportu.....	37
8.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami.....	37
9.	Inne informacje.....	37
10.	Interwencje.....	38
	Wnioski.....	39
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	40
1.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	40
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	43
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	44
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	44
5.	Interwencje.....	45
	Wnioski.....	45
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	46
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	46
2.	Choroby zawodowe.....	49
3.	Działalność interwencyjna.....	50
	Wnioski.....	51
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	52
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	55
X.	Działalność laboratoryjna.....	64

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2014 roku na terenie Piekar Śląskich przeprowadzono łącznie **240** wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 71.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne zaobserwowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2014 roku zarejestrowano ogółem 15 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby, tj. o 9 zachorowań więcej niż w ubiegłym roku.

Zarejestrowano 5 zachorowań na przewlekłe i bliżej nie określone wzv typu B, 9 zachorowań na wzv typu C, 1 zachorowanie na wzv typu B+C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nie określone wzv typu B o 1 przypadek, wzv typu C o 7 przypadków. Nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A oraz wirusowego zapalenia wątroby innego i nie określonego.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2014r. zarejestrowano 4 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 3 przypadki mniej niż w roku ubiegłym, nie natomiast nie rejestrowano posocznicy oraz innych zakażeń pozajelitowych wywołanych przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 16 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (spadek o 1 przypadek), 3 przypadki innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (wzrost o 2 przypadki), 32 przypadki biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wzrost o 9 przypadków), 52 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 8 przypadków).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2014 roku zarejestrowano 15 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 1 przypadek więcej niż w roku 2013. Wzrost liczby tych zakażeń wynika z coraz powszechniej stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2014r. na terenie Piekar Śląskich nie wystąpiły ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na następujące choroby:

- ospa wietrzna - 431 zachorowań (wzrost o 327 przypadków),
- różyczka – 16 zachorowań (wzrost o 11 przypadków),
- płonica – 7 zachorowań (wzrost o 4 przypadki),
- świnka – 3 zachorowania (wzrost o 1 przypadek),
- krztusiec – 2 zachorowania (w 2013r. nie zarejestrowano).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 4 przypadki, zarejestrowano 11 zachorowań.

Zanotowano 17 przypadków szczepienia przeciwko wścieklźnie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta - o 4 przypadki więcej niż w roku ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu (tak jak w roku ubiegłym), natomiast nie rejestrowano przypadków innego wirusowego zapalenia mózgu, wirusowego zapalenia opon mózgowych, zapalenia opon mózgowych innego i nie określonego oraz zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu wywołane przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę po okresie niewielkiego wzrostu - w 2008 roku - 28 przypadków gruźlicy, w roku 2009 - także 28 przypadków, w roku 2010 - 31 przypadków, obserwuje się tendencję spadkową zachorowań. W 2011 roku zarejestrowano 27 przypadków gruźlicy, w 2012 roku - 19 przypadków, w 2013 roku - 22 przypadki, natomiast w roku 2014 - 12 przypadków, to jest o 10 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

Wydano 1 decyzję nakazującą obowiązkową hospitalizację z związku ze zgłoszeniem przypadku samowolnego opuszczenia szpitala przez pacjenta hospitalizowanego z powodu gruźlicy prątkującej, decyzja uległa wygaśnięciu w związku z ustaniem wskazań do dalszej hospitalizacji.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2014 zaobserwowano znaczny spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 1623 przypadków w roku 2013 do 796 przypadków w roku 2014. Spadek liczby zarejestrowanych przypadków może być spowodowany zarówno faktycznym spadkiem liczby zachorowań, jak również pogorszeniem zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2014 roku nie zarejestrowano przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi.

W 2014 roku prowadzony był nadzór epidemiologiczno- wirusologiczny nad grypą w Systemie Sentinel w 1 wytypowanej poradni POZ. W ramach tego nadzoru pobrano próby do badań w kierunku wirusów grypy od 15 pacjentów z podejrzeniem zachorowania na grypę. Badania pobranego materiału nie potwierdziły obecności wirusów grypy.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2014 roku o 403 w porównaniu z rokiem poprzednim, zaszczepionych zostało w 2014 roku 1165 osób.

Od roku 2008 obserwuje się znaczący spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową z 4 przypadków w 2007 do 1 przypadku w roku 2008. W latach 2009-2011 nie notowano przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej na terenie Piekar Śląskich.

W 2012 roku nastąpił jednak wzrost zachorowań w porównaniu z latami ubiegłymi – zarejestrowano 2 przypadki zachorowań. W roku 2013 nie rejestrowano przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej, natomiast w 2014r. zarejestrowano 1 zachorowanie.

W przypadku zachorowania przeprowadzono wnikliwe dochodzenie epidemiologiczne, osoby z kontaktu objęto nadzorem oraz skierowano do lekarza celem włączenia chemioprophylaktyki. Nadal utrzymująca się niska zapadalność, szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej oraz szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C.

Istotne znaczenie w profilaktyce zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową ma kontynuowanie przez Urząd Miasta Piekary Śląskie corocznej akcji szczepień przeciwko meningokokom młodzieży kończącej szkołę podstawową i rozpoczynającej naukę w gimnazjum.

W roku ubiegłym na terenie Piekar Śląskich w ramach corocznych szczepień akcyjnych młodzieży zaszczepiono 370 osób z rocznika 2001, natomiast dodatkowo w poradniach POZ zaszczepione zostały 34 osoby.

Ponadto w 2014r. zarejestrowano 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* oraz 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*, natomiast nie rejestrowano inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W analizowanym okresie zarejestrowano również 1 przypadek zachorowania na tężec u osoby, która uległa zranieniu.

Ponadto zarejestrowano w 2014r. 1 przypadek lambliozy (tak jak w 2013 roku), 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (o 1 mniej niż w roku 2013).

W 2014r. w nadzorowanych szpitalach nie wystąpiły ogniska zakażeń szpitalnych.

W zakresie działalności przeciwepidemicznej w 2014r. nie zarejestrowano interwencji.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2014 roku na terenie miasta Piekary Śląskie sprawowano nadzór nad **24** punktami szczepień. Skontrolowano **22** punkty szczepień, przeprowadzając **33** kontrole.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są przez poradnie imienne do PSSE w Bytomiu. PPIS w Bytomiu wystosował **38** wezwań

zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień wraz z listami informującymi o korzyściach wynikających ze szczepień ochronnych..

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2014 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ, a także coraz większą aktywnością ruchów antyszczepionkowych.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski

1. Podsumowując prowadzony w 2014 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w roku poprzednim, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.
2. Wiele problemów zauważa się w prowadzeniu nadzoru nad gruźlicą. Zachorowania na gruźlicę prątkującą wymagają aktywnego wyszukiwania osób z kontaktu, a niejednokrotnie prowadzenia działań nadzorowych na szeroką skalę. Pojawiają się także przypadki uchylania się od obowiązkowego leczenia gruźlicy, a nawet samowolnego opuszczenia szpitala przez chorych w okresie prątkowania, co wymaga wdrożenia postępowania administracyjnego i egzekucyjnego celem przymuszenia do leczenia. W związku z powyższym w celu prowadzenia nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą konieczna jest ścisła współpraca z podmiotami leczniczymi właściwymi

ze względu na leczenie gruźlicy celem szybkiego pozyskiwania informacji oraz wdrażania niezbędnych działań.

3. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2014 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 2 szpitalami na terenie Piekar Śląskich :

- SP Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr J. Daaba w Piekarach Śląskich, ul. Bytomska 62,
- NZOZ pn. Szpital Miejski w Piekarach Śląskich pw. Św. Łukasza, Piekary Śląskie, ul. Szpitalna 11.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W szpitalach łącznie przeprowadzono 9 kontroli.

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień, nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku SP Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej w pralni należącej do szpitala, natomiast drugim szpitalu w pralni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W jednym szpitalu sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorni centralnej, która spełnia obowiązujące wymagania, natomiast w drugim szpitalu w sterylizatorni podręcznej zlokalizowanej przy bloku operacyjnym.

Szpitaly posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno- higieniczny szpitali w roku 2014 oceniono jako dobry.

Ponadto przeprowadzono kontrole tematyczne szpitali pod kątem oceny pomieszczeń i urządzeń celem wydania opinii. Wydano 2 opinie o spełnieniu wymagań rozporządzenia. Szpitale posiadają zaopiniowane programy dostosowania.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych, które nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto w 1 szpitalu przeprowadzono kontrolę dotyczącą oceny stopnia przygotowania na wypadek podejrzenia gorączki krwotocznej Ebola. Szpital posiada opracowane procedury postępowania oraz zabezpieczenie w podstawowe środki ochrony osobistej.

W 2014r. w nadzorowanych szpitalach nie wystąpiły ogniska zakażeń szpitalnych.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo-leczniczych

W ewidencji PSSE w Bytomiu na terenie Piekar Śląskich znajduje się 1 zakład opiekuńczo - leczniczy. Został skontrolowany w ramach bieżącego nadzoru – realizacja planu kontroli.

Zakład opiekuńczo - leczniczy ocenia się jako dobry. Jest on w pełni dostosowany do wymogów rozporządzenia MZ z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Obiekt wyposażony jest w instalację wodociągową i kanalizacyjną. Jakość wody jest stale monitorowana. Placówka zaopatrzona jest w dostateczną ilość sprzętu jednorazowego użytku. Odzież ochronna i środki ochrony indywidualnej są odpowiednie i w wystarczającej ilości. W obiekcie stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku, która prana jest na miejscu. Obiekt posiada własną pralnię. Zakład posiada oddzielne magazyny białizny czystej i brudnej. Bielizna brudna przewożona jest w wózkach przeznaczonych do tego celu z oddziałów do pralni, natomiast czysta rozwożona jest w wózkach, na oddziały, do magazynów i szaf przeznaczonych do przechowywania białizny czystej. Obiekt posiada umowę na odbiór odpadów medycznych podpisaną z uprawnioną firmą. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odpady przechowywane są w wydzielonej chłodziarce przeznaczonej na ten cel. Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne. Zakład posiada opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z białizną brudną i czystą.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

W zakresie nadzoru sprawowanego przez nad obiektami, w których prowadzona była działalność lecznicza, w 2014r. przeprowadzono 70 kontroli w 50 obiektach, spośród 66 obiektów ujętych w ewidencji.

W 3 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Z powodu stwierdzenia nieprawidłowości sanitarno – higienicznych nałożono 3 manaty karne na kwotę 800 zł. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości sanitarno – higienicznych i technicznych, wydano decyzję zarządzającą terminową. Ponadto w 1 obiekcie wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane, natomiast w jednym przypadku po wszczęciu postępowania administracyjnego strona usunęła nieprawidłowości w ciągu 7 dni od daty podpisania protokołu, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą i decyzji administracyjnej nie wydano.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli obiektów dotyczyły: dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego, kontroli skuteczności procesu sterylizacji, postępowania z odpadami medycznymi, braku zapewnienia bieżącej ciepłej wody, wyposażenia punktu wodnego w dozownik na mydło w płynie i środek do dezynfekcji rąk oraz zasobnik z ręcznikami jednorazowego użytku, zakurzonych ścian w pomieszczeniu podręcznej sterylizacji, zniszczonych narzędzi wielokrotnego użytku, przeprowadzania kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W 2014 roku 1 obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, ponieważ termin wykonania wydanej decyzji nie upłynął przed zakończeniem roku sprawozdawczego.

Negatywna ocena dotyczyła NZOZ Zdrowit Dąbrówka Spółka z o. o. Piekary Śląskie ul. Przyjaźni 53a, w którym stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku w gabinecie stomatologicznym, używania roztworu roboczego środka dezynfekcyjnego niezgodnie z zaleceniami producenta, braku przygotowywania zestawów narzędzi wyłącznie dla jednego pacjenta, przechowywania pakietów w sposób nie zapewniający ich sterylności, przeterminowanych pakietów z narzędziami, braku oznakowania datą sterylizacji i datą ważności pakietów z narzędziami, braku procedury w zakresie mycia i dezynfekcji narzędzi wielorazowego użycia, przeterminowanego środka do dezynfekcji rąk, braku oznakowania pojemników na odpady o ostrych końcach i krawędziach, nieprawidłowego przechowywania odpadów o ostrych końcach i krawędziach, nieprawidłowej częstotliwości przeprowadzania kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Wydana decyzja dotyczyła odmalowania ścian i sufitów w pomieszczeniach przychodni.

Ponadto w 2014r. przeprowadzono 1 kontrolę w miejscu stacjonowania zespołów wyjazdowych. Podczas kontroli dokonano lustracji 2 środków transportu do przewozu chorych. Samochody jak i ich wyposażenie są nowe, w bardzo dobrym stanie.

Wszystkie podmioty lecznicze, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tutaj. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia.

Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa w zależności od rodzaju skażenia po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny lub medyczny - pakowana w worki foliowe odpowiedniego koloru i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest

do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Odpady medyczne segregowane są w miejscu wytwarzania i gromadzone do zamykanych i oznakowanych pojemników. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, odpornych na przekłucie opisanych datą otwarcia i kodem odpadu. Do czasu odbioru i transportu do utylizacji przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na ten cel. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów medycznych do utylizacji. Odpady medyczne zakaźne za wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego

W okresie sprawozdawczym nieprawidłowości dot. postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 1 obiekcie. W związku z nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne, natomiast strona usunęła nieprawidłowości w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 61 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2014r. skontrolowano 17 obiektów, przeprowadzając 17 kontroli sanitarnych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

W skontrolowanych gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi oraz nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry, w gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 6 praktyk pielęgniarek.

W 2014r. przeprowadzono 4 kontrole, w tym 2 kontrole sanitarne i 2 kontrole na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

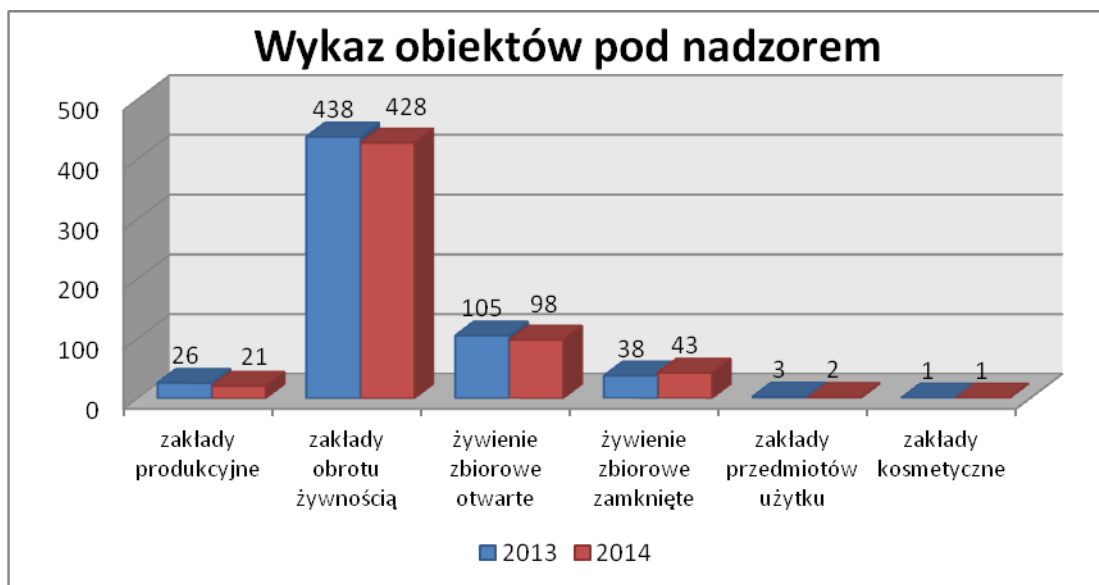
Wszystkie praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali w roku 2014 oceniono jako dobry, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego i technicznego obiektów, nie wydano nowych decyzji administracyjnych.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2014 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Piekary Śląskie, skontrolowali w sumie **400** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów kosmetycznych, co stanowi **67,45 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Na terenie Piekar Śląskich największą część spośród wszystkich obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Piekarach Śląskich można stwierdzić, że w 2014 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu praktycznie pozostała na tym samym poziomie i zmniejszyła się o około 3 % w stosunku do 2013 roku.

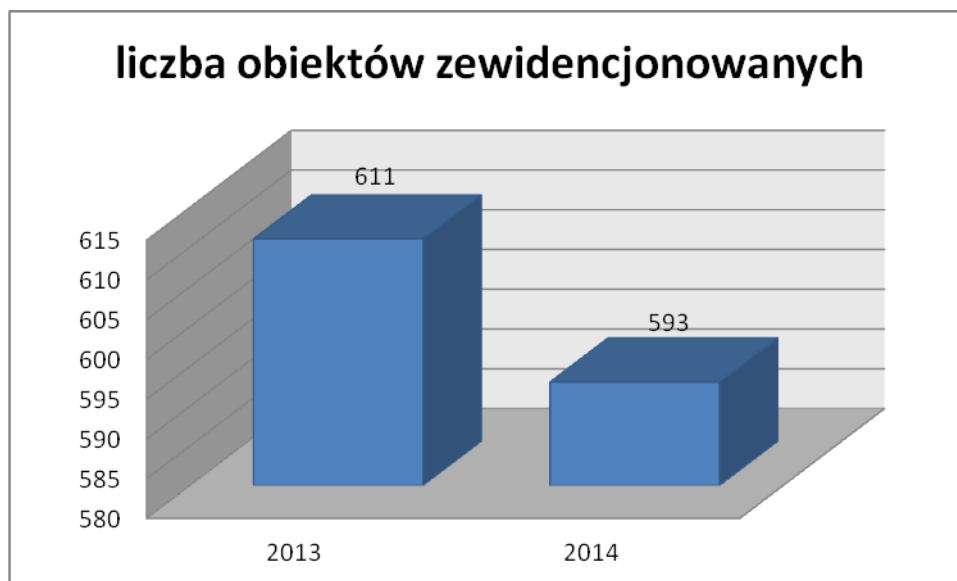
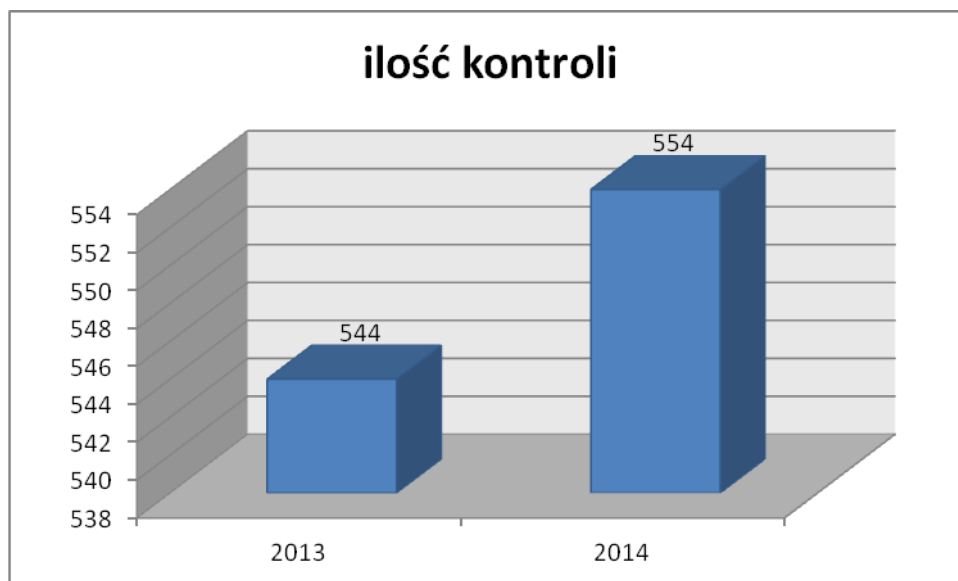

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2013 do 2014.

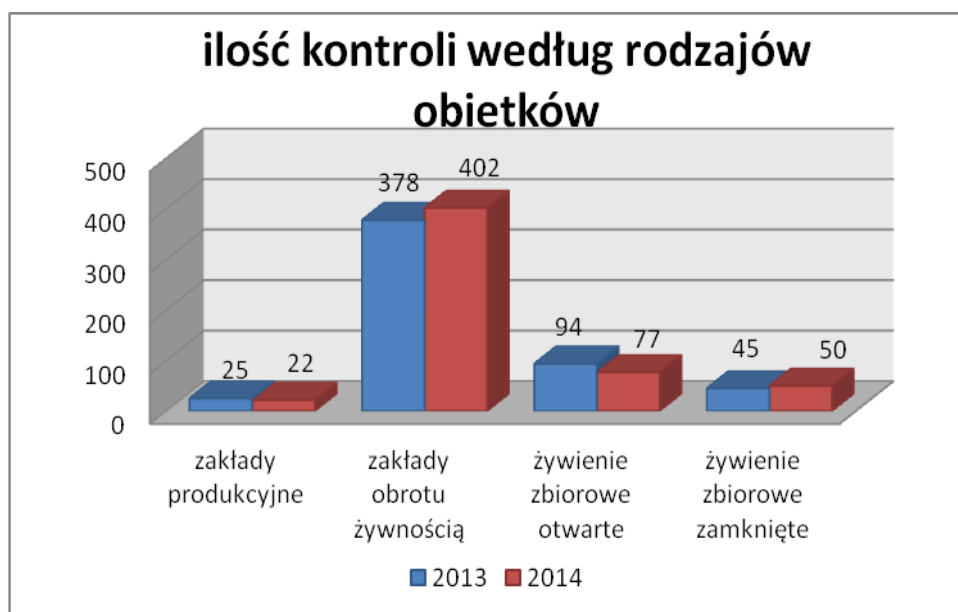
Rodzaj obiektu	Piekary Śląskie			
	2013		2014	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	21	13	16	13
Obrót	190	149	238	190
Żywnienie otwarte	71	56	55	38
Żywnienie zamknięte	37	36	39	37
Razem	319	254	348	278

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że liczba zaplanowanych do kontroli zakładów branży spożywczej w 2014 roku była większa o **8,72 %** niż w roku 2013.

W roku 2014 wykonano **279** kontroli z **349** zaplanowanych (w tym 1 kontrola zakładu obrotu kosmetykami), co stanowi około **80%** planu kontroli. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli, niż zostało zaplanowane spowodowane było likwidacją, zamknięciem lub zawieszeniem działalności branży spożywczej przez przedsiębiorców.

Na terenie Piekar Śląskich w 2014 roku przeprowadzono **554** kontrole. Poza zaplanowanymi kontrolami przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili szereg kontroli związanych z interwencjami konsumentów i klientów, w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) czy kontroli na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Porównując dane z rokiem 2013 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2014 utrzymuje się na podobnym poziomie.

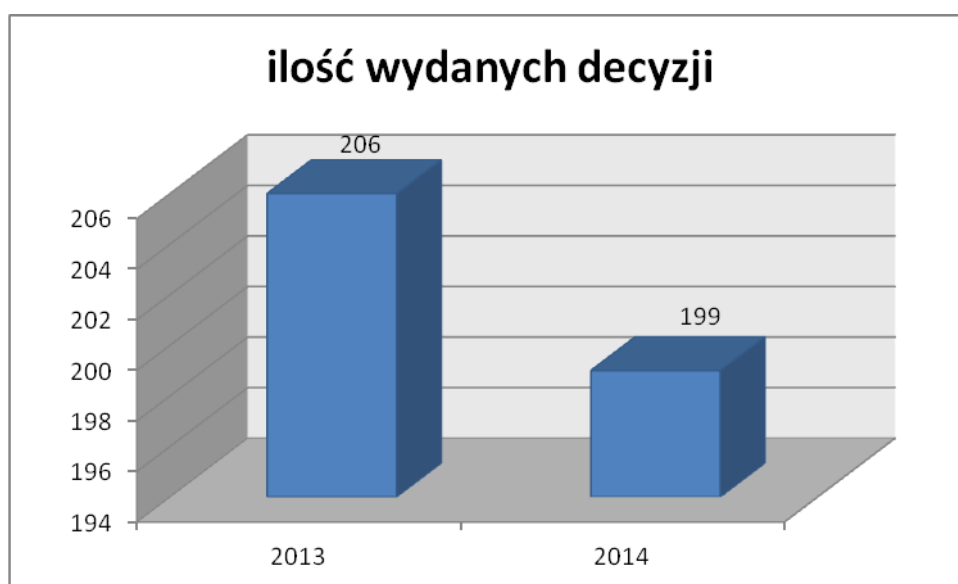

Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach obrotu żywnością tj. o **6,35%** więcej niż w 2013 roku, w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego o **11,1%** więcej kontroli, natomiast w zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono o **18,1%** mniej kontroli, a w zakładach produkcyjnych liczba kontroli zmniejszyła się o **12%** w stosunku do

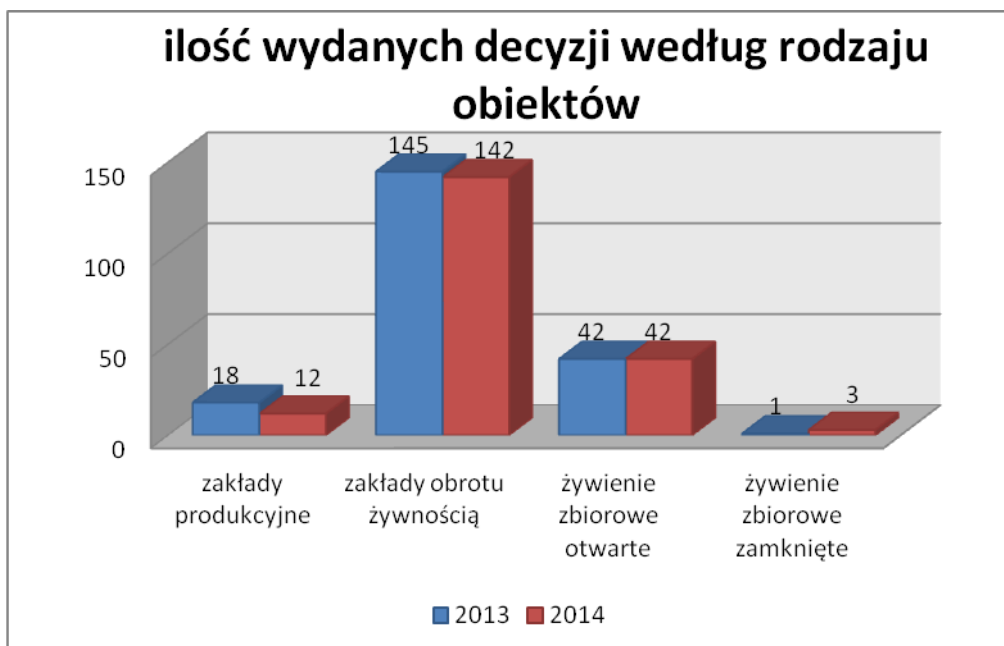
roku ubiegłego. Ponadto w roku 2014 przeprowadzono **1** kontrolę w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **1** kontrolę w miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Ponadto przeprowadzono **1** kontrolę w zakładzie obrotu kosmetykami.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2013 i 2014

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Piekary Śląskie	611	593	390	400	544	554	206	199	1–300	3-1300	31 – 4500	14-2000

W roku 2014 na terenie Piekar Śląskich wydano ogółem **199** decyzji administracyjnych na podmioty branży spożywczej, a więc ilość decyzji zmniejszyła się zaledwie o **3,4 %** w stosunku do 2013 roku.

Analizując ilości decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2014 liczba wydanych decyzji utrzymuje się na takim samym poziomie jak w ubiegłym roku.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2014 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach oraz w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF/RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS w Warszawie i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny obiektów

Stan sanitarno – techniczny obiektów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji zarządzających w latach 2013 i 2014.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2013 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2014 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji represyjnych	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji represyjnych</i>	<i>% obiektów złych</i>
Piekary Śląskie	390	34	8,72	400	17	4,25

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji zarządzających na wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ poprawie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone, ze śladami zagrzybienia i licznymi zaciekami powierzchnie ścian, zniszczona powierzchnia podłóg, z ubytki w wykładzinie podłogowej lub w płytkach podłogowych, brak prawidłowej wentylacji),
- brak prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń (krzyżowanie się dróg czystych z brudnymi – szczególnie w obiektach długo istniejących),
- brak wydzielonych pomieszczeń do obróbki wstępnej warzyw i owoców oraz zmywalni naczyń stołowych,
- brak prawidłowych warunków (urządzeń) do dezynfekcji naczyń stołowych,
- brak punktów wodnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą do mycia rąk w pomieszczeniach produkcyjnych,
- niewystarczająca powierzchnia pomieszczeń produkcyjnych (niedostosowana do zakresu prowadzonej działalności),
- brak prawidłowego zaplecza socjalnego dla pracowników (szatni),
- niedostateczna ilość magazynów do ilości przechowywanej i produkowanej czy wprowadzanej do obrotu żywności.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2013 i 2014.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2013 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2014 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
Piekary Śląskie	390	31 – 4500	8	400	14 - 2000	3,5

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

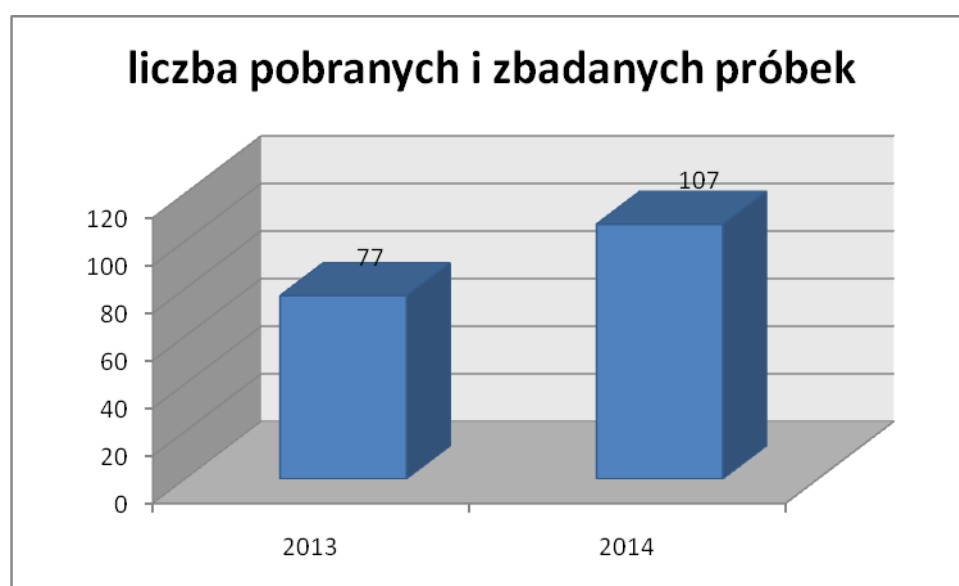
- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach socjalnych, produkcyjnych i na sali sprzedaży,
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego i nieprawidłowe magazynowanie żywności nietrwałej mikrobiologicznie (tj. poza urządzeniem chłodniczym, w temperaturze wyższej niż zalecanej przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia do celów sanitarno – epidemiologicznych od pracowników,
- źle wydzielone stanowiska produkcyjne,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie technicznym zmalała, a zatem w 2014 roku stan sanitarno – higieniczny zakładów polepszył się. W roku sprawozdawczym nałożono o **17** (tj. **54,84%**) mniej mandatów karnych w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek do badań laboratoryjnych na rok 2014 na terenie Piekar Śląskich pobrano **107** próbek, tj.: o **39 %** więcej niż w roku 2013, w którym pobrano **77** próbek.

Z poniższego wykresu można zauważyć, iż ilość pobranych próbek żywności, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych jest większa w stosunku do ubiegłego roku.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **74** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **21** próbki,
- pod względem znakowania ocenie poddano **30** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **12** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **8** próbek, tj. **7,5%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi większy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległy **2** próbki, tj. **2,6 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **7**, natomiast pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych nieprawidłową ocenę uzyskała **1** próbka.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem zanieczyszczeń biologicznych: zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi;
 - pod względem mikrobiologicznym: obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae*, które stwierdzono w lodach oraz *Bacillus cereus* stwierdzony w ciastkach

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2014 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie.

Na terenie Piekar Śląskich zewidencjonowanych jest **13** piekarni, z których skontrolowano **11**. W trakcie kontroli w **3** zakładach pobrano ogółem **6** próbek, w tym próbki sanitarne – wytrzępki z koszyków oraz zmiotek, z czego **1** próbka została zdyskwalifikowana.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wydano **1** decyzję administracyjną – zarządzającą na przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu oraz zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia zakładu używanego do wypieku wyrobów piekarniczych – koszyczków poprzez ich skuteczną dezynsekcję.

Ponadto w 2014 r. została wydana **1** decyzja dotycząca zamknięcia zakładu branży spożywczej, tj.: *Piekarnia – Cukiernia „EUROSWEET” przy ul. Węglowej 3 w Piekarach Śląskich*, ze względu na zły stan sanitarno – higieniczny i techniczny, w którym prowadzono działalność w zakresie produkcji pieczywa oraz wyrobów cukierniczych wbrew decyzji o odmowie zatwierdzenia.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2014 upoważnieni pracownicy PPIS w Bytomiu w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Piekary Śląskie przeprowadzili **5** kontroli, głównie w sklepach mało - i wielkopowierzchniowych. Wszystkie powiadomienia uwzględniane były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

W roku sprawozdawczym w ewidencji PPIS w Bytomiu na terenie Piekar Śląskich znajdowała się 1 wytwórnia oraz 1 zakład obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano 1 zakład produkcji oraz 1 zakład, który wprowadzał obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w w/w obiektach.

W roku 2014 w jedynym zakładzie wprowadzającym do obrotu kosmetykami spośród 2 znajdujących się w ewidencji PSSE w Bytomiu przeprowadzono również 1 kontrolę sanitarną w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

6. Akcje

W 2014 roku na terenie miasta Piekary Śląskie przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji /współpracy	Komórka psse/organ/ jednostka współpracująca	Ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów kontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	Podjęte działania represyjne					inne	Uwagi
						Ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			
						Nakazujących usunięcie uchybień	Unieruchamiających obiekt	Innych	Ilość	Na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego	NS.HD	6	6	6	0	0	0	0	0	-	-
2.	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego	NS.HŻŻ NS.HD	4	4	4	0	0	0	0	0	-	-
3.	Ocena oznakowania śsspz dla dzieci do lat 3 oraz działań reklamowych	NS.HŻŻ	95	2	2	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do wybranych zakładów oraz biur regionalnych sieci handlowych przypominające zapisy art. 25 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia

4.	Nadzór nad jakością produktów bezglutenowych dostępnych w obrocie	NS.HŻŻ	128	8	8	0	0	0	0	0	-	-
5.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	5	3	4	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do Urzędu Miasta Piekary Śląskie z prośbą o przekazywanie rolnikom i sadownikom zarejestrowanym oraz nowo zgłaszającym się informacji o obowiązku złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej
6.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedającymi lody porcjowane	NS.HŻŻ	14	3	3	1	0	0	0	0	3 zalecenia doraźne	Pobrano do badań laboratoryjnych 10 próbek lodów, z czego 5 zostało zdyskwalifikowanych.
7.	Ocena stanu sanitarno-higienicznego wózków i koszyków używanych w sklepach spożywczych	NS.HŻŻ	43	4	4	0	0	0	0	0	-	-

8.	Nadzór nad jakością olejów jadalnych wprowadzanych do obrotu	NS.HŻŻ	130	23	23	0	0	0	0	0	-	-
9.	Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia	NS.HŻŻ	24	0	0	0	0	0	0	0	-	-
10.	Nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym	NS.HŻŻ	6 zakładów prowadzących usługi cateringowe / 5 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego korzystających z usług cateringowych	3/1	3/1	0	0	0	0	0	-	-
11.	Kontrole w związku z ostrzeżeniem GIS dotyczącym ujawnienia metanolu w butelkach alkoholu o nazwie ABSINYH	NS.HŻŻ	180	3	3	0	0	0	0	0	-	-
12.	Bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych	NS.HŻŻ i NS.HK	6	6	6	0	0	0	0	0	-	-
13.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ PLW w Katowicach	2	2	3	0	0	0	0	0	-	-

14.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ	30	11	11	0	0	0	0	0	-	Każdego miesiąca wysyłana jest informacja do Inspekcji Farmaceutycznej o planowanych kontrolach obiektów będących pod wspólnym nadzorem.
15.	Współpraca z Policją – Akcja “OPERATION PANGAEA – INTERNATIONAL INTERNET WEEK OF ACTION”	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
16.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
17.	Wspólna kontrola w agencki towarzyskiej	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
18.	Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych	--	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
19.	Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Razem		-	678	79	81	1	0	0	0	0	3 zalecenia doraźne	-

7. Działalność interwencyjna

Sekcja: **NS.HŻŻ**

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem: **21**, w tym anonimowych: **4**;

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem: **19**, w tym anonimowych: **4**; zasadnych: **4**, w tym anonimowych zasadnych: **0**;

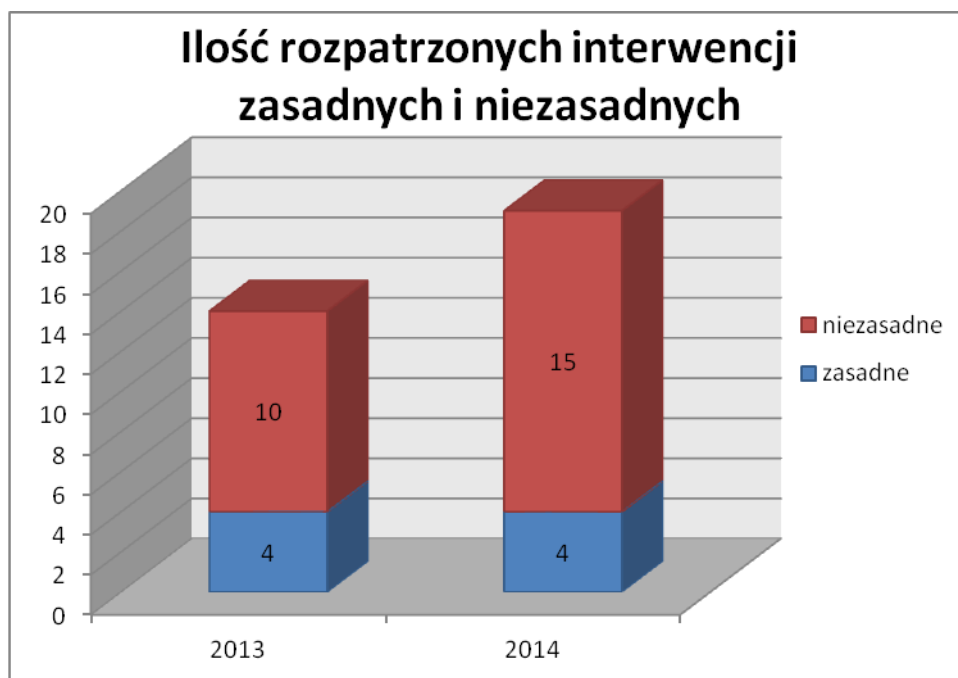
Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem: **0**, w tym anonimowych: **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	6	5	5	0/0	0/0	1/4	-	-	-
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	15	14	12	0/1	1/100	3/11	-	-	-
SUMA		21	19	17	0/1	1/100	4/15	-	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie Piekary Śląskie, podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2014 ilość przyjętych i rozpatrzonych interwencji zwiększyła się o **50%** w porównaniu do roku 2013, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **14** interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji zarządzających w roku 2014 zmniejszyła się w stosunku do roku 2013, co świadczy o polepszeniu warunków sanitarno - technicznych w skontrolowanych zakładach, zwłaszcza, że zrealizowano więcej kontroli sanitarnych.
3. W roku sprawozdawczym w porównaniu do roku ubiegłego nałożono znacznie mniejszą ilość mandatów karny za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny, czyli za brak czystości i porządku w zakładach. Jedną z przyczyn takiego stanu są częste zmiany właścicieli zakładów (duża rotacja podmiotów prowadzących działalność w istniejących obiektach), którzy przed rozpoczęciem działalności muszą zapewnić prawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu w skontrolowanych zakładach stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym znacznie zwiększyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego, co wskazuje na większą świadomość

klientów korzystających z usług zakładów branży spożywczej, aczkolwiek zarówno w roku 2013 jak i 2014 większość przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.

6. W 2014 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się większą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2013 roku. Przyczyny kwestionowania próbek w 2014 roku były takie same jak w poprzednim roku sprawozdawczym - głównie dotyczyły zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz zanieczyszczeń biologicznych.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 57,1tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d : woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowice –śr. 6628 (SUW Bibliela; SUW Goczałkowice lub SUW Będzin); dystrybutor: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich*

Miasto Piekary Śląskie zaopatrywane jest w wodę zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach dostarczaną ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibliela” w Miasteczku Śląskim (poza częścią dzielnicy Dąbrówka Wielka zasilanej wodą z nadzorowanych przez inne PSSE ujęć powierzchniowych – SUW Goczałkowice lub SUW Będzin).

Kontrola jakości wody, dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzona jest w wyznaczonych na terenie miasta 5 punktach.

W 2014r. ramach monitoringu oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 51 próbek wody.

Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Piekar Śląskich oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii zgłoszonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich wynosiła 49.

Nadzorem sanitarnym tutaj. Stacji objęte są również: eksploatowane dla potrzeb własnych ujęcie wód głębinowych Zakładu Górniczego „Piekary” przy ul. gen.J.Ziętka oraz ogólnodostępne źródło naturalne przy Parafii Katolickiej NMP, ul.Ks.Ficka.

Woda z ujęcia wód głębinowych Zakładu Górniczego „Piekary” odznacza się znaczną twardością i zawartością siarczanów. W 2014r. wartości tych parametrów nie przekraczały dopuszczalnych norm i wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Wodę ze źródła przy ul.Ks.Ficka również oceniono jako przydatną do spożycia.

Łącznie w 2014r. na terenie Piekar Śląskich w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano 62 próbki wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- 60, pod względem bakteriologicznym -62. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mangan, mętność) stwierdzono w 5 próbkach wody a niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźników mikrobiologicznych w 4 próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki).

Wydano 2 decyzje zezwalające na zastosowanie materiałów do przesyłania wody do spożycia.

Zarejestrowano 1 zasadną interwencję. Zgłoszone zastrzeżenie dotyczyło zanieczyszczonej wody wskutek awarii sieci wodociągowej.

2. Ocena jakości wody w basenach

W 2014r. na terenie miasta eksploatowane były 3 baseny kąpielowe kryte tj. w Szkole Podstawowej przy ul. Chopina, Wojewódzkim Szpitalu Chirurgii Urazowej przy ul. Bytomska, Ośrodku Rehabilitacji F.O.Z. Pracowników KWK „Julian” przy ul. gen. J. Ziętka 13 i 1 sezonowy – M.O.S. i R., ul. Olimpijska.

Na podstawie przeprowadzonych badań (36 próbek wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym - 10) jakość wody w basenach krytych i sezonowym oceniono jako dobrą.

W przypadku stwierdzenia odchyień od wymagań sanitarnych, właściciele obiektów, zgodnie z wydanymi zaleceniami podejmowali stosowne działania naprawcze. Zarejestrowano 1 interwencję - niezasadna.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w 7 obiektach, w tym szpital-2; zakład opiekuńczo-leczniczy -1; zakład opiekuńczo-leczniczy/dom zakonny -1 hotele-2; inne świadczące usługi hotelarskie-1.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w 4 obiektach, w tym:

- hotel - 1 (Hotel "Rezydencja", Piekary Śląskie, ul. Stara 1)
- inne świadczące usługi hotelarskie-1 (- Hotel "Galeria", Piekary Śląskie, ul. Jagiellońska 140)
- szpital-1 (Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej, Piekary Śląskie, ul. Bytomska 62)
- zakład opiekuńczo-leczniczy/dom zakonny -1 (Zakład Opiekuńczo Leczniczy Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, Piekary Śląskie, ul. Ks. J. Ficka 1)

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano 2 decyzje, w tym 1 z terminem natychmiastowej wykonalności (Hotel "Rezydencja", Piekary Śląskie, ul. Stara 1).

Do końca 2014r, przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w 3 obiektach (Hotel "Rezydencja", ul. Stara 1; Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej, ul. Bytomska 62; Zakład Opiekuńczo Leczniczy Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, ul. Ks. J. Ficka 1). Jeden obiekt (Hotel "Galeria") zlikwidował działalność.

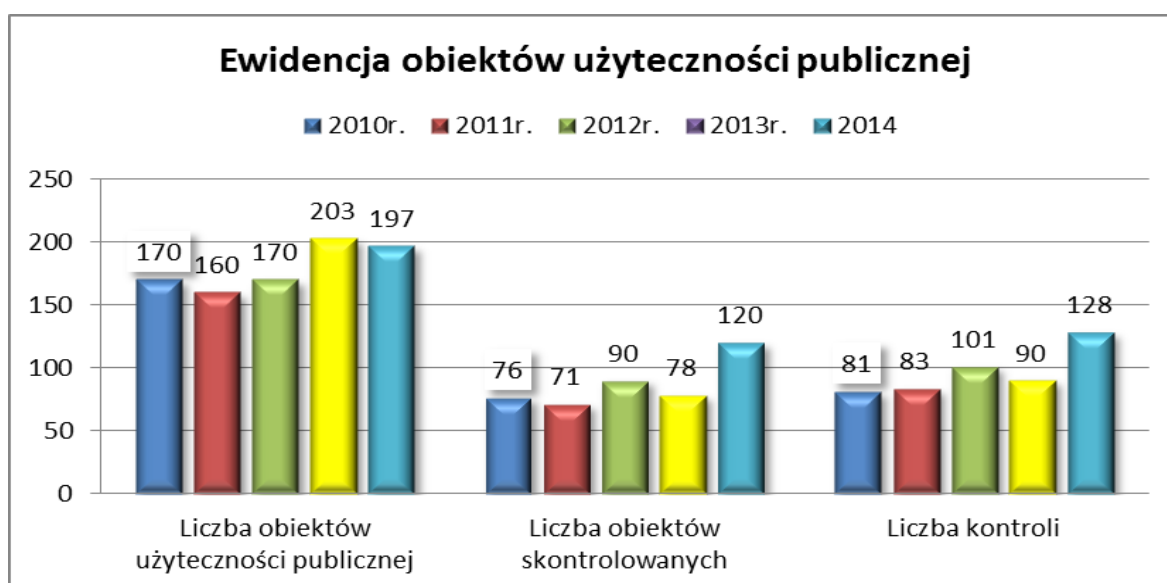
Ogółem w 2014 r. na obecność bakterii legionella pobrano 74 próbki wody, w tym zakwestionowano – 25

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 120 obiektach użyteczności publicznej, spośród 197 ujętych w ewidencji, co stanowi 59,89%. Kontrole objęły między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 46 obiektów, spośród 76 ujętych w ewidencji, co stanowi 60,52%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 6 obiektów spośród 9 zewidencjonowanych, co stanowi 66,66%,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 3 spośród 3 zewidencjonowanych, co daje 100%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 4 spośród 4 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 2 domy spośród 2 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- dworzec autobusowy i przystanek – skontrolowano 2 tzn. wszystkie zewidencjonowane, czyli 100%,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 9 spośród 12 zewidencjonowanych, tj. 75%,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, pracownie protetyczne, transport publiczny, fermy, tereny rekreacyjne, sklepy zielarskie) – skontrolowano 48 obiektów spośród 89 zewidencjonowanych, co stanowi 53,93%.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. W roku sprawozdawczym nadzorem objętych było 197 obiektów, skontrolowano 120 obiektów, w których przeprowadzono 128 kontroli.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworzec autobusowy, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, piaskownice, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, apteki, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji jest 1 całodobowy i 1 dzienny dom pomocy społecznej. Skontrolowano obydwie obiekty, które oceniono jako dobre. Budynki, w których funkcjonują są w dobrym stanie technicznym. Pomieszczenia dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego.

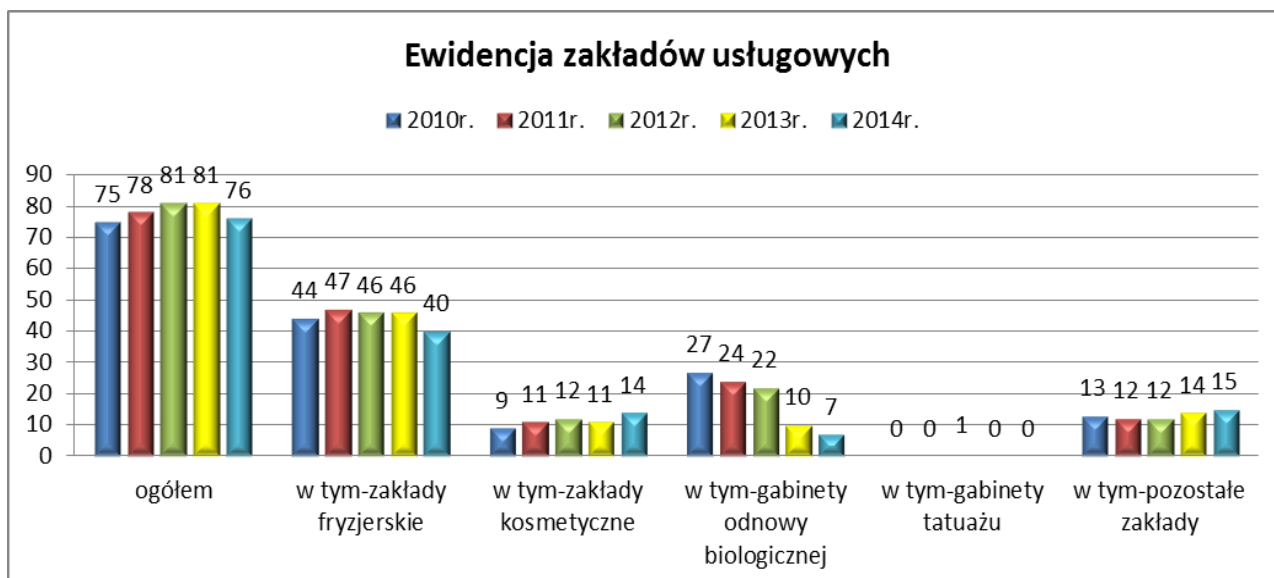
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

PPIS obejmuje nadzorem w Piekarach Śląskich ogółem 9 obiektów, w tym 7 hoteli, i 2 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 hoteli, w których przeprowadzono 5 kontroli. Wszystkie obiekty są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych. Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 inny obiekt, wchodzący w skład pozostałej bazy noclegowej, w którym przeprowadzono 1 kontrolę.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 76 zakładów należących do tej grupy obiektów, w tym: 40 to zakłady fryzjerskie, 14- kosmetyczne, 7- odnowy biologicznej, 15- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2014 roku skontrolowano 46 zakładów, przeprowadzono 52 kontrole sanitarne. 2 zakłady oceniono jako złe pod względem technicznym, w związku ze stwierdzeniem niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów i podłóg, oraz braku gładkiej, łatwo zmywalnej powierzchni mebli. Wydano decyzje administracyjne, których termin wykonania nie upłynął przed zakończeniem 2014r. Nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 600,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan, przepełnione pojemniki na odpady komunalne. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem i 1 przystankiem autobusowym. W minionym roku skontrolowano dworzec autobusowy, który oceniono jako dobry. Na jego terenie na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymiana worków w koszach, zmiatanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne. Skontrolowano także przystanek autobusowy zadaszony, usytuowany na terenie utwardzonym, z koszem na odpady komunalne wyłożonym workiem i informacją o zakazie palenia tytoniu.

5. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem są 3 ustępy publiczne. Przeprowadzono w nich 3 kontrole. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, podłogi i ściany w kabinach ustępowych mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w

umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy. Przeprowadzone kontrole potwierdziły dobry stan obiektów.

6. Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Bytomiu są 4 obiekty, w tym 3 baseny całoroczne i 1 sezonowy, Skontrolowano wszystkie. Basen przy Miejskiej Szkole Podstawowej nr 5 oceniono jako zły ponieważ w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami wydana została decyzja nakazująca odnowienie ścian, sufitów i podłóg. Pozostałe skontrolowane baseny, tak całoroczne jak i sezonowy oceniono jako dobre.

Basen sezonowy znajduje się na terenie miejskiego kompleksu należącego do ośrodka sportu i rekreacji.

7. Środki transportu

W roku sprawozdawczym na terenie Piekar Śląskich skontrolowano 5 środków do przewozu zwłok, 2 środki transportu do przewozu chorych i 13 taksówek. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Skontrolowane środki transportu oceniono jako dobre.

8. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

Pracownicy Sekcji NS.HK wspólnie z pracownikami Epidemiologii przeprowadzali kontrole w zakresie zapobiegania zakażeniom HCV w gabinetach kosmetycznych, tatuażu, fryzjerskich podczas których wypełniano kwestionariusze badania pracowników poszczególnych rodzajów zakładów usługowych oraz kwestionariusz oceny pomieszczeń służących do wykonywania usług fryzjerskich, kosmetycznych oraz tatuażu. Akcja przeprowadzona była w ramach projektu pn: Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji HCV, HBV, HIV.

9. Inne informacje

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej prowadzili następujące czynności:
Nadzór nad imprezami masowymi -wydano 3 opinie, nadzorowano 3 imprezy masowe, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.
Wydano 9 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok z zagranicy
Wydano 2 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok.
Zaopiniowano 1 projekt regulaminu porządku i czystości w gminie,
Pozytywnie zaopiniowano 9 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.
Wydano 1 inną opinię na temat stanu sanitarnego obiektu na wniosek strony.

10. Interwencje

W 2014r do PSSE w Bytomiu wpłynęło 12 wniosków mieszkańców Piekar Śląskich o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta. 10 spraw rozpatrzył PPIS w Bytomiu, 2 zostały przekazane bez wstępnego rozpoznania zgodnie z kompetencjami do Urzędu Miasta Piekary Śląskie. Przekazane sprawy dot. złego stanu sanitarnego posesji wynikającego ze składowania obornika oraz uciążliwych zapachów ze składowiska odpadów. Pracownicy Sekcji HK przeprowadzili łącznie 4 kontrole sanitarne, na podstawie których wydano 1 decyzję zarządzającą oraz 2 decyzje umarzające.

Interwencje dot. następujących spraw:

- gromadzenia odpadów stałych - 3
- zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami - 2
- niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej - 2
- uciążliwych zapachów - 2
- zagrzybienia mieszkania - 1
- złego stanu sanitarnego budynku - 1
- złego stanu sanitarnego posesji - 1

Zasadne okazały się jedynie 2 interwencje.

Pierwsza dot. basenu krytego w Miejskiej Szkole Podstawowej nr 5 w Piekarach Śląskich ul. Chopina 11. Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości, w związku z czym została wydana decyzja nakazująca: zapewnić czystą, niezniszczoną, łatwo zmywalną powierzchnię podłóg, odnowić powierzchnie ścian i sufitów, zapewnić nieuszkodzone drzwi. Termin realizacji punktów decyzji został wyznaczony do dnia 31.05.2015r.

Druga zasadna interwencja dot. budynku mieszkalnego w Piekarach Śląskich przy ul. Poniatowskiego 1/12. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż stropodach zanieczyszczony jest ptasimi odchodami, a wejście na dach jest niezabezpieczone przed dostępem ptaków. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostało wszczęte postępowanie z urzędu przeciwko Zarządcy budynku. Obecny podczas kontroli przedstawiciel obiektu podał do protokołu niewłaściwą jednostkę organizacyjną jako stronę postępowania, w związku z czym wydano decyzję umarzającą oraz wszczęto nowe postępowanie przeciwko właściwej stronie. W międzyczasie strona poinformowała o usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. W związku z faktem, iż sprawa stała się bezprzedmiotowa wydano kolejną decyzję umarzającą.

W pozostałych przypadkach osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego w obiektach po wcześniejszym powiadomieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego usuwały powstałe nieprawidłowości bez wdrażania działań represyjnych ani administracyjnych.

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba zgłoszonych interwencji wzrosła z 7 do 12, natomiast liczba zasadnych zgłoszeń zmniejszyła się o 1 zgłoszenie.

Wnioski:

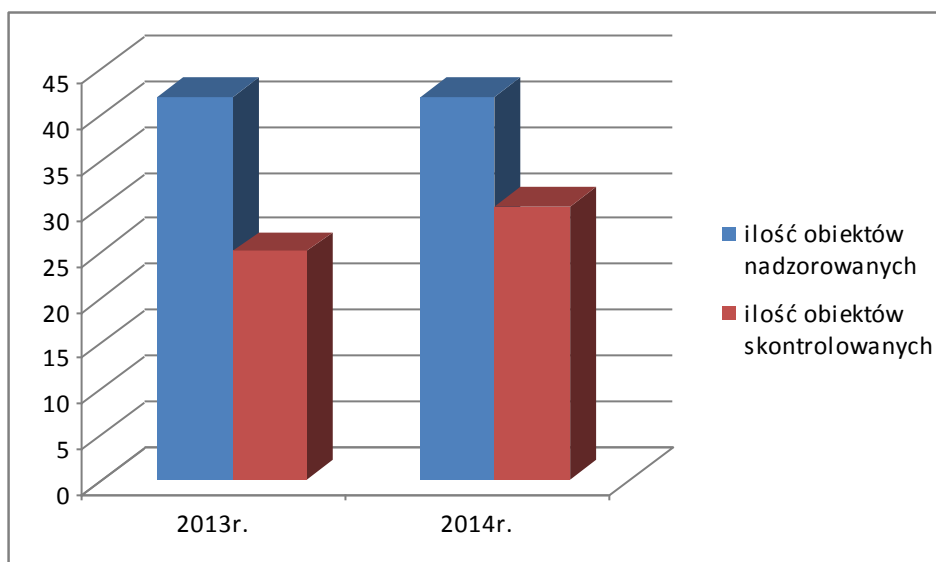
1. Brak podstawy prawnej regulującej wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej utrudnia egzekwowanie ewidentnych braków stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych. Szczególnie dotkliwy jest brak możliwości traktowania odpadów powstałych podczas świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanek jako odpadów medycznych oraz brak wymogu stosowania sterylnych narzędzi i materiałów.
2. We wszystkich skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie.
3. Biorąc pod uwagę liczbę interwencji i ich zasadność, można stwierdzić że stan sanitarny miasta Piekary Śląskie w ciągu ostatnich lat jest stabilny utrzymując stały dobry poziom.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2014r. na terenie m. Piekary Śląskie, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 42 obiekty. Skontrolowano w tym okresie 30 placówek, co stanowi 71,4%

W porównaniu do roku 2013r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów nie uległa zmianie, nie utworzono nowych placówek oświatowo-wychowawczych.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2014r. pod nadzorem było 15 szkół różnych typów, tj. 9 szkół podstawowych, 4 gimnazja, 2 zespoły szkół. Nie powstały nowe placówki oświatowo-wychowawcze. Skontrolowano 10 placówek w ciągu trwania roku 2014, podobnie jak w roku ubiegłym. W wyniku kontroli na 1 placówkę wydano nową decyzję administracyjną zarządzającą - Miejskie Gimnazjum Nr 4, 41-949 Piekary Śląskie, ul. M. Skłodowskiej-Curie, decyzja dotyczyła braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania, brudnych ścian na klatkach schodowych oraz braku osłon ochraniających przed nadmiernym nasłonecznieniem na oknach w salach zajęć.

W roku sprawozdawczym wykonano w całości 2 decyzje tj.

1. Miejska Szkoła Podstawowa Nr 13 w Piekarach Śląskich, ul. Długosza 92 – zapewniono dopływ wody bieżącej ciepłej do wszystkich umywalek w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów

2. Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 w Piekarach Śląskich, ul. Waculika 10 – wybudowano nowe, wielofunkcyjne boisko ogrodzone.

W roku sprawozdawczym dwukrotnie zwiększyła się liczba decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń wydanych w latach ubiegłych i wyniosła 11.

W skontrolowanych szkołach podstawowych stwierdzono, że zapewnione zostały warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

Jedna z placówek tj. Miejskie Gimnazjum nr 3 nie ma zapewnionego dopływu wody bieżącej ciepłej do wszystkich umywalek w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów – ciepła woda dostępna w 2 pomieszczeniach sanitarnych na I piętrze oraz na terenie zaplecza sanitarnego bloku sportowego – wydana decyzja administracyjna z terminem realizacji do dnia 31.12.2015r.

W czasie przeprowadzonych kontroli kompleksowych oceniono szkoły podstawowe pod kątem warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 5,6-letnich. W miarę możliwości i potrzeb placówki zapewniają właściwą infrastrukturę i prawidłowe wyposażenie pomieszczeń dostosowane do potrzeb 5,6- latków. Najczęstszym problemem tych szkół jest brak możliwości wydzielenia oddzielnych ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. Częściowo w placówkach stwierdzono również brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla dzieci młodszych oraz niedostosowane pomieszczenia sanitarne do wysokości dzieci. Informacje te były co miesiąc przekazywane do WSSE Katowice w formie sprawozdania.

Przedszkola i inne formy

W 2014r., podobnie jak w roku ubiegłym, pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 16 przedszkoli.

Skontrolowano 11 placówek. W roku sprawozdawczym wydano 3 nowe decyzje administracyjne, liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie. Decyzje dotyczyły:

1. Przedszkole Miejskie Nr 4, 41-943 Piekary Śląskie, ul. Ofiar Katynia 6
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
 - nieprawidłowe przechowywanie pościeli
2. Miejskie Przedszkole Nr 11, 41-947 Piekary Śląskie, ul. Makowskiego 10
 - nieprawidłowe przechowywanie pościeli
 - zły stan techniczny parkietu
 - zły stan techniczny ogrodzenia
3. Miejskie Przedszkole Nr 10, 41-943, Piekary Śląskie, ul. ul. M. Skłodowskiej-Curie
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
 - nieprawidłowe przechowywanie leżaków i pościeli
 - zły stan sanitarno-techniczny podłóg, ścian i sufitów
 - zły stan techniczny instalacji wodno-kanalizacyjnej
 - zły stan sanitarno-techniczny glazury ściiennej

Zwiększyła się liczba decyzji prolongowanych wydanych w latach wcześniejszych z 4 w 2013r. do 6 w roku sprawozdawczym.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego i tak np.

- Miejskie Przedszkole nr 17 w Piekarach Śląskich przy ul. Piotra Skargi 55 – decyzja z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 3 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego stolarki okiennej i złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.

- Miejskie Przedszkole nr 12 w Piekarach Śląskich przy ul. Bednorza 26 – decyzja z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 4 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego ścian w pomieszczeniach sanitarnych dla dzieci.

W dwóch placówkach zrealizowano w całości zarządzenia wydane w latach wcześniejszych:

- Miejskie Przedszkole nr 1 w Piekarach Śląskich, ul. Bytomska 79 – odmalowano ściany i sufity w salach zajęć

- Miejskie Przedszkole nr 10 w Piekarach Śląskich, ul. Skłodowskiej-Curie 61 – odmalowano ściany i sufity w salach zajęć, zapewniono właściwą stolarkę drzwiową, zapewniono równą, bezpieczną podłogę w szatni.

W porównaniu do roku ubiegłego sytuacja utrzymuje się na stałym poziomie.

Zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie szczotkowania zębów przez dzieci w przedszkolach dzieci szczotkują zęby. Przybory do mycia są oznakowane oraz prawidłowo przechowywane

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. Większość placówek posiada place zabaw wyposażone w nowy sprzęt z certyfikatami. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Dokumentacja pokontrolna udostępniana w czasie przeprowadzonych kontroli.

W większości przedszkoli w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

W porównaniu do roku ubiegłego zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek wyposażonych w nowy sprzęt i wyposażenie z certyfikatami.

Żłobki

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę w istniejącym na terenie miasta żłobku. W czasie kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniach placówki jest prawidłowy.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2014r. pod nadzorem znajdowało się 5 placówek w tym:

- 4 świetlice środowiskowe
- 1 warsztat terapii zajęciowej dla osób z upośledzeniem umysłowym.

Wszystkie świetlice zostały skontrolowane. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych placówek jest prawidłowy - nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

W zakresie badań problemowych w 2014r. w trakcie przeprowadzania kontroli dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 2 wytypowanych placówkach.

W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym prolongowano 1 decyzję administracyjną wydaną w latach wcześniejszych - w Miejskiej Szkole Podstawowej Nr 11 w Piekarach Śląskich – decyzja dotyczyła złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w sali gimnastycznej.

W bieżącym roku sprawozdawczym nie wykonano zarządzeń ujętych w decyzjach administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych w zakresie pomieszczeń bloków sportowych.

Pomimo zapewnienia w większości placówek możliwości korzystania przez uczniów z natrysków młodzież sporadycznie korzysta z tych urządzeń po zajęciach z wychowania fizycznego, częściej po dodatkowych zajęciach sportowych. Zaplecza sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej, natryski z dopływem wody bieżącej ciepłej.

Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny bloków sportowych na terenie miasta Piekary Śląskie jest dobry.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Stan sanitarno-higieniczny zarówno w 2013, jak i w 2014r. nie budził zastrzeżeń i w żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Stanowiska komputerowe ustawione są z zachowaniem odległości między sąsiadującymi monitorami, opracowane są regulaminy bhp przy obsłudze komputera.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2013, jak i 2014 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Nie używano w czasie prowadzonych zajęć przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych, nie stwierdzono magazynowania tych substancji i preparatów chemicznych na zapleczach.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki prawidłowe, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne są prawidłowo oznakowane i przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Apteczki pierwszej pomocy prawidłowo wyposażone. W pracowniach zapewniono umywalki z bieżącą wodą. Stwierdzono, że część szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zajęcia z chemii prowadzi w formie pokazu przeprowadzanego przez nauczyciela chemii. W przypadku braku warunków do magazynowania substancji chemicznych zajęcia z chemii prowadzone są wyłącznie w formie teoretycznej. Stan bieżącej czystości na zapleczach pracowni chemicznych prawidłowy.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach, kontrolą objęto również gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2014r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 9 organizatorów wypoczynku w formie półkolonii. Ogółem w placówkach wypoczywało 573 dzieci i młodzieży. Wypoczynek organizowany był głównie w szkołach podstawowych i gimnazjach. Dodatkowo bez prowadzenia dożywiania organizowane były półkolonie w domach kultury.

W ramach Akcji „Lato 2014” zgłoszonych zostało 15 organizatorów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. W czasie trwania turnusów skontrolowano 3 placówki. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 645 dzieci i młodzieży. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2014r. zgłoszono 2 interwencje:

1. Miejskie Przedszkole Nr 10, Piekary Śląskie, ul. M. Curie- Skłodowskiej 61 – interwencja zasadna dot. złego stanu sanitarnego pomieszczeń placówki. W wyniku przeprowadzonej kontroli w dniu 20.03.2014r., została wydana decyzja administracyjna zarządzająca w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości tj. złego stanu sanitarno-higienicznego sal zajęć, pomieszczeń sanitarnych oraz nieprawidłowego przechowywania pościeli i leżaków.

2. Dom Dziecka w Piekarach Śląskich – mieszkanie rodzinkowe przy ul. Targowej 10/I/7 w Piekarach Śląskich – dot. podawania wychowankom produktów żywnościowych i posiłków przeterminowanych. Kontrola przeprowadzona w dniu 20.11.2014r. wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻiPU nie wykazała nieprawidłowości.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania zarządzeń decyzji PPIS w Bytomiu.

Istnieje potrzeba dalszego szerzenia profilaktyki zdrowotnej w placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie przeciwdziałania szerzenia się chorób pasożytniczych (wszawica, świerz, owsica, glistnica) z uwagi na zgłoszone w tym zakresie interwencje.

W roku 2014 wykonano w całości 4 decyzje administracyjne zarządzające wydane w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2013r. realizacja zarządzeń nieznacznie zwiększyła się.

Wydano 4 nowe decyzje administracyjne. W porównaniu do 2013r. liczba ta uległa zwiększeniu. Wydano 17 decyzji zmieniających termin - w porównaniu do roku ubiegłego ilość decyzji prolongowanych również zwiększyła się.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Piekary Śląskich nadzorem objętych było 121 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2014r. w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Piekary Śląskie skontrolowano 46 obiektów i przeprowadzono 55 kontroli. W 9 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień z zakresu:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- Rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań,
- Poinformowania pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy,

- Zamieszczenia na stanowiskach pracy informacji o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy.

Oceny ryzyka zawodowego:

- brak uwzględnienia narażenia pracowników na substancje i mieszaniny chemiczne oraz szkodliwe czynniki biologiczne

Złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy,
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy,
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki
- Pracownicy nie zapoznani się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki
- Udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Instrukcji bhp w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych
- Oznakowania miejsca składowania niebezpiecznych mieszanin chemicznych

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 11 decyzji administracyjnych zarządzających.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pył, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. Na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są: „Orzeł Biały” S.A. Piekary Śląskie, ul. Roździeńskiego (przekroczenia ołowiu) oraz Zakład Górniczy „Piekary”.

W Zakładzie Górniczym „Piekary” stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Warunki przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia hałas, pył węgla kamiennego oraz pyły zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na czynniki szkodliwe.

W/w zakłady realizują program działań organizacyjno-technicznych wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganiu powstawania chorób zawodowych, poprawiają warunki pracy poprzez modernizację pomieszczeń pracy oraz tworzenie nowych stanowisk pracy dostosowanych do europejskich standardów. Pracodawcy na bieżąco wyposażają pracowników w środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy. Pracodawcy opracowali szczegółowe instrukcje dot. bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy, z którymi zapoznali pracowników.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze; skontrolowano 7 obiektów. W 1 obiekcie stwierdzono uchybienia w zakresie: braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przekazania pracownikom informacji o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W ślad za tym wydano 1 decyzję administracyjną zarządzającą w: Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe ABE Sp. z o. o., Piekary Śląskie ul. Inwalidów Wojennych 66.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym skontrolowano 1 obiekt, nie stwierdzono uchybień.

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelnie podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 ze zm.).

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010). Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.). Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.

Na terenie miasta Piekary Śląskie znajdują się 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych: PPHU „KANAQUA” Jacek Gawron ul. Tarnogórska 18 (prekursory narkotykowe kat.2 nadmanganian potasu) oraz Firma Chempur Marcin Piątek Piekary Śląskie ul. J. Lortza 70a (dystrybucja prekursorów narkotykowych kat.2 i 3 takich jak: kwas siarkowy, kwas solny, metylobenzen, toluen, nadmanganian potasu oraz bezwodnik octowy). Powyższe podmioty w szczególności ze względu na handel i konfekcjonowanie prekursorów kat. 2 (nadmanganian potasu, bezwodnik octowy) są objęte corocznym monitoringiem. Podmioty zgodnie z obowiązującymi przepisami przekazują informację dot. ilości tych substancji wykorzystywanych lub dostarczanych odbiorcom oraz nazwiska i dane kontaktowe funkcjonariuszy odpowiedzialnych za ich handel do PPIS w Bytomiu.

Przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych: farb i lakierów dla przemysłu motoryzacyjnego oraz sprzedaży chemii gospodarczej. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie- zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U.

z dnia 20 czerwca 2012 r. ze zm.). Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk.

W roku bieżącym skontrolowano jednego producenta wyrobów chemicznych: taśm przenośnikowo-tkaninowych jest to firma Cobra Europa Sp. z o.o. , 41-940 Piekary Śląskie, ul. Graniczna 7- wyłączny dystrybutor i producent taśm Dupreux w Polsce. Gotowym wyrobem są taśmy gumowe i PVC (taśmy z polichlorokuwinyłu), jednoprzekładniowe, przenośnikowe, wieloprzekładniowe. Produkowane taśmy są z przeznaczeniem do górnictwa: węgla kamiennego i brunatnego, piaskowni, cementowni, do przemysłu spożywczego. Stosowanymi do produkcji mieszaninami chemicznymi są mieszanki gumowe dostarczane od producentów: „Socamount” Francja, i „Geyer & Hosaja” -Zakłady Gumowe w Mielcu. Mieszanki gumowe o nazwach: mieszanka frykcyjna i okładkowa taśm trudnozapalnych, zwykłych, trudnościeralnych, olejoodpornych; zawierają m. in. tlenek cynku, tiuram, 1,3 difenylouanidyna, 2,2,4-trimetylo-1,2 -dichydrochinolina, N-1,3 -dimetylobutylo-N -fenylodiamina. Podczas wulkanizacji w temperaturze powyżej 200 C mogą wydzielać się dymy wulkanizacyjne, zawierające m.in. aldehydy i WWA. Dostępny jest spis i karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych, posiadają format i treść zgodny z aktualnym stanem prawnym, pracownicy zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki, w zakładzie spełnione wymogi w zakresie przepisów chemicznych.

Na terenie miasta Piekary Śląskie prowadzi działalność 10 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, trójchloroetylen, amonu dichromian, sodu dichromianidihydrat, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, chromian potasu, dichromian potasu, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodory aromatyczne.

W ramach współpracy z Policją na terenie miasta Piekary Śląskie przeprowadzono jedną kontrolę w sklepie „wszystko po 2zł, 4zł, 6zł” Piekary Śląskie, ul. Kalwaryjska 58, w którym wprowadzono do obrotu środki zastępcze przez spółkę Kubex-A z Pabianic. Zabezpieczony podczas kontroli materiał został zabrany przez przedstawicieli policji (zgodnie z postanowieniem prokuratora o żądaniu wydania rzeczy) w celu przebadania na obecność substancji psychoaktywnych.

2. Choroby zawodowe

W roku 2014 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 37 ocen narażenia zawodowego. W związku z podejrzeniem choroby zawodowej do PPIS w Bytomiu z prośbą o ocenę zwracały się jednostki orzecznicze oraz Inspektorzy Sanitarni z całego kraju. PPIS w Bytomiu wydał 15 decyzji w tym 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej a 6 decyzji o braku choroby zawodowej.

W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające dot. pylic płuc (7) oraz obustronne trwałe ubytki słuchu typu ślimakowego spowodowane hałasem (2). Dominowały pylice płuc - liczba przypadków pylicy płuc jest spowodowana długoletnim narażeniem na pyły w środowisku pracy, głównie w górnictwie. Dotyczy to osób, które podejmowały pracę w latach intensywnego rozwoju tego przemysłu i zwiększonego wydobycia węgla. Zauważalny jest spadek występowania pylic płuc, natomiast wzrosła liczba ubytków słuchu.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013 i 2014

Numer choroby zawodowej i nazwa	2013r.	2014r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz. 3 - pylice płuc	10	7
poz. 20 - przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy	1	0
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem...	0	2
Razem	11	9

Z powyższej tabeli wynika iż, na terenie miasta Piekary Śl. w porównaniu do roku 2013 zmniejszyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych. (z 11 na 9).

3. Działalność interwencyjna

W 2014r. wpłynęły 4 wnioski o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- złych warunków higienicznosanitarnych w zakładach pracy: Piekarnia i sklep „Ziarenko” Bogusław Zwierzchowski Piekary Śląskie ul. Wyszyńskiego 24; Biologic Sp. z o.o. Piekary Śląskie, ul. Konarskiego;
- gospodarki odpadami poprodukcyjnymi w obiektach: Blacharstwo i Mechanika Samochodowa Jacek Gryc Piekary Śląskie, ul. Bytomska 369 oraz F.H.U. „AUTO-DANECKI” Marek Danecki Piekary Śląskie, ul. Bytomska 367;
- prowadzenia prac związanych z usuwaniem płyt acekolowo - azbestowych z budynku mieszkalnego w Piekarach Śląskich, ul. Skłodowskiej - Curie 100;

Na wniesione interwencje przeprowadzono 5 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 1 wniesiony wniosek był zasadny - skontrolowany podmiot wykonał nieprawidłowości w terminie 7 dni od dnia kontroli. Cztery wnioski były niezasadne - kontrole nie potwierdziły informacji zawartych w interwencjach.

Wnioski:

1. Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. U pracodawców zauważalna jest większa świadomość zagrożeń występujących na stanowiskach pracy. Bardziej respektowane są przepisy prawne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych związanych z działalnością zakładu. Pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest spadek liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. Liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie. Przekroczenia występują w zakładach o działalności gospodarczej: górnictwo, produkcja chemikaliów.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
7. W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi prowadzony jest monitoring obiektów na nadzorowanym terenie oraz działania profilaktyczne.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst: Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Miasto Piekary Śląskie swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 3 989 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest 88 % powierzchni miasta, z czego 0,3 % powierzchni miasta stanowi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony w 2014 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydał:

- a. 1 opinię (pozytywną) w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - dotyczącą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- b.** 1 opinię (pozytywną) w sprawie opiniowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla miasta Piekary Śląskie zaopiniowano pozytywnie:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie,

Ad b. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piekary Śląskie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu uzgodnił pozytywnie 3 wnioski dotyczące tego zagadnienia dla inwestycji polegającej na budowie budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz sieci gazowej.

Ad. 3 PPIS w Bytomiu w ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydała:

a. 3 opinie sanitarne, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,

b. 1 opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2014 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,

- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe – ok. 50 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje drogowe oraz inwestycje związane z gospodarką odpadami.

Ad. 4 W roku 2014 uzgodnionych zostało 6 dokumentacji projektowych (pozytywnie), natomiast w 2013 roku liczba ta wynosiła 8.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty ochrony zdrowia – 67 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz obiekty żywieniowo-żywnościowe.

Ad. 5 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał 43 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 38 opinie sanitarne dopuszczające do użytkowania obiekt budowlany oraz 5 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2013 r. wydano 31 opinii sanitarnych oraz 3 pisma o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 44 % dotyczyły obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 42 %, obiekty handlowo-usługowe – 19 %, obiekty przemysłowe, obiekty ochrony zdrowia – po 11 %. Kolejną grupę stanowiły zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej, obiekty sportu i rekreacji, hotelarsko – turystyczne oraz inne.

W 2014 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 45 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Piekary Śląskie.

Porównując rok 2014 i 2013 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 12 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W 2014 r. w Piekarach Śląskich przeprowadzono 13 wizytacji w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz 21 narad dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- 2 akcje profilaktyczne
 - Postaw Na Zdrowie –akcja plenerowa
 - Majówka w Dzielnicowym Domu Kultury w Piekarach Śląskich
- Podczas akcji przeprowadzono 32 pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy,
- zorganizowano wystawę antybiotykową w Dzielnicowym domu Kultury w Brzezinach Śląskich
 - przeprowadzono warsztaty nt. antytytonizmu w gimnazjum dla uczniów realizujących program „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

W roku szkolnym 2013/2014 oraz 2014/2015 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE:

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był w 8 szkołach. W roku szkolnym 2013/2014 chęć udziału w niniejszym programie wyraziło jedna szkoła. Łącznie program realizuje 9 szkół

Zasadnicze działania to: przygotowano i przeprowadzono szkolenie, każda szkoła otrzymała materiały informacyjno-edukacyjne, monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w wybranych szkołach, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to mała liczba materiałów edukacyjnych i brak nowych form.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2014

Działania podjęte w 2014 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

- Przygotowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu to:

- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń,
- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był w 8 przedszkolach z Piekar Śląskich, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiły 2 nowe przedszkola. Łącznie program realizuje 10 przedszkoli z Piekar Śląskich.

Dla należytej realizacji programu: przygotowano i przeprowadzono indywidualne szkolenia-narady dla nowych przedszkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, pozyskano kredki, włączono się do współorganizacji festiwalu przedszkolnej piosenki o zdrowiu „Przedszkolaki super śpiewacy”, monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach przedszkolnych, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r i przesłano do WSSE Katowice.

Wnioski Program jest chętnie oraz w ciekawy sposób realizowany przez placówki przedszkolne.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem,
- wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowało 6 szkół podstawowych, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiła kolejna szkoła. Łącznie program realizują 7 szkoły podstawowe.

Zasadnicze działania – przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to brak materiałów edukacyjnych, gdyż koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradniki programowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe:

- integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia.
- ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza,
- przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy,

- uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami,
- uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2013/2014 był realizowany w 7 szkołach gimnazjalnych i podstawowych. W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiła kolejna szkoła. Łącznie jest realizowany w 8 szkołach.

Zasadnicze działania sprowadzały się do przygotowania i przeprowadzenia szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucji materiałów edukacyjnych, przygotowania i przeprowadzenia warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych, czuwania nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłanie do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to brak materiałów edukacyjnych. Koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradnik, dlatego też aby zachęcić i wzbogacić program przygotowano propozycje warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych. Zauważono większe zainteresowanie programem.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- przeprowadzono 2 narady w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS” oraz dostarczenie materiałów oświatowo-edukacyjnych nt. profilaktyki HIV/AIDS.
- przekazano do mediów informację na temat Światowego Dnia AIDS –notka prasowa.
- dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych.
- uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2014r.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2013/2014 program był realizowany w 1 szkole ponadgimnazjalnej, która w związku z innymi programami nie kontynuuje już programu. W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 2 szkoły ponadgimnazjalnych dlatego program realizowany jest w 2 szkołach.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową szkołom, sporządzono wykaz szkół które chcą realizować program, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono szkolenie indywidualne dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, dostarczono

materiały edukacyjne i ankiet do szkół, gdzie realizowano program, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2013/2014r.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

Program był realizowany w roku szkolnym 2013/2014 w Piekarach Śląskich, w 3 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II, natomiast roku 2014/2015 do programu przystąpiła nowa szkoła.

Zasadnicze działania to przedstawienie oferty programu szkołom, przekazanie informacji o szkoleniu dla koordynatorów programu oraz udział pracowników Sekcji OZ w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice. Dostarczono materiały i ankiet do szkół, gdzie realizowany jest program, przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy, ph. „Podstępne WZW”, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014 rok i przesłano do WSSE Katowice.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna)
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym
- Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne

Program jest realizowany w dwóch szkołach ponadgimnazjalnych.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono naradę dot. inauguracji programu

w szkołach, która nie uczestniczyła w szkoleniu, rozdystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.

Żywnienie na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczna, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

Zasadnicze działania obejmowały zaproszenie placówek do realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015, zorganizowanie i przygotowanie szkolenia połączonego z dystrybucją materiałów edukacyjnych dla koordynatorów nowo przystępujących placówek. W szkoleniu uczestniczyło z Piekar Śląskich 4 osoby, przeprowadzono narady, w tym 2 połączone z wdrożeniem programu w nowo przystępujących placówkach i 4 narad w placówkach, w których program jest kontynuowany.

Wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ i PU przeprowadzono w jednym przedszkolu warsztaty dla rodziców „Godzina ze zdrowiem”, gdyż wyraziło chęć i zainteresowanie jego organizacją”, uczestniczyło 32 osoby.

Wnioski; Brak zainteresowania wśród rodziców przedszkolaków warsztatami „Godzina ze zdrowiem”.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2014r. to:

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania: przeprowadzono 3 narady i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie oraz OSIR, którzy chętnie włączyli się w akcje i wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”,

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- zorganizowano wystawę o tematyce antybiotykowej w Dzielnicowym Domu Kultury w Brzezinach Śląskich.
- przeprowadzono 3 narady, w tym w 2 w przedszkolach, gdzie dostarczono materiały i omówiono akcje „antybiotyki”
- przeprowadzano bieżącą dystrybucję i ekspozycję materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia

Hasło – Choroby przenoszone przez wektory „ Małe ugryzienie, duże zagrożenie”

Zasadnicze działania:

- Wysłano informację do lokalnych mediów w sprawie obchodów i hasła tegorocznego Światowego Dnia Zdrowia,
- Wysłano zaproszenie do szkół gimnazjalnych na konferencje zorganizowana w Zespole Szkół Leśnych i Ekologicznych Brynek na której przybliżono uczniom genezę Światowego Dnia Zdrowia oraz zagrożenia boreliozą i kleszczowego zapalenia mózgu.

Akcja Szkoła Czystych Rąk

Akcja realizowana w 2 wybranych przedszkolach z Piekar Śląskich.

Cel -podniesienie poziomu wiedzy wśród dzieci przedszkolnych na temat zdrowego stylu życia poprzez promowanie właściwych nawyków higienicznych polegających na przestrzeganiu reguł higieny rąk w powiązaniu z prewencją zakażeń grypy.

Zasadnicze działania

- zaproszono wybrane przedszkola do udziału w akcji,
- dystrybuowano materiały edukacyjne do przedszkoli,
- rozpropagowano konkurs na najlepszy scenariusz zajęć dla dzieci w zakresie przestrzegania higieny rąk pt. „Dlaczego i jak dbamy o higienę rąk”,
- rozstrzygnięto konkurs na etapie powiatowym oraz przekazano wybrane scenariusz do kolejnego etapu wojewódzkiego,
- przygotowano podziękowania dla przedszkoli za nadesłane scenariusze.

Dopalacze wypalacze –środki zastępcze

Cel: Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży.

Zasadnicze działania:

- przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych aby zamieścili informacje na swoich stronach internetowych.
- przeprowadzono 3 narady, w związku z interwencją połączone z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- podczas organizacji punktu informacyjnego wyeksponowano plakaty w widocznym miejscu oraz dystrybuowano ulotki wśród zainteresowanych osób.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynna realizację Sekcja Oświaty

Zdrowotnej to:

Postaw na zdrowie

Cel- promowanie zachowań prozdrowotnych

Zasadnicze działania: Zorganizowano i obsługiwano punkt informacyjny z materiałami edukacyjnymi między innymi nt. szkodliwości palenia tytoniu oraz przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu dla zainteresowanych osób. Z pomiarów skorzystało 15 osób.

Inwazyjna Choroba meningokokowa -Promocja szczepień ochronnych

Cel- uświadomienie znaczenia szczepień ochronnych przeciw zakażeniu Neisseria Meningitidis, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom wywołanym drobnoustrojami z gatunku Neisseria Meningitidis,

Grupa docelowa:

- młodzież z rocznika 2001 szkół podstawowych z Piekar Śląskich
- rodzice
- kadra pedagogiczna placówek oświatowych (dyrektorzy szkół, nauczyciele i wychowawcy),

Ramy czasowe: 21.04 30.06.2014r.

Zasadnicze działania: pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom uczestniczył w naradzie, na której został jasno określony podział zadań, przygotowano i przekazano materiały informacyjno-edukacyjne do wszystkich szkół podstawowych z Piekar Śląskich Programem objęto wszystkie 11 szkół podstawowych z Piekar Śląskich.

Organizacja szkolenia z zakresu dezynfekcji i sterylizacji Praktyczny wymiar stosowania dla fryzjerów, kosmetyczek i pracowników gabinetów tatuażu.

Cel: Poszerzenie wiedzy na temat higieny, dezynfekcji i sterylizacji w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i gabinetu tatuażu.

Ramy czasowe: 18- 19. 03.2014r.

Zasadnicze działania: zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla właścicieli i pracowników gabinetów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Piekary Śląskie uczestniczyli w Olimpiadzie Wiedzy o Zdrowiu PCK

Wnioski:

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo-wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach oraz zbyt późne otrzymanie materiałów z WSSE Katowice niezbędnych do realizacji programu. Materiały w formie elektronicznej przesyłane do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczane na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2014 była zadowalająca. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów i nagród. Władze Miejskie w roku 2014 chętnie włączały się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyły. Nie było problemu z otrzymaniem gadżetów do konkursów i pozyskaniem patronatu Prezydenta.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi. Społeczeństwo chętnie w nich uczestniczy jeżeli może skorzystać z bezpłatnych porad oraz materiałów edukacyjnych. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaruje chęć zerwania z nałogiem.

W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

Największą trudnością w realizacji programów i akcji jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych. Mimo to należy stwierdzić, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów była zadowalająca. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów i nagród. Władze Miasta są bardzo przychylne akcjom profilaktycznym i chętnie się w nie włączają. Wspierają także w miarę możliwości gadżetami i nagrodami konkursy organizowane przez PPIS Bytom. Chętnie zamieszczają na stronie internetowej informacje dot. profilaktyki i promocji zdrowia w formie elektronicznej oraz pomagają w ich rozpropagowaniu.

W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

a) Sekcja Badań Wody w roku 2014 przeprowadziła badania :

- wody przeznaczonej do spożycia przebadano 55 próbek
- wody z basenów kąpielowych przebadano 36 próbek
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 74 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 61 poz. 417 zmiana z dnia 20 kwietnia 2010r Dz. U. nr 72 poz. 466). Oznaczone były : bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, chlorki, żelazo, mangan, glin, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, siarczany. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę gronkowców koagulazo-dodatnich, bakterie *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów.

W wodzie wodociągowej ciepłej badano bakterie z rodzaju *Legionella*, a liczba tych badań w odniesieniu do roku 2013 nieznacznie wzrosła.

b) Sekcja Badań Żywności w 2014 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – 76 próbek (wzrost o 85% do roku ubiegłego), głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Przebadano 19 próbek ciastek, 10 próbek mleka i przetworów mleczarskich, 15 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, po 5 próbek przypraw i garmażerki, 5 próbek piwa. W ramach współpracy z Weterynaryjną Inspekcją Sanitarną zbadano dodatkowo 10 próbek wyrobów garmażeryjnych i 2 próbki jajek. W roku 2014 **monitoringiem** mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów : przetwory mleczne nie fermentowane, sery dojrzewające i ich analogi, lody i ciastka.

Nie zdyskwalifikowano żadnej z badanych próbek.

Fizykochemicznie zbadano 16 próbek w tym 6 w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – badano próbki przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, kawy i herbaty.

Ponadto zbadano 5 próbek (mięso, ryby i warzywa) w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 6 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych w tym 1 zdyskwalifikowano.

Monitoringiem badań fizykochemicznym objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony - badanie w kierunku azotanów (monitoring i kontrola urzędowa)
- suplementy diety – w kierunku znakowania
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – w kierunku znakowania.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella
- badania parazytologiczne
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2014

Bytom 2015

Zgodnie z art. 12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 Nr 212 poz. 1263 z późn. zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu przedstawia „*Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2014*”. Raport obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna jako instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk, przeprowadzanie kontroli, analiza ustaleń pokontrolnych oraz ocena skuteczności prowadzonych działań.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest główną czy jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Do naszych zadań należy także pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia, inicjowanie i wytaczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie higieny i racjonalnego odżywiania i zapobiegania chorobom.

Mam nadzieję, że raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana poniżej ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	9
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego.....	11
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	12
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	14
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	15
Wnioski.....	15
III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	16
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	20
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	21
3. Piekarnie.....	22
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	23
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	23
6. Akcje.....	23
7. Działalność interwencyjna.....	28
Wnioski.....	29
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli	31
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	31
2. Ocena jakości wody w basenach i kąpieliskach.....	38
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	38
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	40
1. Domy pomocy społecznej.....	41
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	41

3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	42
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	43
5.	Port lotniczy.....	43
6.	Ustępy publiczne.....	43
7.	Noclegownia.....	43
8.	Baseny kąpielowe.....	44
9.	Środki transportu.....	44
10.	Składowiska odpadów komunalnych.....	44
11.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami.....	44
12.	Inne informacje.....	44
13.	Interwencje.....	45
	Wnioski.....	46
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	47
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych.....	48
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	52
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	54
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	54
5.	Interwencje.....	55
	Wnioski.....	56
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	57
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	57
2.	Choroby zawodowe.....	63
3.	Działalność interwencyjna.....	64
	Wnioski.....	65
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	66
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	71
X.	Działalność laboratoryjna.....	81

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2014 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie **741** wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 156.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2014 r. w porównaniu z rokiem 2013 zaobserwowano znaczny wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2014 roku zarejestrowano ogółem 21 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 18 zachorowań więcej niż w ubiegłym roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 1 ostre wzw typu B, 6 zachorowań na przewlekłe i bliżej nie określone wzw typu B, 14 zachorowań na wzw typu C. Znaczny wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na ostre oraz przewlekłe i bliżej nie określone wzw typu B w porównaniu z poprzednim rokiem, kiedy nie rejestrowano takich zachorowań, a także wzw typu C o 12 przypadków. Nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2014r. zarejestrowano 13 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 9 przypadków mniej niż w roku poprzednim, nie rejestrowano przypadków zakażeń pozajelitowych wywołanych przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 54 przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 17 przypadków), 151 przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (wzrost o 49 przypadków), 99 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 57 przypadków), 142 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 33 przypadki).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2014 roku zarejestrowano 49 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 19 przypadków więcej niż w roku 2013. Wzrost liczby tych zakażeń wynika z coraz powszechniej stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

Nadal obserwowany jest wzrost liczby przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych nie określonych oraz biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, który jest związany jest z tendencją ograniczania przez szpitale badań diagnostycznych mających na celu identyfikację czynnika etiologicznego.

W 2014 r. wystąpiły 4 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie narażonych było 115 osób, natomiast zachorowało 12 osób, wystąpiło 1 zakażenie bezobjawowe, nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia.

Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową zmniejszyła się o 2 ogniska.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych - 3 ogniska, narażonych było łącznie 109 osób, zachorowało 8 osób.

W 1 ognisku ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*. W 2 ogniskach nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania

zakwalifikowano jako zakażenia wirusowe jelit nie określone (1 ognisko) oraz biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (1 ognisko),

- mieszkaniu prywatnym – 1 ognisko, narażonych było 6 osób, zachorowały 4 osoby, wystąpiło 1 zakażenie bezobjawowe. Czynnikiem etiologicznym zachorowań była Salmonella z grupy D typ enteritidis. Ustalono i potwierdzono nośnik zatrucia, były nim jaja od kur hodowanych na własne potrzeby.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na następujące choroby :

- ospa wietrzna - 1031 przypadków (wzrost o 576 zachorowań),
- różyczka - 109 przypadków (wzrost o 30 zachorowań),
- płonica – 60 przypadków (wzrost o 26 zachorowań),

natomiast zaobserwowano nieznaczny spadek zachorowań na świnkę - 4 przypadki (spadek o 1 zachorowanie).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę i krztusiec.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 23 przypadki, zarejestrowano 73 zachorowania.

Zanotowano 35 przypadków szczepienia przeciwko wściekliźnie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 21 przypadków więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych (wzrost o 3 przypadki), 1 przypadek zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (spadek o 2 przypadki), 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nie określone (tak jak w ubiegłym roku).

Ponadto w 2014r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołany przez Streptococcus pneumoniae. Nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez Neisseria meningitidis oraz Haemophilus influenzae.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa. W 2014 roku zarejestrowano 23 zachorowania na gruźlicę, tak samo jak w roku poprzednim. W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2014 zaobserwowano znaczny spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 4955 przypadków w roku 2013 do 44 przypadków w roku 2014. Spadek liczby zarejestrowanych przypadków może być spowodowany zarówno faktycznym spadkiem liczby zachorowań, jak również drastycznym pogorszeniem zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2014 roku nie zarejestrowano przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi.

Ilość osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2014 roku o 246 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepione zostały 2272 osoby.

W 2014 roku nie rejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. Niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej oraz szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2014 roku przeciwko meningokokom grupy C ogółem zaszczepionych zostało 97 osób, to jest o 42 osoby więcej niż w roku poprzednim.

Ponadto w 2014r. zarejestrowano 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* – tak jak w roku poprzednim, natomiast nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

Zarejestrowano także 1 przypadek róży - o 4 przypadki mniej niż w roku poprzednim.

W 2014 roku zarejestrowano również 2 przypadki lambliozy, 2 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV (o 1 więcej niż w roku 2013), 2 przypadki kiły (o 3 mniej niż w 2013r.), a także 1 przypadek leptospirozy, 2 przypadki mikobakteriozy.

W 2014r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiły 3 ogniska zakażeń szpitalnych, tak jak w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 8 pacjentów, zakażeń wśród pracowników medycznych nie było. Były to ogniska zakażeń szerzących się drogą pokarmową. W 1 ognisku ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*. W 2 ogniskach nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako zakażenia wirusowe jelit nie określone (1 ognisko) oraz biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (1 ognisko)

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2014r. rozpatrzono 1 interwencję, która dotyczyła :

- przypadków biegunek u dzieci w Przedszkolu nr 2 w Tarnowskich Górach, ul. Gruzelki 2. Po rozpoznaniu sprawy ustalono, że główną przyczyną nieobecności dzieci w przedszkolu są infekcje dróg oddechowych, natomiast wystąpienie pojedynczych przypadków objawów ze strony przewodu pokarmowego, nie nasuwa podejrzenia ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową. Interwencję uznano za niezasadną.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2014 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad **41** punktami szczepień. Skontrolowano **38** punktów szczepień, przeprowadzając **60** kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu. PPIS w Bytomiu wystosował 15 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień wraz z listami informującymi o korzyściach wynikających ze szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2014 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ, a także coraz większą aktywnością ruchów antyszczepionkowych.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski

1. Podsumowując prowadzony w 2014 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w roku poprzednim, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.
2. W związku z drastycznym spadkiem liczby zgłaszanych przypadków podejrzenia grypy przez podmioty lecznicze należy wzmocnić nadzór nad realizacją obowiązku zgłaszania przez lekarzy przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne.

-
-
3. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2014 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnos Śląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1.
- Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży Kamieniec – Zbrostawice, Kamieniec, ul. Polna 2, w skład którego wchodzi 2 obiekty,

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono **20** kontroli, mandatów karnych nie nałożono.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano **1** decyzję administracyjną terminową, która dotyczyła poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektu, tj. malowania pomieszczeń.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 2 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w 3 przypadkach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy, w 1 przypadku w pralni zlokalizowanej na terenie obiektu.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny szpitali oceniono jako dobry . Na bieżąco wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także na bieżąco realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

Ponadto przeprowadzono kontrole tematyczne szpitali pod kątem oceny pomieszczeń i urządzeń celem wydania opinii. Wydano 2 opinie o spełnieniu wymagań. Szpitale posiadają zaopiniowane programy dostosowania.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto w 2 szpitalach przeprowadzono kontrole dotyczące oceny stopnia przygotowania na wypadek podejrzenia gorączki krwotocznej Ebola. Skontrolowane szpitale posiadają opracowane procedury postępowania oraz zabezpieczenie w podstawowe środki ochrony osobistej.

W 2014r. szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiły 3 ogniska zakażeń szpitalnych w SP ZOZ „REPTY” Górnos Śląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 3 kontrole, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto skontrolowano 1 podmiot leczniczy, udzielający całodobowych świadczeń zdrowotnych, będący filią podmiotu leczniczego zlokalizowanego poza terenem nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu:

„Centrum Dializa” Sp. z o.o. ul. Jabłoniowa 27 41-200 Sosnowiec - Oddział Kardiologii Inwazyjnej Zabiegowej (ul. Pyskowska 47-51, 42-612 Tarnowskie Góry).

Przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wydaniem opinii sanitarnej.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajduje się 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy zlokalizowany na terenie powiatu tarnogórskiego. Został skontrolowany w 2014r. w ramach bieżącego nadzoru – realizacja planu kontroli.

Zakład ocenia się jako dobry. Jest on w pełni dostosowany do wymogów rozporządzenia MZ z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Obiekt wyposażony jest w instalację wodociągową i kanalizacyjną. Jakość wody jest stale monitorowana. Placówka zaopatrzona jest w dostateczną ilość sprzętu jednorazowego użytku. Odzież ochronna i środki ochrony indywidualnej są odpowiednie i w wystarczającej ilości. W obiekcie stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku, która prana jest w pralni zewnętrznej zgodnie z umową. Zakład posiada oddzielne magazyny bielizny czystej i brudnej. Obiekt posiada umowę na odbiór odpadów medycznych podpisaną z uprawnioną firmą. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odpady przechowywane są w wydzielonej chłodni przeznaczonej na ten cel. Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne. Zakład posiada opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

W zakresie nadzoru sprawowanego nad obiektami, w których prowadzona była działalność lecznicza, w 2014r. przeprowadzono 154 kontrole w 91 obiektach spośród 197 obiektów nadzorowanych.

W 11 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne i techniczne. W związku z czym w 2014r. wydano 7 decyzji zarządzających terminowych. Zarządzenia dwóch decyzji wykonano w całości. Nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1600 zł. Ponadto w 1 obiekcie wydano zalecenia doraźne, w 2 obiektach wszczęto postępowanie administracyjne, natomiast strony usunęły nieprawidłowości w ciągu 7 dni od daty podpisania protokołu, decyzji nie wydano.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli dotyczyły : nieprawidłowego bieżącego stanu sanitarnego pomieszczeń oraz wyposażenia, brudnych, zakurzonych ścian i sufitów w pomieszczeniach obiektów, zniszczonego zlewu w pomieszczeniu porządkowym, zniszczonego urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów medycznych zakaźnych, braku zabezpieczenia odpływu kanalizacyjnego w pomieszczeniu do przechowywania brudnej bielizny, zniszczonej stolarki okiennej, braku przeprowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, zniszczonej wykładziny podłogowej w gabinetach medycyny szkolnej, braku ciepłej wody w gabinecie oraz uszkodzonego podajnika na ręczniki jednorazowego użytku, braku przeprowadzania biologicznej kontroli skuteczności procesu sterylizacji, braku urządzenia stanowiska sterylizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, braku do wglądu dokumentacji potwierdzającej przekazywanie narzędzi do sterylizacji zewnętrznej, braku dokumentacji procesu sterylizacji prowadzonej w obiekcie, nieprawidłowego postępowania z narzędziami stomatologicznymi, przeterminowanych pakietów z narzędziami po sterylizacji, przeterminowanego środka do dezynfekcji rąk, braku środka do dezynfekcji rąk w gabinecie diagnostyczno- zabiegowym, braku oznakowania pojemnika z roztworem dezynfekcyjnym, nieprawidłowego oznakowania pojemnika na odpady medyczne.

Negatywnie oceniono następujące obiekty:

- NZOZ DUO-MED Spółka Cywilna Tarnowskie Góry ul. Kościelna 30 – obiekt Gabinet Medycyny Szkolnej Tarnowskie Góry ul. Armii Krajowej 1,
- NZOZ Przychodnia Wielospecjalistyczna Sp z o.o. Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 18 – obiekt Gabinet Higieny Szkolnej Tarnowskie Góry ul. Pokoju 14 ,
- Usługi Medyczne Śródmieście Spółka z o. o. Tarnowskie Góry ul. Bytomska 8 – obiekt Usługi Medyczne Śródmieście Przychodnia Specjalistyczna Nr 1 Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 16,
- Diagnostyka Spółka z o.o. Kraków ul. Prof. Michała Życzkowskiego 16 - obiekt Laboratorium ul. Piłsudskiego 16, w Tarnowskich Górach,
- Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Katowicach - Miejsce stacjonowania zespołów wyjazdowych WPR w Radzionkowie, ul. Długa 15.

Ponadto wydano 1 decyzję unieruchamiającą – Przychodnia Lekarska RAD-MED, Radzionków, ul. Gajdasa 1-4 – unieruchomienie Punktu poboru materiału do badań w związku z nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarnego : brak ciepłej wody w punkcie poboru materiału, brak stosowania przez personel odpowiednich środków ochrony indywidualnej (rękawiczek i fartucha ochronnego) podczas pracy z materiałem biologicznym

w pokoju pobrań, nieprawidłowości w zakresie procedury dekontaminacji rąk i skóry, zły bieżący stan sanitarno- porządkowy obiektu, nieprawidłowe warunki przechowywania odzieży wierzchniej i roboczej personelu, sprzętu jednorazowego użytku, nieprawidłowe warunki przechowywania odpadów medycznych.

Strona usunęła nieprawidłowości. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Wszystkie podmioty lecznicze, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tutaj. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia. Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej. W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny - pakowana w worki foliowe i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub wydzielonych magazynach bielizny brudnej. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w wydzielonych chłodnych pomieszczeniach lub w chłodziarkach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne.

W okresie sprawozdawczym nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 2 obiektach. W jednym przypadku po wszczęciu postępowania administracyjnego strona w ciągu 7 dni usunęła nieprawidłowości, natomiast w drugim obiekcie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję unieruchamiającą.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W 2014 roku zarejestrowano 1 interwencję dotyczącą ambulatoryjnego podmiotu leczniczego:

- nieprawidłowości w zakresie postępowania podczas pobierania materiału biologicznego do badań w Przychodni Lekarskiej RAD-MED Sp. z o.o. w Radzionkowie, ul. Gajdasa 1-4. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która wykazała nieprawidłowości w zakresie: brak ciepłej wody w punkcie poboru materiału, brak stosowania przez personel odpowiednich środków ochrony indywidualnej (rękawiczek i fartucha ochronnego) podczas pracy z materiałem biologicznym w pokoju pobrań, nieprawidłowości w zakresie procedury dekontaminacji rąk i skóry, zły bieżący stan sanitarno- porządkowy obiektu, nieprawidłowe warunki przechowywania odzieży wierzchniej i roboczej personelu, sprzętu jednorazowego użytku, nieprawidłowe warunki przechowywania odpadów medycznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję unieruchamiającą, nałożono mandat karny w wysokości 500 zł. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2014 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakresie oceny spełnienia wymagań higieniczno- zdrowotnych oraz przygotowania na wypadek potencjalnego zagrożenia spowodowanego możliwością zawleczenia gorączki krwotocznej Ebola.

Port lotniczy posiada całodobowe zabezpieczenie medyczne – dyżury pełni lekarz i pielęgniarka.

Na terenie portu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do udzielania świadczeń medycznych:

1. punkt pierwszej pomocy – zlokalizowany w Terminalu A w części ogólnodostępnej, w skład którego wchodzi gabinet badań lekarskich oraz 2-lóżkowa sala obserwacyjna dla pacjentów wraz z pomieszczeniem higieniczno – sanitarnym;
2. izolator zakaźny – przeznaczony do czasowej izolacji osób z podejrzeniem choroby zakaźnej, zlokalizowany w Terminalu B od strony płyty lotniska. Składa się z śluzy – pomieszczenia dla personelu medycznego oraz pomieszczenia pobytu pacjenta wraz z węzłem sanitarnym.

Postępowanie z odpadami medycznymi w obiekcie jest prawidłowe. Odpady odbierane są po uzgodnieniu telefonicznym przez specjalistyczną firmę. W obiekcie stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowa.

Punkt medyczny wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej: kalosze, kombinezony Tychem, kombinezony ochronne przeciwko skażeniom biologicznym, maski z filtrami Hepa, gogle, rękawiczki ochronne, fartuchy jednorazowe, izolatory transportowe ABC przeznaczone do transportu pacjentów z podejrzeniem choroby wysoce zakaźnej, a także preparaty dezynfekcyjne. Ponadto port lotniczy dysponuje ambulansem, przeznaczonym do działań ratowniczych w obrębie lotniska.

W związku z możliwością zawleczenia chorób zakaźnych z innych krajów utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz ze Strażą Graniczną w celu szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się **156** prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2014r. skontrolowano **43** obiekty, przeprowadzając łącznie **44** kontrole, w tym **35** kontroli sanitarnych, **9** kontroli na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

Decyzji administracyjnych nie wydano, mandatów nie nałożono.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są

w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2014 roku skontrolowano 4 praktyki, przeprowadzając 3 kontrole sanitarne i 1 kontrolę w związku z wydaniem opinii.

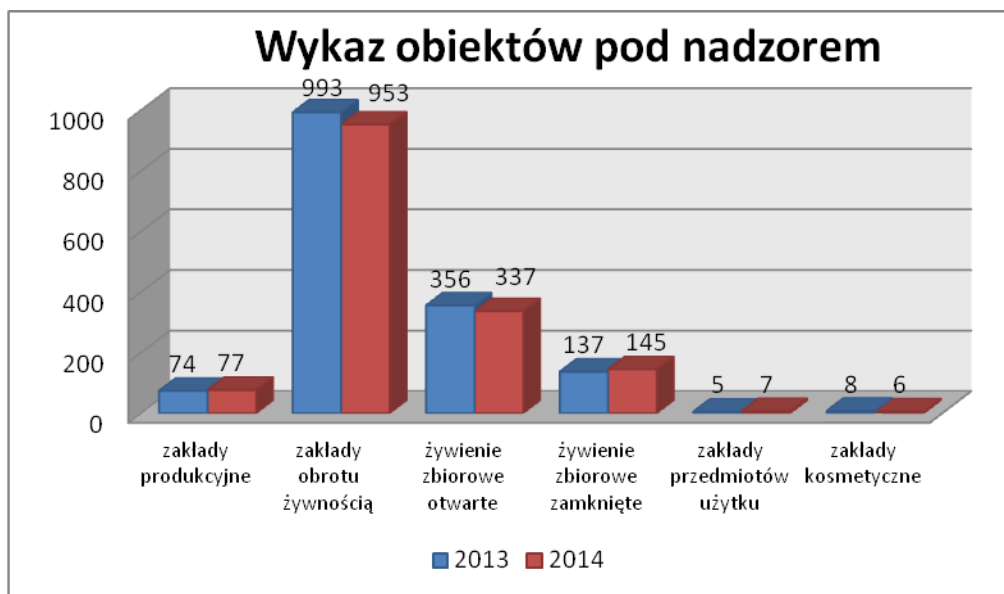
Wszystkie praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali w roku 2014 oceniono jako dobry, zalecenia ujęte w decyzjach wydanych przez PPIS w Bytomiu wykonywane są na bieżąco.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2014 upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowali **1054** zakłady branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów kosmetycznych, co stanowi **69,11 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2014 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu pozostała na zbliżonym poziomie, i zmniejszyła się o około **3 %** w stosunku do 2013 roku.

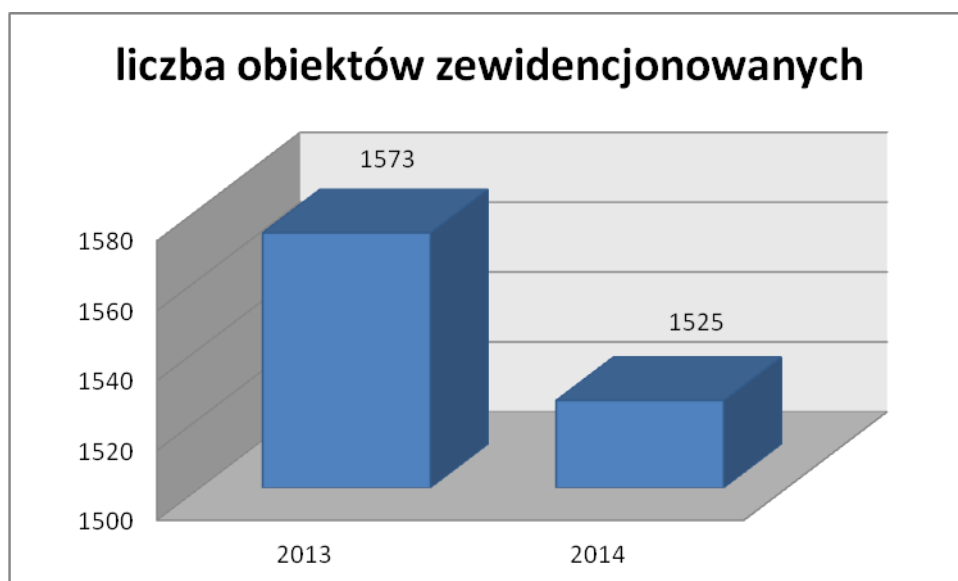
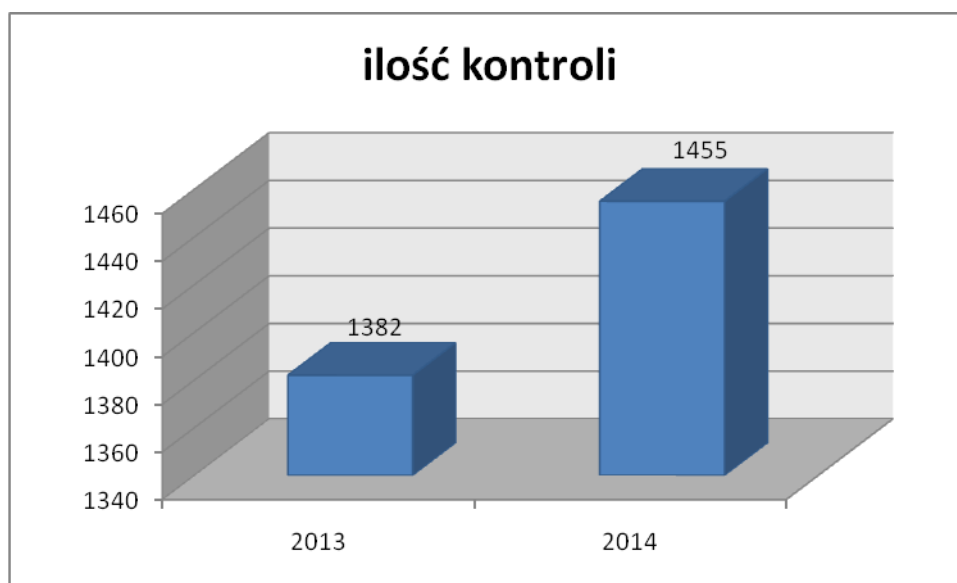

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2013 do 2014.

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2013		2014	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	68	68	70	62
Obrót	384	300	527	452
Żywnienie otwarte	215	168	218	181
Żywnienie zamknięte	120	116	116	115
Razem	787	652	931	810

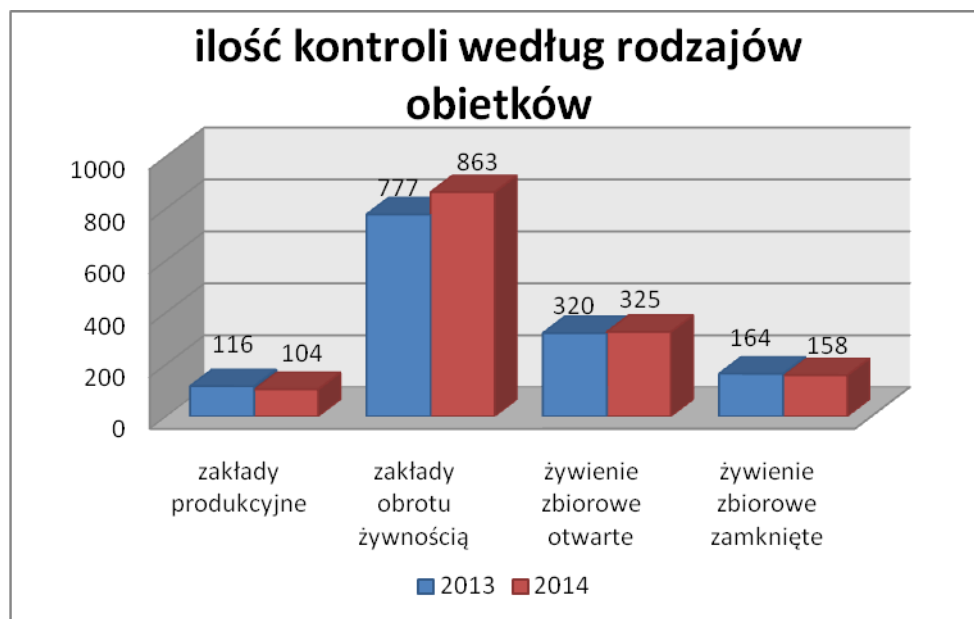
Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **18,4%** niż w roku 2013.

W roku 2014 wykonano **813** kontroli z **934** zaplanowanych (w tym **2** kontrole w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **1** kontrola w miejscu obrotu kosmetykami), co stanowi **87 %** harmonogramu kontroli. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli, niż zostało zaplanowanych spowodowane było likwidacją obiektów, zawieszeniem działalności przez przedsiębiorców lub zakłady były nieczynne.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2014 roku przeprowadzono **1455** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole związane z interwencjami klientów i konsumentów, w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) czy kontroli na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności.

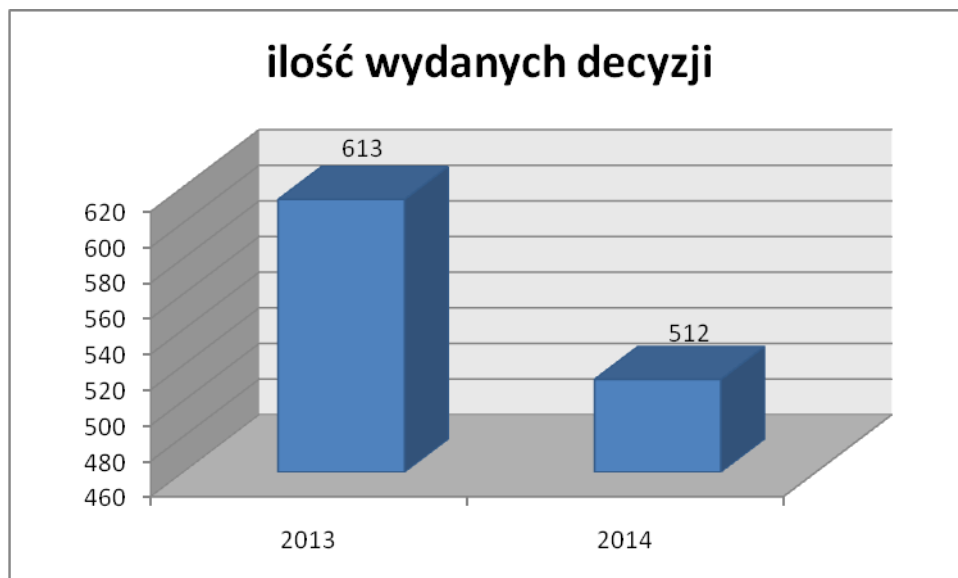
Porównując dane z rokiem 2013 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2014 zwiększyła się nieznacznie, tj. o **5,3 %**.

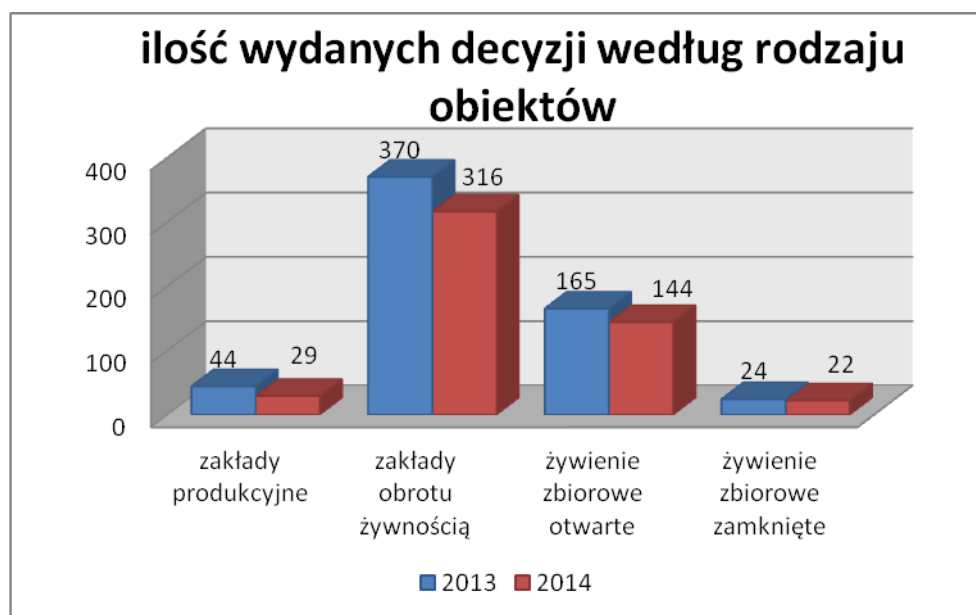
Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach obrotu żywnością tj. **863** (o **11,1 %** więcej niż w 2013 roku). W zakładach produkcji żywności liczba kontroli zmniejszyła się o **10,3 %**. Ilość przeprowadzonych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz w zakładach żywienia zbiorowego otwartego jest porównywalna w stosunku do roku ubiegłego.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2013 i 2014

Rok	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Powiat tarnogórski	1573	1525	975	1054	1382	1455	613	512	2-600	2-600	140 – 23050	119-18850

W roku 2014 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **512** decyzji administracyjnych, tj. o **16,5 %** decyzji mniej niż w 2013 roku.

Analizując ilości wydanych decyzji administracyjnych według rodzaju zakładów branży spożywczej można zaobserwować, iż w roku 2014 liczba wydanych decyzji w przypadku wszystkich obiektów zmniejszyła się w stosunku do 2013 roku, najbardziej w przypadku zakładów obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego otwartego. Ponadto w roku 2014 wydano **1** decyzję na zakład obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2014 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, jak również w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF / RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny zakładów

Stan sanitarno – techniczny obiektów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji zarządzających w latach 2013 i 2014.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2013 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2014 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji represyjnych	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji represyjnych</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	975	124	12,7	1054	78	7,4

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji zarządzających na wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ poprawie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone, ze śladami zagrzybienia i licznymi zaciekami powierzchnie ścian, zniszczona powierzchnia podłóg, z ubytki w wykładzinie podłogowej lub w płytkach podłogowych, brak prawidłowej wentylacji),
- brak prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń (krzyżowanie się dróg czystych z brudnymi – szczególnie w obiektach długo istniejących),
- brak wydzielonych pomieszczeń do obróbki wstępnej warzyw i owoców oraz zmywalni naczyń stołowych,
- brak prawidłowych warunków (urządzeń) do dezynfekcji naczyń stołowych,
- brak punktów wodnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą do mycia rąk w pomieszczeniach produkcyjnych,
- niewystarczająca powierzchnia pomieszczeń produkcyjnych (niedostosowana do zakresu prowadzonej działalności),
- brak prawidłowego zaplecza socjalnego dla pracowników (szatni),
- niedostateczna ilość magazynów do ilości przechowywanej i produkowanej czy wprowadzanej do obrotu żywności.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2013 i 2014.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2013 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2014 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
powiat tarnogórski	975	140 – 23050	14,36	1054	119 - 18850	11,29

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach socjalnych, produkcyjnych i na sali sprzedaży,
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego i nieprawidłowe magazynowanie żywności nietrwałej mikrobiologicznie (tj. poza urządzeniem chłodniczym, w temperaturze wyższej niż zalecanej przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia do celów sanitarno – epidemiologicznych od pracowników,
- źle wydzielone stanowiska produkcyjne,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

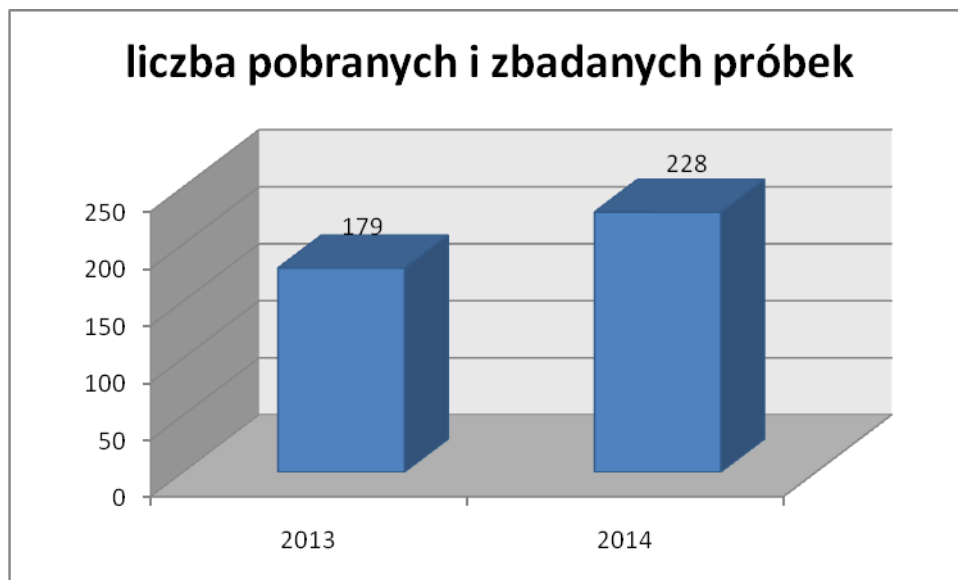
Dokonując oceny skontrolowanych zakładów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie technicznym zmniejszyła się, a zatem w 2014 roku stan sanitarno – higieniczny zakładów uległ poprawie.

W roku sprawozdawczym nałożono o **21** (tj. o **15 %**) mniej mandatów karnych w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych.

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2014 do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **228** próbek, tj. o **27,4 %** więcej niż w roku 2013, w którym pobrano **179** próbek.

Z poniższego wykresu wynika, iż ilość pobranych próbek żywności, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych jest większa niż w ubiegłym roku.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **130** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **8** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **57** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **72** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **33** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **24** próbek, tj. **10,5%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi większy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo 9 próbek, tj. 5,03 %.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **15**, pod względem organoleptyki **1**, pod względem fizykochemii **1**, pod względem znakowania **1**, natomiast pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych nieprawidłową ocenę uzyskały **6** próbki.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem zanieczyszczeń biologicznych: zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi;
 - pod względem mikrobiologicznym: obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae*, które stwierdzono w lodach.

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2014 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowanych jest **39** piekarni, z których skontrolowano **34**.

W trakcie kontroli w **8** zakładach pobrano ogółem **18** próbek, w tym próbki sanitarne – wytrzępki z koszyków oraz zmiotek, z czego **6** próbek zostało zdyskwalifikowanych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wydano **3** decyzje administracyjne – zarządzające na przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu oraz zapewnienie prawidłowego stanu

sanitarno – higienicznego wyposażenia zakładu używanego do wypieku wyrobów piekarniczych – koszyczków poprzez ich skuteczną dezynsekcję.

Ponadto w 2014 r. została wydana 1 decyzja unieruchamiająca zakład: *Piekarnia – Henryk Duda przy ul. Lasowickiej 36 w Nowym Chechle*, ze względu na obecność dużej ilości żywych szkodników zbożowo – mącznych, bytujących w surowcach wykorzystywanych do produkcji żywności, w koszyczkach do wypieku pieczywa oraz w pomieszczeniach zakładu.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2014 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono 25 kontroli, głównie w sklepach mało - i wielkopowierzchniowych, jak również w innych obiektach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów zakładów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia uwzględniane były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli zakładów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się 1 wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 6 miejsc wprowadzania do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano 2 miejsca obrotu, gdzie przeprowadzono 4 kontrole sanitarne.

W roku 2014 przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w obiekcie obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków.

W roku 2014 w ewidencji znajdowało się 7 obiektów obrotu kosmetykami.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 7 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

6. Akcje.

W 2014 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp	Temat akcji /współpracy	Komórka psse/organ/ jednostka współpracująca	Ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów kontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	Podjęte działania represyjne					inne	Uwagi
						Ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			
						Nakazujących usunięcie uchybień	Unieruchamiających obiekt	Innych	Ilość	Na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego	NS.HD	11	11	11	0	0	0	0	0	-	-
2.	Ocena warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego	NS.HŻŻ NS.HD	12	12	12	0	0	0	0	0	W ramach czynności kontrolnych oceniono jadłospis dekadowy na obozie w Zbrosławicach. Wydano zalecenia poprawy żywienia dzieci i młodzieży – uczestników obozu w następnych turnusach	-
3.	Ocena oznakowania śspż dla dzieci do lat 3 oraz działań reklamowych	NS.HŻŻ	133	11	11	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do wybranych zakładów oraz biur regionalnych sieci handlowych przypominające zapisy art. 25 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia

4.	Nadzór nad jakością produktów bezglutenowych dostępnych w obrocie	NS.HŻŻ	365	28	28	0	0	0	0	0	-	-
5.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	10	4	4	0	0	0	0	0	-	Wystosowano pismo do 9 urzędów miast oraz gmin znajdujących się na terenie podległym nadzorowi z prośbą o przekazywanie rolnikom i sadownikom zarejestrowanym oraz nowo zgłaszającym się informacji o obowiązku złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej
6.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedającymi lody porcjowane	NS.HŻŻ	73	12	12	3	0	0	3	300	9 zaleceń doraźnych	Pobrano do badań laboratoryjnych 35 próbek lodów, z czego 15 zostało zdyskwalifikowanych
7.	Ocena stanu sanitarno-higienicznego wózków i koszyków używanych w sklepach spożywczych	NS.HŻŻ	64	7	7	0	0	0	0	0	-	-
8.	Nadzór nad jakością olejów jadalnych wprowadzanych do obrotu	NS.HŻŻ	364	53	53	0	0	0	0	0	-	-
9.	Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia	NS.HŻŻ	127	2	2	0	0	0	0	0	-	-

10.	Nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, w których prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym	NS.HŻŻ	7 zakładów prowadzących usługi cateringowe /25 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego korzystających z usług cateringowych	12/29	12/29	0	0	0	4/1	700/50	5 zaleceń doraźnych	-
11.	Kontrole w związku z ostrzeżeniem GIS dotyczącym ujawnienia metanolu w butelkach alkoholu o nazwie ABSINYH	NS.HŻŻ	496	13	13	0	0	0	0	0	-	-
12.	Bezpieczeństwo żywności i żywienia w trakcie trwania imprez masowych	NS.HŻŻ NS.HK	12	12	12	0	0	0	0	0	-	-
13.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ PLW w Katowicach, PLW w Tarnowskich Górach	3	2	4	0	0	0	0	0	-	-
14.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ	59	50	56	0	0	1	1*	200*	1 zalecenie doraźne*	W dniu 26.06.2014 r. przeprowadzono rekontrole .Wykonano w całości zalecenia pokontrolne oraz zarządzenia decyzji dot. wycofania przeterminowanych środków spożywczych Każdego miesiąca wysyłana jest informacja do Inspekcji Farmaceutycznej o planowanych kontrolach obiektów będących pod wspólnym nadzorem.

15.	Współpraca z Policją – Akcja “OPERATION PANGAEA – INTERNATIONAL INTERNET WEEK OF ACTION”	NS.HŻŻ KMP w Tarnowskich Górach	4	4	4	0	0	1	1	200	1 zalecenie doraźne	-
16.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
17.	Wspólna kontrola w agencji towarzyskiej	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
18.	Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych	--	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
19.	Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Razem		-	1766	262	270	3	0	1	9	1250	15 zaleceń doraźnych	-

* dotyczy sklepu zielarsko – medycznego przy ul. Bytomskiej 3 a W Tarnowskich Górach, skontrolowanego wspólnie z przedstawicielami KMP w Tarnowskich Górach w ramach akcji “OPERATION PANGAEA – INTERNATIONAL INTERNET WEEK OF ACTION”.

7. Działalność interwencyjna

Sekcja: **NS.HŻŻ**

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem: **40**, w tym anonimowych: **9**;

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem: **36**, w tym anonimowych: **9**; zasadnych: **19**, w tym anonimowych zasadnych: **2**;

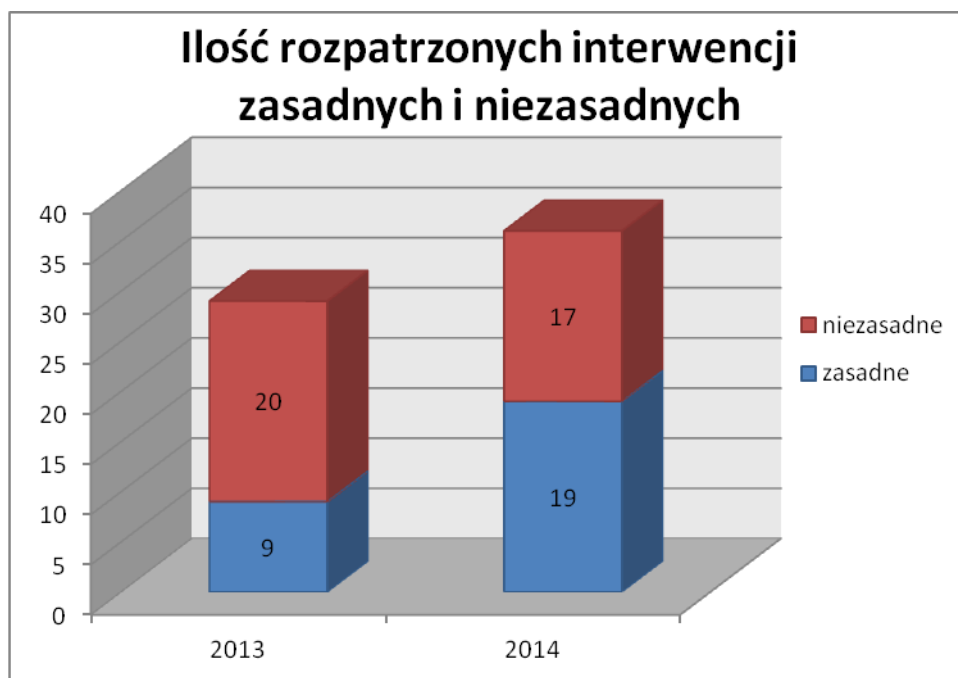
Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem: **0**, w tym anonimowych: **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	13	11	14	3/8	8/1550	6/5	-	-	-
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	27	25	25	2/8	8/1150	13/12	-	-	-
SUMA		40	36	39	5/16	16/2700	19/17	-	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim, podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2014 ilość przyjętych i rozpatrzonych interwencji zwiększyła się o **17,6 %** w porównaniu do roku 2013, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **34** interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji zarządzających w roku 2014 zmniejszyła się w stosunku do roku 2013, co świadczy o polepszeniu warunków sanitarno - technicznych w skontrolowanych zakładach, zwłaszcza że zrealizowano więcej kontroli sanitarnych.
3. W roku sprawozdawczym nałożono znacznie mniejszą ilość mandatów karnych za brak bieżącego stanu czystości i porządku w zakładach w porównaniu do roku ubiegłego. Jedną z przyczyn takiego stanu są częste zmiany właścicieli zakładów (duża rotacja podmiotów prowadzących działalność w istniejących obiektach), którzy przed rozpoczęciem działalności muszą zapewnić prawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu wśród kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego, co wskazuje na większą świadomość

klientów korzystających z usług obiektów. W roku 2014 ilość interwencji zasadnych oraz niezasadnych jest porównywalna, aczkolwiek liczba przeprowadzonych kontroli, które wykazały zasadność interwencji wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym.

6. W 2014 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się większą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2013 roku. Przyczyny kwestionowania próbek w 2014 roku były takie same jak w poprzednim roku sprawozdawczym dotyczyły głównie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych.

IV. Jakość wody przeznaczanej do spożycia oraz wody do kąpieli

1. Ocena jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu 138,2 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: **śr. 17626***

Łącznie w 2014r na terenie powiatu tarnogórskiego , w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **369** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **345**, pod względem bakteriologicznym -**306**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa, smak, azotany, twardość, żelazo, mangan, rtęć, antymon) stwierdzono w **28** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **29** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli , ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba awarii ogółem – **355**

Zarejestrowano **6** interwencji: w tym **1** zasadna, **3** niezasadne, **1** przekazana zgodnie z kompetencjami, **1** sprawa bez dalszego biegu. Zgłoszone zastrzeżenia dotyczyły parametrów organoleptycznych wody i wysokiej zawartości żelaza, braku przydatności wody do spożycia oraz zachorowań u dziecka.

Wydano **4** decyzje: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **3** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania i przesyłania wody do spożycia (w tym **1** również zezwalająca na wykorzystywanie wody do spożycia).

MIASTO RADZIONKÓW

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 17,1 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 2124** (SUW Bibiela, SUW Miedary) ;dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Radzionkowie*

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącą z nadzorowanych przez PPIS w Bytomiu Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela”w Miasteczku Śląskim oraz „Miedary” w Tarnowskich Górach.

Kontrola jakości wody, dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzona jest w wyznaczonych na terenie miasta **2** punktach monitoringowych.

W 2014r na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem

fizykochemicznym i bakteriologicznym **16** próbek wody. Przekroczenie dopuszczalnej wartości mętności stwierdzono w **1** próbce wody.

Stwierdzone przekroczenie nie stanowiło potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **71**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **60,9 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 4745** (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach
 - woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych –
 - Opatowice, Strzybnica, uj. nr 3 ul. Opolska (łączna produkcja **śr. 1068**)
 - woda dostarczana z SUW GCR „Repty” – **śr. 170**;
uj.CHM- **śr. 1886** (zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry)

Miasto zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociągowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, uj. nr III, ul. Opolska, uj.Strzybnica oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. S.A. Katowice – Stacja Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda ze Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach oraz z ujęcia Centrum Handlowo- Magazynowego w Tarnowskich Górach, ul.Zagórska.

W 2014r. ramach monitoringu oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym **97** próbek wody i bakteriologicznym - **92** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (rtęć, mętność, żelazo, mangan) stwierdzono w **3** próbkach wody a wskaźników mikrobiologicznych w **14** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli ,ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Stwierdzone okresowo przekroczenia (w większości nie potwierdzone) nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i ogółem wodę w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia, tj. dostarczaną przez PWiK Tarnowskie Góry z ujęć własnych i zakupywaną z GPW Katowice, CHM Tarnowskie Góry oraz GCR „Repty” oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje wysoką zawartość chromu, która jest niestabilna i okresowo bliska górnej granicy normy.

W dniu maju 2014r. w związku z podwyższonym stężeniem chromu w studni S II wyżej wymienionego ujęcia właściciel podjął decyzje o tymczasowym jej wyłączeniu

z eksploatacji. Woda była systematycznie odpompowywana i kontrolowana aż do obniżenia poziomu chromu.

W lipcu 2014r. wstrzymano eksploatację studni SIII z uwagi na wzrost stężenia chromu do górnej granicy normy i ponownie włączono studnie SII, w której ten poziom uległ obniżeniu. Ponadto właściciel ujęcia wystąpił do PWiK Sp. z o.o w Tarnowskich Górach z prośbą o ograniczenie poboru z ujęcia CHM do max 100 m³/h.

Obecnie w celu wyregulowania poziomu chromu w obydwu studniach włączane są one naprzemiennie

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **134**.

Dla potrzeb własnych użytkowników eksploatowane są zlokalizowane na terenie miasta ujęcia należące do zakładów „FASER” S.A., PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” i „Zamet” oraz Agencji Inicjatyw Gospodarczych S.A. w Tarnowskich Górach (ujęcie zasila obiekt Park Wodny, ul. Obwodnica 8).

W październiku 2014r. w wodzie dostarczanej z ujęcia PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” stwierdzono obecność bakterii grupy coli . Po przeprowadzeniu działań naprawczych woda spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia.

Woda z ujęć „Faser”, „Zamet” i Park Wodny odpowiadała wymaganiom dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Nadzorem sanitarnym tutaj Stacji objęte było również źródło naturalne zlokalizowane w dzielnicy Repty Śląskie. Z uwagi na ponadnormatywną zawartość azotanów woda jest nieprzydatna do spożycia.

Łącznie w 2014r na terenie Tarnowskich Gór w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **152** próbki wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **136**, pod względem bakteriologicznym -**110**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (rtęć, mętność, żelazo, mangan, azotany, antymon) stwierdzono w **9** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **17** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli , ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

MIASTEczKO ŚLĄSKIE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **7,5 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 784 (SUW Bibiela)** ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, zakupywaną ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach.

Wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2014r. z urządzeń wodociągowych na terenie miasta pobrano **29** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **29**, pod względem bakteriologicznym - **21**. Niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego (rtęć) i dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego (Enterokoki) stwierdzono w **2** próbkach wody.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **11**.

MIASTO KALETY

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **8,6 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d : woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 891** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Miasto Kalety

Miasto jest zaopatrywane w wodę o dobrej jakości, dostarczaną z miejskiej sieci wodociągowej, zasilanej wodą zakupywaną z Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” GPW Katowice.

W 2014r.z urządzeń wodociągowych na terenie Kalet pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **6** próbek wody.

Liczba awarii miejskiej sieci wodociągowej wynosiła –**7**.

GMINA KRUPSKI MŁYN

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **3,3 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :
 - woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, ujęcie Krupski Młyn ,ul.Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 583 m^3/d**
 - w sytuacjach awaryjnych woda zakupywana z ujęcia Nitroerg dla potrzeb zaopatrzenia miejscowości Krupski Młyn (okresowo w miesiącach luty, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik)- **łączna ilość 20162 m^3** ; dystrybutor Gmina Krupski Młyn

W 2014r ramach monitoringu oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym **15** próbek wody i bakteriologicznym- **18** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego (mangan) stwierdzono w **1** próbce wody a niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego w również w **1** próbce (bakterie grupy coli).

Ogółem wodę dostarczaną z eksploatowanych przez Gminę urządzeń zbiorowego zaopatrzenia oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii wynosiła – **24**.

Nadzorem sanitarnym objęty był również wodociąg Ośrodka Harcerskiego w Borowianach oraz ujęcie zakładu „Nitroerg” w Krupskim Młynie. W 2014r woda była dopuszczona do spożycia

Łącznie na terenie Gminy w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody pobrano **24** próbki wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **21**, pod względem bakteriologicznym -**23**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, twardość, żelazo, mangan) stwierdzono w **3** próbkach wody a wskaźnika mikrobiologicznego w **1** próbce (bakterie grupy coli).

GMINA TWORÓG

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **8,1 tys.***
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
– woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 981***

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2014r. monitoringu jakości wody z eksploatowanych przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Tworogu urządzeń wodociągowych wodę dostarczaną ze Stacji Uzdatniania Wody – Połomia, Mikołeska, Wojska i Tworóg oraz z ujęcia Boruszowice oceniono jako przydatną do spożycia.

Ogółem w 2014r z eksploatowanych przez Gminę urządzeń zbiorowego zaopatrzenia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym **25** próbek wody i bakteriologicznym- **26** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan) stwierdzono w **1** próbce wody a wskaźnika mikrobiologicznego również w **1** próbce (Enterokoki).

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **21**.

Poza kontrolą jakości wody w urządzeniach wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia ludności, będących w gestii Gminy, nadzorem sanitarnym objęte były wodociągi eksploatowane przez Firmę „BLER” Sp. z o.o. Ubojnia Brynek, ul. Zakładowa 1 oraz Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku.

Z uwagi na ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza oraz smak, mętność i barwę woda ze Stacji Uzdatniania eksploatowanej przez Ubojnię w Brynku, dla potrzeb własnych zakładu nie spełniała wymagań organoleptycznych i fizykochemicznych określonych dla wody do spożycia.

Wodę z wodociągu Z.Sz.LiE w Brynku oceniono jako przydatną do spożycia.

Łącznie w 2014r z urządzeń wodociągowych na terenie gminy, w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **31** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **29**, pod względem bakteriologicznym-**30**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (smak, mętność, barwa żelazo, mangan) stwierdzono w **4** próbkach wody, a wskaźnika mikrobiologicznego w **1** próbce (Enterokoki).

GMINA ZBROSŁAWICE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **15,6 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 767** (SUW. Zawada); dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbrosławice
 - woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- **śr.81**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbrosławice
 - woda zakupywana z ZUK sp.z o.o. Tworóg (SUW Wojska)- **śr.34,7**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbrosławice
 - woda z dostarczana z eksploatowanych przez ZGK i M Zbrosławice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbrosławice - **śr.1000**
 - woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las (sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 105**

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2014r. monitoringu jakości wody, wodę z urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbrosławice oceniono jako przydatną do spożycia.

Poza zbiorowym zaopatrzeniem, niewielka część ludności korzysta z wody dostarczanej z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” (ujęcie własne zakładu). Woda spełnia wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Łącznie w 2014r z urządzeń wodociągowych na terenie gm. Zbrosławice pobrano **43** próbki wody, w tym przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym- **43** pod względem bakteriologicznym -**34**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, rtęć) stwierdzono w **3** próbkach wody a niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, Escherichia coli) stwierdzono w **1** próbce wody.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła –**10**.

GMINA ŚWIERKLANIEC

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **11,6 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 1776** (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu
 - woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- **śr.1,1**

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2014r. monitoringu jakości wody, wodę z urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia eksploatowanych przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu oceniono jako przydatną do spożycia.

Jedynie w marcu i listopadzie 2014r. w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie stwierdzono obecności bakterii grupy coli. Dla jej odbiorców obowiązywał wymóg spożywania wody po przegotowaniu. Po przeprowadzeniu przez eksploatatora działań naprawczych jakość wody uległa poprawie i ponownie dopuszczono ją do spożycia bez żadnych obwarowań .

Łącznie w 2014r z urządzeń wodociągowych na terenie gm. Świerklaniec pobrano **26** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **23**, pod względem bakteriologicznym -**24**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, smak, mangan) stwierdzono w **3** próbkach a wskaźników mikrobiologicznych w **6** próbkach (bakterie grupy coli, Escherichia coli , ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **42**.

GMINA OŻAROWICE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 5,6 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –śr. 176; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – śr. 3,5; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (śr. prod. 673)*

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2014r. monitoringu jakości wody, wodę dostarczaną z urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach oceniono jako przydatną do spożycia. Tym niemniej, w oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z tendencją do okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupywana z GZGWiK Mierzęcice lub GPW Katowice.

Ogółem w 2014r z urządzeń wodociągowych na terenie gminy (w tym Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice) pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **42** próbki wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, azotany) stwierdzono w **3** próbkach a niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego (bakterie grupy coli) w **1** próbce.

Liczba awarii wynosiła –**35**

2. Ocena jakości wody w basenach i kąpieliskach

W 2014r. na terenie powiatu eksploatowane były 3 baseny kąpielowe kryte (miasto Tarnowskie Góry) oraz 3 sezonowe (1-w gminie Tworóg, 1-w gminie Krupski Młyn, 1-w Radzionkowie).

Na podstawie przeprowadzonych badań (214 próbek wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym - 1) jakość wody w basenach krytych oceniono jako dobrą.

W basenach sezonowych (8 próbek wody pobranej z niecek basenowych, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym- 2) jakość wody w 1 oceniono jako dobrą a w 2 jako niepewną (basen Ośrodka Wypoczynkowego w Brzeźnicy i basen w Krupskim Młynie).

Nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte były także 3 miejsca wykorzystywane do kąpiei, w tym 2 zorganizowane na zbiorniku wody powierzchniowej „Nakło-Chechło”, gm. Świerklaniec i 1 na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach.

Na podstawie wyników badań (12 pobranych próbek), przedłożonych przez organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpiei zorganizowanych na w/w zbiornikach wodę oceniono jako przydatną do kąpiei

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **28** obiektach, w tym: areszt-**1**; szpitale-**5**; domy pomocy społecznej-**4**; domy zakonne-**3**; hotel-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**3**; internaty-**2**; motele-**1**; zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy (podmioty lecznicze)-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie/dom zakonny/specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze-**2**; inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital)-**1**; ośrodki szkolno-wychowawcze-**2**; młodzieżowy ośrodek socjoterapii-**1**; specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **7** obiektach, w tym:

- dom pomocy społecznej -1 (Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, Nakło Śląskie, ul. Główna 8)
- zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy (podmioty lecznicze)-1 (Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy, Tarnowskie Góry, ul.Doniecka 1E)
- szpital-1 (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowska 47-51)
- internaty-2
 - Zakład Gospodarczy "BURSA" Stowarzyszenie Absolwentów Szkół Rolniczych w Nakle Śląskim Sp.K., Nakło Śląskie, ul. Morcinka 9
 - ZSLiE im. St. Morawskiego w Brynku, Brynek, Park 4
- młodzieżowy ośrodek socjoterapii-1(Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, Wojska, ul. Zakładowa 8)

- ośrodek szkolno-wychowawczy-1 (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7A)

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano 7 decyzji (1 prolongata), w tym 4 z terminem natychmiastowej wykonalności (Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, Nakło Śląskie, ul. Główna 8; ZSLiE im. St. Morawskiego w Brynku, Brynek, Park 4; Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, Wojska, ul. Zakładowa 8; Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7).

Do końca 2014r, przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w 4 obiektach (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowska 47-51; Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, Nakło Śląskie, ul. Główna 8; ZSLiE im. St. Morawskiego w Brynku, Brynek, Park 4; Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy, Tarnowskie Góry, ul. Doniecka 1E).

W pozostałych obiektach nadal podejmowane są działania naprawcze.

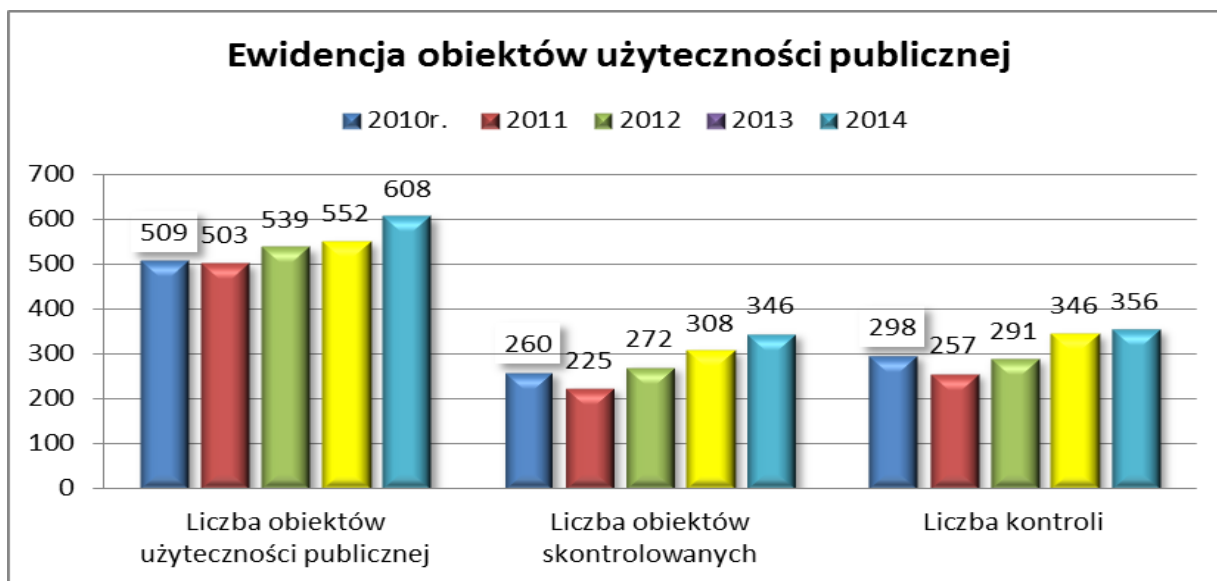
Ogółem w 2014r na obecność bakterii legionella pobrano 182 próbki wody, w tym zakwestionowano – 59.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 346 obiektach użyteczności publicznej, spośród 608 ujętych w ewidencji, co stanowi 55,92%. Kontrole objęły między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 117 obiektów, spośród 223 ujętych w ewidencji, co stanowi 52,46%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 32 obiekty spośród 49 zewidencjonowanych, co stanowi 65,3%,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 8 spośród 8 zewidencjonowanych, co daje 100%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 6 spośród 6 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 10 domów spośród 10 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- noclegownie – skontrolowano 1 obiekt zewidencjonowany, tzn. 100%,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 2, z 11, czyli 18,18%,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 20, spośród 54 zewidencjonowanych, tj. 37,03%,
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład, czyli 100%,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, prosektorium, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 143 obiekty spośród 245 zewidencjonowanych, co stanowi 58,36%.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. W roku sprawozdawczym nadzorem objętych było 608 obiektów, skontrolowano 346 obiektów, w których przeprowadzono 356 kontroli.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosekoria, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszty śledcze, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji są 3 domy pomocy społecznej, 2 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz 5 placówek zapewniających opiekę całodobową. Skontrolowane wszystkie zewidencjonowane obiekty, w których przeprowadzono 10 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Budynki, w których funkcjonują są w dobrym stanie technicznym. Pomieszczenia dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia w niektórych obiektach zapewniona jest opieka lekarsko - pielęgniarska.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

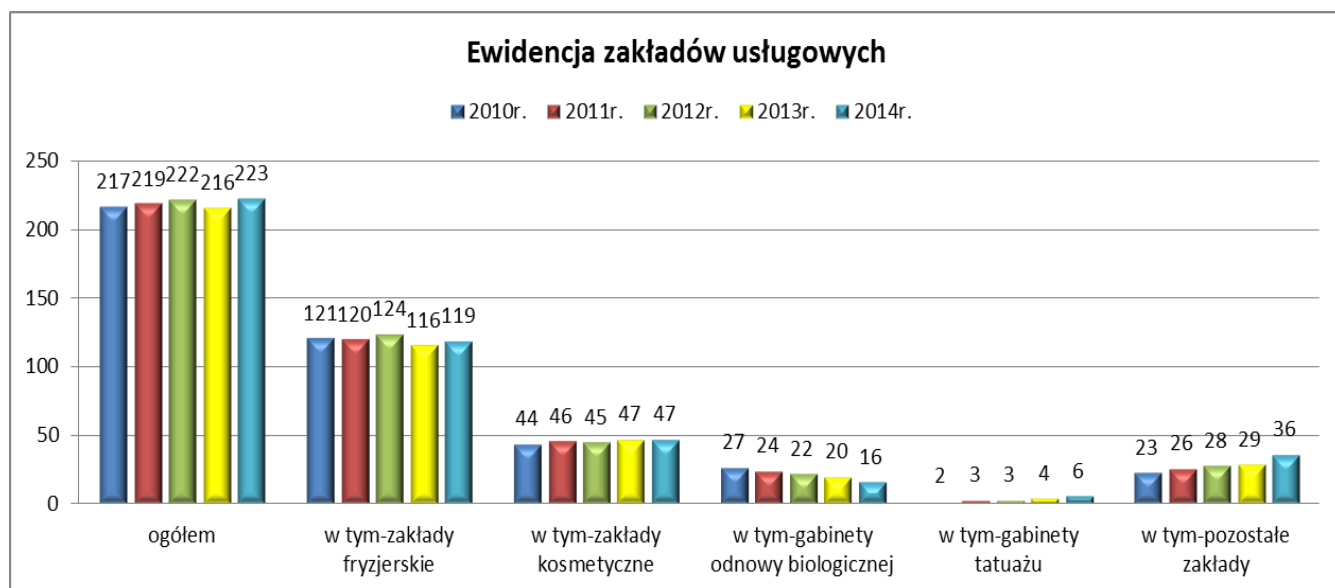
W ewidencji PPIS w Bytomiu znajduje się ogółem 49 obiektów, w tym 6 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy i 41 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie. W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 hotele, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Wszystkie obiekty są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 dom wycieczkowy oraz 28 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 40 kontroli.

Wszystkie hotele oceniono jako dobre. Obiekty zaliczane jako pozostała baza noclegowa to przede wszystkim ośrodki stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakło - Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach – Zielonej. Wszystkie oceniono jako dobre. Obiekty posiadają estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów i bieżącej ciepłej i zimnej wody. Przeprowadzone kontrole nie wykazały również nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji są 223 zakłady należące do tej grupy obiektów, w tym: 119 to zakłady fryzjerskie, 47- kosmetyczne, 6- tatuażu, 16- odnowy biologicznej, 36- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2014 roku skontrolowano 117 zakładów, przeprowadzono 125 kontroli sanitarnych. Nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 750,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości technicznych, w 2014 wydano 2 decyzje administracyjne, których termin wykonania zarządzeń nie upłynął w roku

sprawozdawczym. Podstawą tej oceny było stwierdzenie zawilgocenia ścian, braku ciepłej wody oraz niezmywalnej powierzchni podłogi.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowymi, 1 dworcem autobusowym i 9 przystankami autobusowymi. W minionym roku skontrolowano dworzec kolejowy i dworzec autobusowy. Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zmiatanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne.

5. Port Lotniczy

Jedynym portem lotniczym na terenie działania PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym był skontrolowany dwukrotnie. Jedną kontrolę przeprowadzono w ramach realizacji planu kontroli, drugą, w związku z interwencją, która okazała się niezasadna. Bieżący stan sanitarny pomieszczeń ogólnodostępnych, związanych z obsługą podróżnych - węzłów sanitarnych, ciągów komunikacyjnych, oraz płyty lotniska, oceniono jako dobry. Obiekt niezmiennie zachowuje dobre standardy europejskie.

6. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 8 ustępów publicznych. Przeprowadzono w nich 8 kontroli. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

7. Noclegownia

W ewidencji PPIS w Bytomiu na terenie Powiatu Tarnogórskiego jest 1 noclegownia, która została skontrolowana w roku sprawozdawczym. Noclegownię oceniono jako dobrą. Pomieszczenia noclegowni sprzątane są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do noclegowni otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową, dostępne są kuchnie z pełnym wyposażeniem, pralnie wyposażone w pralki automatyczne, suszarnie, świetlice i magazyny odzieży. Dom dla bezdomnych mężczyzn, w którym przebywają osoby na podstawie decyzji pobytowej, posiada wydzielone poza strefą mieszkalną, pomieszczenie wykorzystywane jako ogrzewalnia dla osób doraźnie przyjętych do noclegowni.

8. Baseny kąpielowe

Na terenie Powiatu Tarnogórskiego funkcjonuje 6 obiektów obejmujących baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 3 baseny odkryte - sezonowe.

Skontrolowano wszystkie baseny, w których przeprowadzono 9 kontroli.

Wszystkie skontrolowane baseny, tak całoroczne jak i sezonowe oceniono jako dobre.

Baseny sezonowe są przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego zagospodarowywane i odnawiane.

9. Środki transportu

W roku sprawozdawczym skontrolowano 6 pociągów, 6 autobusów komunikacji publicznej, 6 środków transportu do przewozu chorych, 1 taksówkę oraz 1 środek transportu do przewozu zwłok. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Wszystkie skontrolowane środki transportu oceniono jako dobre.

10. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane wysypisko śmieci eksploatowane w Tarnowskich Górach podlega Firmie Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo- socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody. Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzona jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

11. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

Pracownicy Sekcji NS.HK wspólnie z pracownikami Epidemiologii przeprowadzali kontrole w zakresie zapobiegania zakażeniom HCV w gabinetach kosmetycznych, tatuażu, fryzjerskich podczas których wypełniano kwestionariusze badania pracowników poszczególnych rodzajów zakładów usługowych oraz kwestionariusz oceny pomieszczeń służących do wykonywania usług fryzjerskich, kosmetycznych oraz tatuażu. Akcja przeprowadzona była w ramach projektu pn: Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji HCV, HBV, HIV.

12. Inne informacje

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska prowadzili na terenie Powiatu Tarnogórskiego następujące czynności:

Nadzór nad imprezami masowymi - wydano 4 opinie, nadzorowano 4 imprezy masowe, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.

Wydano 4 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok.

Ekshumacje odbywały się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano 26 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Wydano 1 decyzję o spełnieniu wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Zaopiniowano 6 projektów regulaminów porządku i czystości w gminach,

Pozytywnie zaopiniowano 18 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.

Wydano 9 innych opinii na temat stanu sanitarnego obiektów na wniosek strony.

13. Interwencje

W 2014r. z powiatu tarnogórskiego wpłynęło ogółem 19 interwencji. 13 spraw rozpatrzył PPIS w Bytomiu, 5 bez wstępnego rozpoznania i 1 po wstępnym rozpatrzeniu przekazano do rozpatrzenia innym organom (2 sprawy dot. zagrzybionego mieszkania oraz złego stanu technicznego budynku zostały przekazane do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, 2 sprawy dot. złego stanu sanitarnego posesji z powodu uciążliwej hodowli lisów i nielegalnego usuwania szamba zostały przekazane do Urzędu Gminy w Zbrosławicach, 1 dot. złego stanu sanitarnego posesji związana z nielegalnym usuwaniem ścieków została przekazana do Urzędu Gminy w Świerklańcu oraz 1 dot. uszkodzonej nawierzchni chodnika została przekazana do Urzędu Miasta Tarnowskie Góry). W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 9 kontroli oraz wydano 1 decyzję umarzającą.

Interwencje dot. następujących spraw:

- zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami - 4
- złego stanu sanitarnego posesji i nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i usuwania nieczystości płynnych - 4
- niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej - 3
- złego stanu sanitarnego budynku - 2
- awarii kanalizacyjnych - 2
- hałasu - 2
- zagrzybienia mieszkania - 1
- uszkodzonej nawierzchni chodnika - 1

W roku sprawozdawczym częściowo zasadna okazała się tylko 1 interwencja, która dot. występowania uciążliwości zapachowych. Przeprowadzona kontrola w budynku mieszkalnym w Kaletach przy ul. Lublinieckiej 2 wykazała: w jednym z mieszkań otwarte spusty kanalizacyjne w pomieszczeniu łazienki, gdzie otwarte były syfony po umywalkach oraz nieszczelna rura kanalizacyjna w ogólnodostępnym pomieszczeniu piwnicznym. W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie z urzędu przeciwko Urzędowi Miasta Kalety. W wyniku usunięcia powyższych nieprawidłowości w ciągu 7 dni od daty wydania zawiadomienia o wszczęciu postępowania została wydana decyzja umarzająca.

W pozostałych przypadkach osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego w obiektach po wcześniejszym powiadomieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego usuwali powstałe nieprawidłowości bez wdrażania działań represyjnych ani administracyjnych.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego można stwierdzić iż liczba zgłoszonych interwencji zmniejszyła się o 3. Również liczba zasadnych interwencji uległa zmniejszeniu - w 2013r. zasadnych okazało się 5 zgłoszeń, w 2014r. zasadna była tylko 1.

Wnioski:

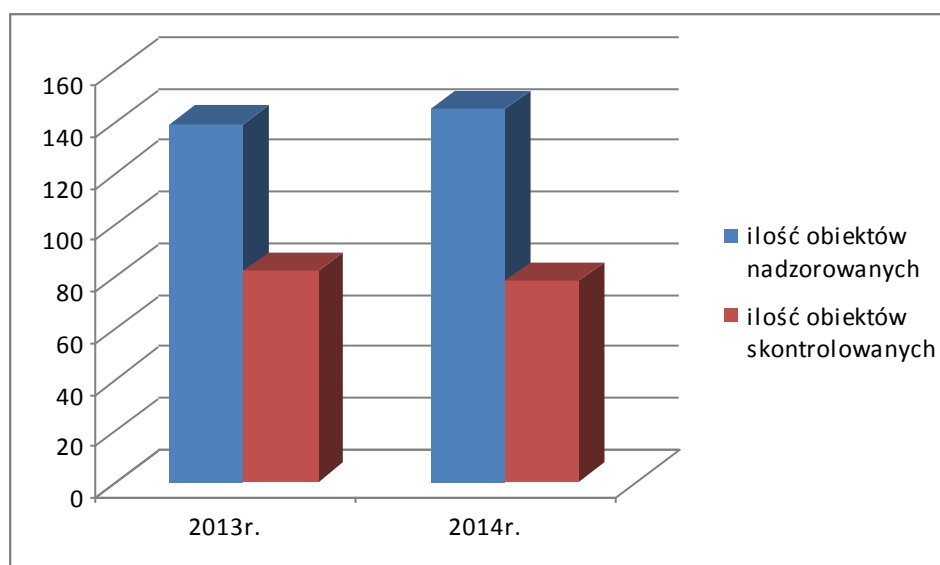
1. Brak podstawy prawnej regulującej wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej utrudnia egzekwowanie ewidentnych braków stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych. Szczególnie dotkliwy jest brak możliwości traktowania odpadów powstałych podczas świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanek jako odpadów medycznych oraz brak wymogu stosowania sterylnych narzędzi i materiałów.
2. We wszystkich skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie.
3. Przed rozpoczęciem i w trakcie trwania sezonu letniego sprawowany jest wzmożony nadzór nad obiektami skupionymi wokół miejsc wykorzystywanych do wypoczynku. Takie działania uzasadnia zwiększone ryzyko szerzenia się chorób zakaźnych, któremu sprzyja wysoka temperatura i zagęszczenie ludności wokół miejsc rekreacyjnych.
4. Z analizy liczby interwencji i ich zasadności, można wnioskować, że stan sanitarny Powiatu Tarnogórskiego w ciągu ostatnich lat jest stabilny utrzymując stały dobry poziom.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2014 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 145 obiektów, skontrolowano w tym okresie 78 obiektów, co stanowi 53,7%.

W porównaniu do roku 2013r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2013 zwiększyła się o 7 placówek, wszystkie są placówkami niepublicznymi:

- Niepubliczny Żłobek „Bajowy Zameczek” w Tarnowskich Górach, ul. Broniewskiego 27
- Bawilandia Antoni Żurek „Ogród Śląski”, ul. Tarnogórska 75, 42-622 Świerklaniec
- Punkt Przedszkolny „Mali Odkrywcy” w Kaletach przy ul. Leśnej 20,
- Integracyjny Punkt Przedszkolny „Akademia Młodego Człowieka” w Szalszy przy ul. 1-go Maja 4
- Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole” w Tarnowskich Górach przy ul. Korczaka 32A,
- Niepubliczny punkt Przedszkolny „Best Star Academy” w Tarnowskich Górach przy ul. Legionów 37c,
- Jednodziałowa Filia Niepublicznego Przedszkola „Radosne Słoneczko” w Radzionkowie przy ul. Gwarków 55

1. Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2014r. pod nadzorem ogółem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowało się 61 szkół różnych typów w tym:

- 25 szkół podstawowych;
- 10 gimnazjów;
- 1 liceum ogólnokształcące;
- 2 policealne;
- 3 specjalne /gimnazjum, LO i szkoła zawodowa w MOW/;
- 20 zespołów szkół.

Szkoły z podziałem na gminy i miasta powiatu tarnogórskiego:

- 18 szkół w Tarnowskich Górach,
- 6 szkół w Radzionkowie,
- 6 szkół w Kaletach,
- 3 szkoły w Miasteczku Śląskim,
- 28 szkół gminnych:
 - 4 w gminie Ożarówice
 - 10 w gminie Zbroślawice
 - 6 w gminie Tworóg
 - 2 w gminie Krupski Młyn
 - 6 w gminie Świerklaniec.

W 2014r. skontrolowano 25 placówek. Podobnie jak w roku ubiegłym na 3 z nich wydano decyzje administracyjne zarządzające terminowe dotyczące:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Potępie, 42-693 Krupski Młyn, ul. Tarnogórska 1
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
2. Publiczne Gimnazjum Nr 11, im. J. III Sobieskiego, 42-600 Tarnowskie Góry, ul. Jana III Sobieskiego 5
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
 - brak osłon ochraniających przed nadmiernie nasłonecznieniem na oknach w salach zajęć
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian
 - zły stan techniczny podłóg
3. Szkoła Podstawowa Nr 9, 42-600 Tarnowskie Góry, ul. Korczaka 2
 - zły stan sanitarno-techniczny podłóg.

Ponadto wydano 17 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta uległa zmniejszeniu.

Nadal istnieją placówki, w których zarządzenia wydane w latach ubiegłych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego, i tak:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Radzionkowie, ul. Knosały 16 – wydane 2 decyzje zarządzające:

- decyzja z 2007r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 6 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych na terenie bloku sportowego.

- decyzja administracyjna z 2011r. z terminem wykonania do 31.12.2015r. po 4 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego stolarki okiennej oraz złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych dla uczniów i personelu.

2. Gminne Przedszkole nr 1 w Zbrosławicach przy ul. Batorego 6 – decyzja z 2007r. z terminem wykonania do 31.10.2015r. po 7 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego podłogi w sali zajęć oraz nawierzchni dojścia do placówki.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 14 decyzji wydanych w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu do 2013r. uległa zdecydowanemu zwiększeniu o 10 decyzji, co pozwoliło znacznie polepszyć stan sanitarno-techniczny placówek oświatowych na terenie powiatu. Wykonano decyzję w:

1. Szkoła Podstawowa Nr 13 w Tarnowskich Górach, ul. Armii Krajowej 1 – wykonano remont pomieszczeń sanitarnych dla uczniów

2. Gimnazjum nr 3 w Tarnowskich Górach, ul. Zacisza 17 - zapewniono właściwą stolarkę okienną w pomieszczeniach szkoły

3. Zespół Szkół w Wieszowie, ul. Bytomska 62 - odmalowano ściany i sufit w sali gimnastycznej oraz pomieszczenia sanitarne dla dzieci

4. Szkoła Podstawowa w Ziemięcicach, ul. Szkolna 6 – zapewniono równe, bezpieczne podłogi, zapewniono osłony punktów świetlnych oraz właściwą stolarkę okienną.

5. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Boruszowicach, ul. Szkolna 2 – odmalowano ściany i sufity w salach zajęć i na korytarzach, wymieniono wykładziny w salach zajęć i w jadalni, zapewniono osłony punktów świetlnych w pomieszczeniach szkoły, zapewniono właściwą stolarkę okienną

6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miasteczku Śląskim, ul. Harcerska 5 - zapewniono osłony punktów świetlnych w pomieszczeniach szkoły, odmalowano ściany i sufity w salach zajęć, na korytarzach i w sanitariatach

7. Zespół Szkół w Zbrosławicach, ul. Wolności 67 - zapewniono równą nawierzchnię dojścia do placówki

8. Szkoła Podstawowa w Świerklańcu, ul. Młyńska 7 - zapewniono dopływ wody bieżącej ciepłej do wszystkich umywalk w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów

9. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, ul. Morcinka 9 – odmalowano ściany i sufity w hali mechanizacji

10. Szkoła Podstawowa nr 9 w Tarnowskich Górach, ul. Korczaka 2 – zapewniono właściwą stolarkę okienną w pomieszczeniach szkoły

11. Szkoła Podstawowa w Tworogu, ul. Szkolna 15 – zapewniono właściwą stolarkę okienną

12. Liceum Ogólnokształcące w Radzionkowie, plac Jana Pawła II nr 8 – wykonano remont pomieszczenia z natryskami na terenie bloku sportowego

13. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Potępie, ul. Tarnogórska 12 - zapewniono osłony na grzejnikach c.o.

14. Zespół Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Radzionkowie, ul Sikorskiego 8a – zapewniono właściwą nawierzchnię dojścia do placówki

W skontrolowanych szkołach podstawowych stwierdzono, że zapewnione zostały warunki zgodnie z rozporządzeniem MEN w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

W czasie przeprowadzonych kontroli kompleksowych oceniono szkoły podstawowe pod kątem warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 5,6-letnich. W miarę możliwości i potrzeb placówki zapewniają właściwą infrastrukturę i prawidłowe wyposażenie pomieszczeń dostosowane do potrzeb 5,6- latków. Najczęstszym problemem tych szkół jest brak możliwości wydzielenia oddzielnych ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. Częściowo w placówkach stwierdzono również brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla dzieci młodszych oraz niedostosowane pomieszczenia sanitarne do wysokości dzieci. Informacje te były co miesiąc przekazywane do WSSE Katowice w formie sprawozdania.

Przedszkola i inne formy

W 2014r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 55 przedszkoli, w tym 24 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowano 5 placówek niepublicznych i są to:

- Punkt Przedszkolny „Mali Odkrywcy” w Kaletach, ul. Leśna 20
- Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole” w Tarnowskich Górach, ul. Korczaka 32A
- Specjalny Punkt Przedszkolny „Akademia Małego Człowieka” w Szalszy, ul. 1-go Maja 4
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Best Star Academy” w Tarnowskich Górach, ul. Legionów 37c
- Jednoodziałowa Filia Niepublicznego Przedszkola „Radosne Słoneczko” w Radzionkowie, ul. Gwarków 55.

Wszystkie placówki spełniają wysokie standardy stanu sanitarno-higienicznego, technicznego i wyposażenia.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 27 przedszkoli, podobnie jak w roku ubiegłym. Wydano 4 nowe decyzje administracyjne zarządzające, a w 2013r. nie wydano żadnego nakazu. Decyzje te dotyczyły:

1. Niepubliczne Przedszkole „Domowe Przedszkole”, 42-606 Tarnowskie Góry, ul. Słoneczników 23
 - nieprawidłowe przechowywanie leżaków i pościeli
2. Przedszkole Nr 21, 42-600 Tarnowskie Góry, ul. Opolska 59
 - brak osłon na punktach świetlnych w pomieszczeniach
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian
 - zły stan techniczny podłóg
3. Przedszkole Nr 4, 41-922 Radzionków, ul. Kuźaja 15
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania

4. Przedszkole Nr 3, 41-922 Radzionków, ul. Szymały 38

- brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania

Na 5 placówek wydano decyzje prolongujące - zmieniające termin wykonania zarządzeń. Liczba prolongat w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zmniejszeniu.

W roku sprawozdawczym wykonano 5 decyzji administracyjnych wydanych w latach poprzednich, i tak:

- Niepubliczne Przedszkole „Domowe Przedszkole” w Tarnowskich Górach, ul. Słoneczników 23 – zapewniono właściwe przechowywanie leżaków i pościeli dzieci,

- Przedszkole nr 20 w Tarnowskich Górach, ul. Morcinka 7 - zapewniono równą nawierzchnię dojścia do placówki,

- Gminne Przedszkole nr 2 w Wieszowie, ul. Bytomska 144 – doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego podłogę w sali zajęć średniaków,

- Przedszkole nr 21 w Tarnowskich Górach, ul. Opolska 59 - zapewniono prawidłową, łatwą do utrzymania w czystości podłogę w korytarzu, odmalowano ściany w salach zajęć, pomieszczeniach sanitarnych i na korytarzu, zapewniono osłony punktów świetlnych na korytarzach,

- Gminne Przedszkole nr 8 w Przechlebiu, ul. Mikulczycka 11 – odmalowano ściany w sali zajęć ruchowych.

Liczba wykonanych decyzji w roku sprawozdawczym w porównaniu do roku ubiegłego uległa zdecydowanemu zwiększeniu.

Zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie szczotkowania zębów przez dzieci w przedszkolach dzieci szczotkują zęby. Przybory do mycia są oznakowane oraz prawidłowo przechowywane.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. Większość placówek posiada place zabaw wyposażone w nowy sprzęt z certyfikatami. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Dokumentacja pokontrolna udostępniana w czasie przeprowadzonych kontroli.

W większości przedszkoli w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

W porównaniu do roku ubiegłego zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek wyposażonych w nowy sprzęt i wyposażenie z certyfikatami.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 7 żłobków, w tym 1 klub malucha. Skontrolowano 2 obiekty, w których stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny. Wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzenia w zakresie zapewnienia prawidłowej nawierzchni dojścia do placówki dot. Żłobka Publicznego nr 1 w Tarnowskich Górach przy ul. Wszyńskiego 135.

Wydano pozytywną opinię sanitarną na nowoutworzoną placówkę - Niepubliczny Żłobek „Bajowy Zameczek” w Tarnowskich Górach, ul. Broniewskiego 27.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

Świetlice Środowiskowe

W 2014r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, z tego 2 w Tarnowskich Górach, 1 w gminie Kalety. W roku sprawozdawczym zlikwidowano 1 placówkę – Świetlica Środowiskowa TPD zlokalizowana w centrum Tarnowskich Gór przy ul. Sobieskiego 2.

Skontrolowano 2 świetlice środowiskowe. W skontrolowanych placówkach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Warsztaty Terapeutyczne

Na nadzorowanym terenie znajdują się dwa warsztaty terapii zajęciowej tj.

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach DRUTARNI,
- Zespół Dziennych Ośrodków Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczych i Rehabilitacyjnych dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Radzionkowie.

Skontrolowano jeden z nich – stan sanitarno-techniczny placówki wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2014r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych w 1 wytypowanej placówce przedszkolnej. Zmierzono 69 dzieci w 4 oddziałach. Nieprawidłowości w ww. zakresie nie stwierdzono. Placówka posiada meble o zróżnicowanych wysokościach, dostosowane do zasad ergonomii z certyfikatami. W czasie kompleksowych kontroli zaobserwowano, że dyrektorzy sukcesywnie wyposażają placówki w nowe meble edukacyjne z certyfikatami.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli w 2014r. w wytypowanych 6 szkołach dokonywano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym prolongowano 2 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych, 1 z nich w Gimnazjum w Radzionkowie dotyczyła złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w salach gimnastycznych, druga w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Tarnowskich Górach dotyczyła zapewniania prawidłowej nawierzchni boiska.

W bieżącym roku sprawozdawczym wykonano 2 decyzje wydane w latach wcześniejszych. W Zespole Szkół w Wieszowie odmalowano ściany i sufity w sali gimnastycznej, a w Liceum Ogólnokształcącym w Radzionkowie wykonano remont wraz z modernizacją zaplecza sanitarnego przy sali gimnastycznej.

Pomimo zapewnienia w większości placówek możliwości korzystania przez uczniów z natrysków młodzież sporadycznie korzysta z tych urządzeń po zajęciach z wychowania fizycznego, częściej po dodatkowych zajęciach sportowych. Zaplecza sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej, natryski z dopływem wody bieżącej ciepłej.

Ogólny stan sanitarno-higieniczny i techniczny bloków sportowych na terenie powiatu tarnogórskiego jest dobry.

W roku sprawozdawczym w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Tarnowskich Górach wybudowano nowe boisko wielofunkcyjne wyposażone w nowy sprzęt z certyfikatami.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Stan sanitarno-higieniczny zarówno w 2013, jak i w 2014r. nie budził zastrzeżeń i w żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Stanowiska komputerowe ustawione są z zachowaniem odległość między sąsiadującymi monitorami, opracowane są regulaminy bhp przy obsłudze komputera.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych):

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2013, jak i 2014 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Nie używano w czasie prowadzonych zajęć przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych, nie stwierdzono magazynowania tych substancji i preparatów chemicznych na zapleczach.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki prawidłowe, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne są prawidłowo oznakowane i przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Apteczki pierwszej pomocy prawidłowo wyposażone. W pracowniach zapewniono umywalki z bieżącą wodą. Stwierdzono, że część szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zajęcia z chemii prowadzi w formie pokazu przeprowadzanego przez nauczyciela chemii. W przypadku braku warunków do magazynowania substancji chemicznych zajęcia z chemii prowadzone są wyłącznie w formie teoretycznej. Stan bieżącej czystości na zapleczach pracowni chemicznych prawidłowy.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach, kontrolą objęto również gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2014r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 31 turnusów, 22 organizatorów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 2 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania wraz z sekcją NS/HŻŻ. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach wypoczywało 1368 dzieci i młodzieży.

W ramach Akcji „Lato 2014” zgłoszonych zostało 34 organizatorów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 13 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 14 placówek. Ogółem w placówkach wypoczywało 1725 dzieci i młodzieży.

Na jedną z placówek wypoczynku letniego tj. Ośrodek Jeździecki w Zbrosławicach zgłoszono interwencję dotyczącą złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówki - interwencja zasadna. Kontrola przeprowadzona w dniu 11.07.2014r. wraz z Kierownikiem Sekcji HŻŻiPU wykazała nieprawidłowości - wydano decyzję administracyjną zarządzającą. Za brak bieżącej czystości i porządku nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł.

W pozostałych placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2014r. zgłoszono 11 interwencji w następujących placówkach:

1. Niepubliczne Przedszkole „Domowe Przedszkole”, Tarnowskie Góry, ul. Słoneczników 23 – dot. glistnicy, interwencja zasadna. W wyniku przeprowadzonej kontroli w dniu 20.01.2014r. stwierdzono nieprawidłowe przechowywanie pościeli - wydano decyzję administracyjną zarządzającą, którą zrealizowano w roku sprawozdawczym, oraz nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł za naruszenie wymagań higieniczno-zdrowotnych.
2. Szkoła Podstawowa, Zbrosławice-Kamieniec, ul. Gliwicka 6 – dot. wszawicy oraz złego stanu technicznego sanitariatów. Kontrola przeprowadzona w dniu 06.03.2014r. nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie.
3. Przedszkole Miejskie Nr 21, Tarnowskie Góry, ul. Opolska 59 – dot. zagrzybienia i zawilgocenia ścian i podłogi - interwencja zasadna. Kontrola przeprowadzona w dniu 07.04.2014r., wykazała nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych. Na placówkę została wydana decyzja administracyjna zarządzająca.
4. Gminne Przedszkole, Świerklaniec, ul. Oświęcimska 11 – dot. złego stanu sanitarno-higienicznego w placówce oraz wszawicy. Kontrola w dniu 21.05.2014r. nie potwierdziła ww. zarzutów.
5. Gminne Przedszkole, Świerklaniec, ul. Oświęcimska 11 – dot. wszawicy. Kontrola przeprowadzona w dniu 16.06.2014r. wykazała, że dyrektor placówki podjął stosowne działania proceduralne zgodne ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.
6. Gminne Przedszkole, Orzech, ul. Brzechwy 8 – dot. zbyt dużej liczba dzieci w salach w stosunku do powierzchni tych sal – interwencja zasadna. Kontrola przeprowadzona w dniu 03.06.2014r. potwierdziła zasadność interwencji – dyrektor placówki zobowiązał się do przestrzegania wymagań wynikających z przepisów w tym zakresie.
7. Ośrodek Jeździecki Zbrosławice, ul. Wolności 28 – dot. złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówki wypoczynku letniego - interwencja zasadna. Kontrola przeprowadzona w dniu 11.07.2014r. wraz z Kierownikiem Sekcji HŻŻiPU wykazała nieprawidłowości - wydano decyzję administracyjną zarządzającą. Za brak bieżącej czystości i porządku nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł.
8. Obóz harcerski ZHP Hufiec Ziemi Tarnogórskiej w Borowianach (wypoczynek letni) – dot. wszawicy. Kontrola przeprowadzona w dniu 06.08.2014r. nie wykazała nieprawidłowości.
9. Przedszkole Nr 3, Kamieniec, ul. Tarnogórska 2 – dot. wszawicy. Kontrola przeprowadzona w dniu 02.10.2014r., wykazała, że dyrektor placówki podjął stosowne działania proceduralne zgodne ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.
10. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miedarach, ul. Główna 26 – dot. niskiej temperatury panującej w pomieszczeniach placówki. W czasie kontroli w dniu 29.10.2014r.,

przeprowadzono pomiary temperatury w pomieszczeniach placówki – w dniu kontroli temperatura prawidłowa.

11. Gminne Przedszkole Nr 2, Wieszowa, ul. Bytomska 144 – dot. owsicy. W wyniku przeprowadzonej kontroli w dniu 15.12.2014r., stwierdzono, że dyrektor placówki po uzyskaniu od rodzica informacji o stwierdzeniu u dziecka owsicy podjął stosowne działania proceduralne.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie.

Większość placówek w mieście Tarnowskie Góry terminowo realizuje wydane zarządzenia decyzji PPIS w Bytomiu, w przeciwieństwie do miasta Radzionków oraz gminy Zbrosławice gdzie obserwuje się zbyt częste wielokrotne wydłużanie terminów realizacji wykonania zarządzeń poprzez prolongowanie decyzji administracyjnych.

Istnieje konieczność dalszego szerzenia profilaktyki zdrowotnej w placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie przeciwdziałania szerzenia się chorób pasożytniczych (wszawica, świerzb, owsica, glistnica) z uwagi na zgłoszone w tym zakresie interwencje.

W roku 2014 wykonano w całości 20 decyzji administracyjnych zarządzających wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2013r. realizacja zarządzeń znacznie zwiększyła się.

Wydano 8 nowych decyzji administracyjnych. W porównaniu do 2013r. liczba ta uległa zwiększeniu. Wydano 23 decyzje zmieniające termin wykonania – w porównaniu do roku ubiegłego ilość decyzji prolongowanych utrzymuje się na stałym poziomie.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych było 402 obiekty o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników,
- kontrola warunków i higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i produktów biobójczych,
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena przestrzegania wymogów w zakresie stosowania leków cytostatycznych,
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2014 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 124 obiekty, w których przeprowadzono 178 kontroli. W 49 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;

- Poinformowania pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- Zamieszczenia na stanowiskach pracy informacji o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- Obniżenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy poniżej dopuszczalnych norm;
- Sporządzania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupelnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Zapewnienia prawidłowej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy;
- Zapewnienia prawidłowej temperatury w pomieszczeniach pracy.

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Niewłaściwych kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznej: numer WE substancji niezgodny z numerem identyfikacyjnym zawartym w tabelach zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania w 3 części załącznika VI do rozporządzenia CLP. układ niezgodny z aktualnym stanem prawnym, brak podziału w karcie charakterystyki na poszczególne sekcje i podsekcje.
- Oznakowania miejsc, rurociągów, pojemników i zbiorników służących do przechowywania substancji lub mieszanin niebezpiecznych;
- Oznakowania opakowań stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- Udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i preparatów chemicznych;
- Poinformowania Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu do obrotu mieszanin niebezpiecznych (stwarzających zagrożenie).

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego;
- Rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;

- Przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.
-

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym- przekazywana właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 60 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pył, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne, w których na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2014 r. w 7 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Są to zakłady, w których warunki przekroczenia czynników szkodliwych utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- „Nitroerg” S.A. Zakład Zamiejscowy Krupski Młyn - pyły zawierające SiO₂, substancje chemiczne,
- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim -hałas, pyły zawierające SiO₂, substancje chemiczne, drgania mechaniczne,
- „STA-Odlewnie” Sp. z o.o. Tarnowskie Góry –hałas, pyły zawierające SiO₂,
- Zakłady Aparatury Chemicznej „Chemet” S.A. Tarnowskie Góry-hałas,
- Fabryka Maszyn i Urządzeń „TAGOR” S.A. Tarnowskie Góry -hałas, pyły zawierające SiO₂,
- „QUINTO” Radzionków, ul. Objazdowa 5-9 – hałas,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 - hałas

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganiu

powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze skontrolowano 12 obiektów. W 5 obiektach stwierdzono uchybienia w zakresie braku spisu i kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i rejestru badań i pomiarów, oceny ryzyka zawodowego, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, brak rejestru prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia, wyznaczeniu i przeszkoleniu pracowników do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W ślad za tym wydano 5 decyzji administracyjnych zarządzających w obiektach: ciastkarnia "DANUTA", Radzionków ul. Męczenników Oświęcimia 12, Zakłady Mięsne "H.A.M." Cichoń i Wspólnicy S.J.-Zakład nr 2, Radzionków ul. Szybowa 1, Piekarnia Nr 1 - Spółdzielnia Handlowo-Produkcyjno-Usługowa "Samopomoc Chłopska", Świerklaniec ul. Kościelna 1; Zakłady Mięsne "Świerklaniec II" Sp. z o.o., Świerklaniec ul. Kościelna 33A; Piekarnia - Kornelia Krzenciesa, Nakło Śląskie ul. Główna 49.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym skontrolowano 13 obiektów. W 7 obiektach stwierdzono uchybienia w zakresie: braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przekazania pracownikom informacji o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, braku kart i rejestru czynników szkodliwych w środowisku pracy, braku spisu i kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach pracy i higieniczno-sanitarnych: odnowić ściany i sufity w pomieszczeniach pracy, uzupełnić ubytki w posadzkach

W ślad za tym wydano 7 decyzji administracyjnych zarządzających w: "MAGMARIS" Mariola Wałach, Magdalena Peciak Spółka Jawna, Tarnowskie Góry ul. Towarowa 1, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "MICROPOL" Eugeniusz Świerczyzna, Laryszów ul. Wolności 15, Firma Produkcyjno-Handlowa EUROMEBEL STYL, Miasteczko Śląskie ul. Cynkowa 47, Zakład Stolarstwa Budowlanej i Szklarstwa Eksport-Import" Janeczek Joachim, Boruszowice ul. JEDNOŚCI 13, Inter-Agra S.C., Zbroslawice ul. Oświęcimska 8, Warsztat Stolarski Krzysztof Kowoll, Tworóg ul. Słowackiego 3, Firma Handlowo-Usługowa "TARTAK STRZYBNICA" Małgorzata Pella, Tarnowskie Góry ul. Armii Krajowej 28.

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz.322 ze zm.)

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść

jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010). Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.

W związku z wydarzeniami związanymi z zatruciami metanolem przeprowadzono 2 kontrole odnośnie spełnienia przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz.U.2013. Poz.180) i ustawy z dnia 25.02.2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2011r. Nr 63 poz. 322 z późn. zm.) w zakresie właściwej klasyfikacji, oznakowania oraz w odpowiednich przypadkach obecności zamknięcia utrudniającego otwarcie przez dzieci i wyczuwalnego dotykem ostrzeżenia, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zawierających metanol do stosowania w okresie zimowym – płynów do spryskiwaczy. Kontrole zostały przeprowadzone w marketach: Castorama, Tesco. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wprowadzane do obrotu mieszaniny zawierające metanol posiadały karty charakterystyki i oznakowanie zgodne z aktualnym stanem prawnym.

Na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowano 1 podmiot odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych. Przeprowadzono kontrolę w firmie: „Biotimex” S.C Maria Zając, Marek Kisiel w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 9 będący producentem środków do dezynfekcji wanien do hydromasażu, wody basenowej Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora: P.U. H. „POLCHEM” Jacek Gajdzik, Zbigniew Pawlik 41-960 Ożarówice, ul. Tarnogórska 16 w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych z przeznaczeniem do czyszczenia i dezynfekcji basenów, w tym uzdatniania wody basenowej, czyszczenia i dezynfekcji powierzchni, regulacji pH.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotula Sp. J. ul. Zagórska 159, Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii PROMECH ul. Zagórska 167, zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodne z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Strategicznymi podmiotami będącymi producentami na terenie powiatu tarnogórskiego są zakłady: NITROERG Spółka Akcyjna 43-150 Bieruń, Plac Alfreda Nobla 1; Oddział 42-693 Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego1. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja: materiałów wybuchowych, produkcja chemikaliów nieorganicznych, produkcja wyrobów chemicznych, produkcja urządzeń i maszyn, sprzedaż hurtowa wyrobów, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn, towarowy transport drogowy pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi, prowadzone są w dziedzinie prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, prowadzenie składów materiałów wybuchowych pod ziemią i zakładach górniczych, unieszkodliwianie odpadów. Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta, importera i dalszego użytkownika. Liczba wstępnych rejestracji przekazanych do ECHA- (Europejskiej

Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 zarejestrowanych substancji – trójnitrorezorcyna, siarczan amonu (VI), azotan V potasu, azotan 2-etyloheksylowy, azydek ołowiu, nitrogliceryna (1,2,3 propanotriol), nitroglikol, siarczan VI potasu, azotan amonu.

Dokonano rejestracji właściwej dla 3 substancji: nitrogliceryny, nitroglikolu, azotanu 2-etyloheksylowego w ramach zawartego konsorcjum (data rejestracji 2010r.). Termin rejestracji właściwej azotanu amonu (31.05.2018r). Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. siarczan amonu, termin rejestracji właściwej przypada na 31.05.2018r. Kwas siarkowy, kwas azotowy wyodrębniono w procesie denitracji kwasów odpadów po produkcji azotanów alkoholi i są zarejestrowane przez ich wytwórcę (ZA Tarnów).

Produkowany azotan 2-etyloheksylowy (nitroce) eksportowany jest do krajów skandynawskich, Rosji i na Białoruś. Kontrolowany zakład jest importerem substancji: 4-azotan pentaetriolu (pentryt) ze Szwajcarii.

Pracodawca przekazuje na bieżąco informację Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych o mieszaninie niebezpiecznej lub mieszaninie stwarzającej zagrożenie, wytwarzanej w zakładzie.

Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. 42-610 Miasteczko Śląskie, ul. Hutnicza 17
Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta i dalszego użytkownika. Przedsiębiorstwo jest producentem substancji w postaci własnej: cynk, spiek cynkowo-ołowiowy półprodukt wyodrębniony w miejscu wytwarzania (nie wprowadzany do obrotu) - substancja UVCB, ołów, kadm, metal Dore (zawiera ok. 98 % srebra) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kamień miedziowy (zawiera ołów i miedź) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kwas siarkowy, gips, żużel granulowany- produkt substancja UVCB. Huta Cynku. Jest członkiem europejskich konsorcjów zapewniających aktualizację danych niezbędnych do przekazania do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) W skład konsorcjum wchodzi: konsorcjum cynkowe (cynk, spiek, żużel, konsorcjum kadmowe (kadm), konsorcjum metali szlachetnych (metal Dore). Liczba rejestracji wstępnych wynosi 10, właściwych rejestracji przekazanych do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 (*stop ołowiowo-cynowy -termin rejestracji właściwej przypada na 2018r.*).

Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy K-ce Pyrzowice w roku bieżącym wydano 2 opinie w sprawie spełnienia przez produkty wymagań bezpieczeństwa w zakresie przepisów prawnych dotyczących wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych olejków do e-papierosów.

Przeprowadzono jedną kontrolę w zakresie wprowadzania produktów umieszczonych w systemie RAPEX, notyfikacji nr A11/0001/14, A11/0002/14, A11/0003/14, A11/0017/14, A12/0019/14 w firmie Tech-Rol sp. z o.o. ul. Kaczyniec 12. Tarnowskie Góry. Na stanie sklepów nie odnotowano produktów umieszczonych w systemie RAPEX. Poinformowano kierownictwo iż, w/w produkty naruszają wymagania przepisów (załącznik XVII rozporządzenia REACH) stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, zawierają

niedozwoloną ilość chloroformu i toluenu (norma <0,1%), nie mogą być przeznaczone do powszechnej sprzedaży.

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 32 zakłady, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzo(d,e,f)chryzen, benzydyne, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, dibenzo(a,h)antracen, dwunitrotoluen, hydrazyna, hydrazyna-diamina, siarczan hydrazyny, chlorowodorek fenylhydrazyny, tlenki niklu, arsenu III tlenek (arszenik), tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, chlorek kobaltu 6 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, trichloroetylen, czerwień zasadową, bromian potasu, kobaltu siarczan, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie prowadzą rejestrów prac i pracowników narażonych na kontakt z w/w czynnikami. Pracodawcy zobowiązani są do przekazywania informacji o stosowaniu w działalności substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do ŚPWIS w Katowicach na obowiązującym druku. Mimo tego obowiązku pracodawcy częściowo pomijają te zgłoszenia.

W ramach współpracy z Policją na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono dwie kontrole w sklepie „wszystko po 2zł” ul. Rynek 17 Przesmyk w trakcie których stwierdzono wprowadzanie do obrotu tzw. „dopalaczy” przez firmę Kubańczyk Company Sp. z o.o. Pabianice oraz Kubi Company Sp. z o.o. Pabianice. Zabezpieczone produkty zostały przebadane przez Laboratorium Toksykologiczne „ToxLab” Sp. z o.o. z Katowic celem identyfikacji substancji zawartych w pobranych próbach środków zastępczych. Badania wykazały, iż substancje te wykazują działanie psychoaktywne i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Strony została obciążona karą pieniężną w wysokości 20000 złotych.

2. Choroby zawodowe

W roku 2014 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 46 ocen narażenia zawodowego. W związku z podejrzeniem choroby zawodowej do PPIS w Bytomiu z prośbą o ocenę zwracały się jednostki orzecznicze oraz Inspektorzy Sanitarni z całego kraju. PPIS w Bytomiu wydał 28 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 10 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej a 18 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające z poz. 1, 3, 20, 21 i 26 – zatrucie ołowiem pod postacią niedokrwistości ołowiczej, pylice płuc, przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy-zespół cieśni w obrębie nadgarstka, obustronny

trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem oraz choroby zakaźne i ich następstwa (boreliozy).

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: ołów i jego związki, pyły zwłókniające, sposób wykonywania pracy, hałas oraz czynnikami biologicznymi (*Borrelia burgdorferi*).

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013 i 2014

Numer choroby zawodowej i nazwa	2013r.	2014r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz. 1 – następstwo zatrucia tlenkiem węgla, zatrucie ołowiem	1	1
poz.3-pylce płuc	0	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	0	1
poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	4	5
Razem	5	8

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2013 zwiększyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 5 na 8).

3. Działalność interwencyjna

W 2014r. wpłynęły 4 wnioski o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- złych warunków higienicznosanitarnych w zakładach pracy: Tex Company w Tarnowskich Górach, ul. Nakielska 9-11; NZOZ Zakład Pulmonologii Sp. z o.o. Tarnowskie Góry, ul. Lipowa 3
- uciążliwości dla mieszkańców zakładu „GAZ SERWIS” Janusz Imiołczyk Ptakowice, ul. Wyzwolenia 7 oraz Sponsor Plus Sp. z o.o. Bytom, ul. Piłkarska;
- zatrudnienia obcokrajowców w firmie PIRI-PIRI w Tarnowskich Górach, ul. Oświęcimska;

Na wniesione interwencje przeprowadzono 5 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 1 wniesiony wniosek był zasadny, wydano 1 decyzję administracyjną zarządzającą. Trzy wnioski były niezasadne - kontrole nie potwierdziły informacji zawartych w interwencjach.

Wnioski:

1. Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. U pracodawców zauważalna jest większa świadomość zagrożeń występujących na stanowiskach pracy. Bardziej respektowane są przepisy prawne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych związanych z działalnością zakładu. Pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych.
4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest wzrost liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
7. W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi prowadzony jest monitoring obiektów na nadzorowanym terenie oraz działania profilaktyczne.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst: Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstąpień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Powiat tarnogórski swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 64 252,71 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest ok. 73 % powierzchni terenu powiatu tarnogórskiego.

Sekcja ZNS, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydała:

- a. 1 opinię (negatywną) w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - dotyczącą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- b. 13 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

- c. 7 opinii (pozytywnych) w sprawie opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym: 3 dot. studium oraz 4 dot. planów.

Negatywnie zaopiniowano:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,

Pozytywnie zaopiniowano:

Ad b. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie dla części obszaru miasta obejmującego wschodnią część Żyglina,
- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie dla obszaru obejmującego część terenów Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. oraz terenów przyległych,
- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie dla obszarów udokumentowanych złóż kopalni,
- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krupski Młyn,
- projekt zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Dzielnicy Bobrowniki Śl. – Wschód w Tarnowskich Górach w rejonie ul. Kazimierza Odnowiciela,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Wschód,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku „Miasteczko Śląskie”
wraz z terenami przyległymi,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA położonego w Miasteczku Śląskim,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 1 położonego przy ul. Orzechowskiej, dla obszaru nr 3 położonego przy ul. J. Kużaja oraz dla obszarów nr 5 i 6 położonych przy ul. Z. Nałkowskiej w Radzionkowie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy północno – wschodniej granicy Gminy w sołectwie Świerklaniec,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod projektowany gazociąg wysokoprężny relacji Tworóg – Kędzierzyn Koźle,

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrosławice dla obszaru północno-zachodniego sołectwa Szalsza,

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na obszarze całej Gminy Tarnowskie Góry wraz z prognozą oddziaływania na środowiska,
- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalety wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrosławice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Dzielnicy Bobrowniki Śl. – Wschód w Tarnowskich Górach w rejonie ul. Kazimierza Odnowiciela wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 2 położonego przy ul. Unii Europejskiej, dla obszaru nr 4 położonego przy ul. Z. Nałkowskiej oraz dla obszaru nr 7 położonego przy ul. św. Wojciecha w Radzionkowie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy północno – wschodniej granicy Gminy w sołectwie Świerklaniec wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu uzgodnił pozytywnie 1 wniosek Wójta Gminy Świerklaniec dotyczący tego zagadnienia dla inwestycji pn: „zmiana sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na usługowy”.

Burmistrz Miasta Miasteczko Śląskie zwrócił się również z wnioskiem dotyczącym ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego w sprawie rozbudowy istniejącego cmentarza. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu odstąpił od wydania opinii w przedmiocie sprawy z uwagi na art. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (jedn. tekst. Dz. U. z 2011 r. Nr 118 poz. 687 z późn. zm.).

Ad. 3 PPIS w Bytomiu w ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydał:

- 25 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 4 opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2014 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły inwestycje związane z gospodarką odpadami oraz inne – po 22 %, kolejną grupę stanowiły inwestycje drogowe – 15 % oraz obiekty przemysłowe – 15 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką.

Ad. 4 W roku 2014 uzgodnionych zostało 17 dokumentacji projektowych (w tym 1 negatywnie), natomiast w 2013 roku liczba ta wynosiła 16.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywnościowe – 41 % oraz obiekty przemysłowe – 35 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz inne.

Ad. 5 Państwowy Powiatowy Inspektor sanitarny w Bytomiu wydał 92 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 79 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 13 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2013 r. liczba ta wynosiła 88 opinii sanitarnych oraz 7 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 50 % dotyczyły obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 28 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – 14 % oraz obiekty handlowo-usługowe – 13 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania, obiekty ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, hotelarstwo – turystyczne, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz inne.

W 2014 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 97 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Porównując rok 2014 i 2013 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy spadek wydanych stanowisk o 7 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W roku 2014r. w powiecie tarnogórskim, przeprowadzono 11 wizytacji pracy w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 68 porad dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 9 akcji profilaktycznych
- konferencje- Światowego Dnia Zdrowia
- Opracowano 3 regulaminy konkursów i przeprowadzono je:
 - Na palmę wielkanocną,
 - Przedszkolacy super śpiewacy
 - Konkurs plastyczny na hasło zachęcające społeczeństwo do testowania w kierunku HIV/AIDS

W roku szkolnym 2013/2014 oraz 2014/2015 Sekcje Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE:

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był w 22 szkołach. W roku szkolnym 2014/2015 chęć udziału w niniejszym programie wyraziło kolejne 6 szkół. Łącznie program realizuje 28 szkół. Dla szkół przystępujących do programu przygotowano i przeprowadzono szkolenie, każda szkoła otrzymała materiały informacyjno-edukacyjne. Monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach

nauczania i wychowania w wybranych szkołach. Sporządzono sprawozdania z realizacji za rok 2013/2014 i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to mała liczba materiałów edukacyjnych i brak nowych form.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2014

Działania podjęte w 2014 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

W związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Papierosa, Światowego Dnia Rzucenia Palenia Tytoniu, podjęto następujące działania:

- przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dniem bez Papierosa i Światowego Dnia Rzucenia Palenia
- przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.
- wyemitowano spot edukacyjny na telebimie w Centrum Tarnowskich Gór przy Hali Targowej, w okolicach Światowego Dnia Rzucenia Palenia 19-24.11.2014r
- dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób,
- koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach, Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników PSSE w Bytomiu w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wnioski Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem, przeprowadzono podczas akcji 161 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu to:

- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń,
- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowany był 33 przedszkola z powiatu tarnogórskiego, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiły 2 nowe przedszkola. Łącznie program realizują 34 przedszkola z powiatu tarnogórskiego.

Dla należytej realizacji programu: przygotowano i przeprowadzono indywidualne szkolenia-narady dla nowych przedszkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, pozyskano kredki, włączono się do współorganizacji festiwalu przedszkolnej piosenki o zdrowiu „Przedszkolaki super śpiewacy”, monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach przedszkolnych, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r i przesłano do WSSE Katowice.

Program jest chętnie oraz w ciekawy sposób realizowany przez placówki przedszkolne.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem,
- wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

W roku szkolnym 2013/2014 program realizowało 17 szkół podstawowych, natomiast w roku szkolnym 2014/2015 do programu przystąpiła kolejna szkoła. Łącznie program realizują 18 szkół podstawowych.

Zasadnicze działania – przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłano do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu to brak materiałów edukacyjnych gdyż koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradniki programowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe to:

- integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia,
- ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza,

- przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy,
- uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami,
- uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2013/2014 był realizowany w 21 szkołach gimnazjalnych i podstawowych. W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 5 szkół gimnazjalnych i podstawowych. Łącznie jest realizowany w 26 szkołach.

Zasadnicze działania sprowadzały się do przygotowania i przeprowadzenia szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucji materiałów edukacyjnych, przygotowania i przeprowadzenie warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych, czuwania nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu za 2013/2014r. i przesłanie do WSSE Katowice.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu brak materiałów edukacyjnych. Koordynatorzy wyposażeni są tylko w poradnik, dlatego też aby zachęcić i wzbogacić program przygotowano propozycje warsztatów antynikotynowych dla uczniów szkół gimnazjalnych.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- przeprowadzono 6 narad w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS oraz dostarczono materiały oświatowo-edukacyjne.
- przekazano do mediów informację na temat Światowego Dnia AIDS –notka prasowa.
- zorganizowano z Zarządem Rejonowym PCK Bytom konkurs plastyczny na hasło zachęcające społeczeństwo do testowania w kierunku HIV/AIDS. Na konkurs wpłynęło łącznie 31 prac ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- zorganizowano z Zarządem Rejonowym PCK Bytom konferencję dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta Bytom, nt. profilaktyki HIV/AIDS, gdzie wręczono nagrody laureatom. W konferencji uczestniczyło 86 osób.
- Uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2014r.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2013/2014 program był realizowany w 5 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2014/2015 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 11 szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie program realizowany jest w 16 szkołach.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową szkołom, sporządzono wykaz szkół, które chcą realizować program, przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2014/2015. Dostarczono materiały edukacyjne i ankiet do szkół, gdzie realizowano program, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2013/2014r.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

Program był realizowany w roku szkolnym 2013/2014 w powiecie tarnogórskim, w 10 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II, natomiast roku 2014/2015 do programu przystąpiły 4 nowe szkoły. Łącznie program jest realizowany w 14 szkołach

Zasadnicze działania to przedstawienie oferty programowej wybranym szkołom, przekazanie informacji o szkoleniu dla koordynatorów programu oraz udział pracowników Sekcji OZ w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice. Przeprowadzenie narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, dostarczenie materiałów i ankiet do szkół, gdzie realizowany jest program. Przesłanie informacji oraz zachęcanie koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C , ph. „Podstępne WZW”. Czuwanie nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu za rok 2013/2015 i przesłanie do WSSE Katowice.

Wnioski Trzy drużyny z powiatu tarnogórskiego zakwalifikowały się do Olimpiady ph. „Podstępne WZW” na szczeblu wojewódzkim.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu

- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna)
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym
- Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne

Program jest realizowany w 9 szkołach ponadgimnazjalnych.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programową dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację, przekazano informacji o szkoleniu dla koordynatorów programu zorganizowanym przez WSSE Katowice, przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, rozdystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania
- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2013/2014 był realizowany w 13 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2014/2015 w jednej szkole nie było nabory więc jest realizowany w 12 szkołach.

Zasadnicze działania: przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację, przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach które nie uczestniczyły w szkoleniu, wspierano szkoły w realizacji działań, rozdystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne, czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, sporządzono i przesłano sprawozdanie z realizacji programu za rok 2013/2014 do WSSE.

Żywnienie na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczna, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

Zasadnicze działania obejmowały zaproszenie placówek do realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015, zorganizowanie i przygotowanie szkolenia połączonego z dystrybucją materiałów edukacyjnych dla koordynatorów nowo przystępujących placówek. W szkoleniu uczestniczyły z powiatu tarnogórskiego 4 osoby, przeprowadzono narady, w tym 3 połączonych z wdrożeniem programu w nowo przystępujących placówkach i 7 narad w placówkach, w których program jest kontynuowany.

Wnioski: Brak zainteresowania wśród rodziców przedszkolaków warsztatami „Godzina ze zdrowiem”.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2014r to:

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania:

- przeprowadzono 19 narad i nawiązano współpracę z właścicielami ośrodków i wypożyczalni sprzętu wodnego nad zalewem Nakło – Chechło, właścicielami basenów, placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie oraz MOSIR, którzy wyeksponowali plakaty „Brazowo, ale czy zdrowo”,
- nawiązano współpracę z Górnośląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu- oplakatowanie kolejki wąskotorowej na trasie Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy dwa razy dziennie.
Zalew Nakło -Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w Powiecie Tarnogórskim. W czasie weekendów odpoczywa tutaj 60-70 tys turystów.
- nawiązano współpracę z MOSIR Radzionków, do którego należy Kąpielisko odkryte na Księżej Górze w Radzionkowie. W czasie wakacji przygotowano i przeprowadzono tam akcje profilaktyczną. Pracownicy Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej udzielali porad, co do rzucania palenia, ukazywali skutki palenia tytoniu oraz wykonywali pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony odpoczywających jak również obsługi basenu.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- zorganizowano wystawę o tematyce antybiotykowej Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty”,
- przeprowadzono 10 narad, w tym w 9 w przedszkolach, gdzie dostarczono materiały i omówiono akcje „antybiotyki”
- przeprowadzano bieżącą dystrybucję i ekspozycję materiałów informacyjno-edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia

Hasło – Choroby przenoszone przez wektory „ Małe ugryzienie, duże zagrożenie”

Zasadnicze działania:

- wysłanie informacji do lokalnych mediów, w sprawie obchodów i hasła Światowego Dnia Zdrowia 2014.
- zorganizowano konferencje dla uczniów szkół gimnazjalnych w Zespole Szkół Leśnych i Ekologicznych Brynek na której przybliżono uczniom genezę Światowego Dnia Zdrowia oraz zagrożenia boreliozą i kleszczowego zapalenia mózgu. W konferencji uczestniczyło 68 uczniów i 6 opiekunów.
- zorganizowano w GCR Repty obchody Światowego Dnia Zdrowia, przygotowano i obsługiwano stoisko informacyjne z ulotkami i tablicą informacyjną nt. chorób przenoszonych przez wektory.
- zorganizowano w ramach Śląskiej Wiosny ze Zdrowiem akcje profilaktyczne w Tarnogórskim Centrum Kultury i Hala Tarnowskie Góry.

Akcja Szkoła Czystych Rąk

Akcja realizowana przez 9 wybranych przedszkola z powiatu tarnogórskiego.

Cel -podniesienie poziomu wiedzy wśród dzieci przedszkolnych na temat zdrowego stylu życia poprzez promowanie właściwych nawyków higienicznych polegających na przestrzeganiu reguł higieny rąk w powiązaniu z prewencją zakażeń grypy.

Zasadnicze działania

- zaproszono wybrane przedszkola do udziału w akcji,
- dystrybuowano materiały edukacyjne do przedszkoli,
- rozpropagowano konkurs na najlepszy scenariusz zajęć dla dzieci w zakresie przestrzegania higieny rąk pt. „Dlaczego i jak dbamy o higienę rąk”,
- rozstrzygnięto konkurs na etapie powiatowym oraz przekazano wybrane scenariusze do kolejnego etapu wojewódzkiego,
- przygotowano podziękowania dla przedszkoli za nadesłane scenariusze,
- dostarczono dyplomy i nagrody przedszkolom biorącym udział w akcji.

Dopalacze wypalacze –środki zastępcze

Cel: Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży.

Zasadnicze działania:

- przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych aby zamieścili informacje na swoich stronach internetowych.
- przeprowadzono 18 narad, w związku z interwencją połączone z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- podczas organizacji punktów informacyjnych wyeksponowano plakaty w widocznym miejscu, oraz dystrybuowano ulotki wśród zainteresowanych osób.

Organizacja szkolenia z zakresu dezynfekcji i sterylizacji Praktyczny wymiar stosowania dla fryzjerów, kosmetyczek i pracowników gabinetów tatuażu.

Cel: Poszerzenie wiedzy na temat higieny, dezynfekcji i sterylizacji w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i gabinetu tatuażu.

Ramy czasowe:

Grupa docelowa: właściciele i pracownicy gabinetów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu

Realizatorzy:

- Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej
- Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska PSSE w Bytomiu
- Firma „Medilab”

Zasadnicze działania: zorganizowano w dniach 18 - 19. 03.2014r szkolenie dla właścicieli i pracowników gabinetów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu.

Śląska Wiosna ze Zdrowiem 2014r i Śląski Festiwal Zdrowia połączony z przemarszem różowej wstążeczki

Dzięki współpracy z Radną Sejmiku Śląskiego Barbarą Dziuk możliwe było zorganizowanie ww. akcji

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa

Zasadnicze działania to:

zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w Tarnogórskim Centrum Kultury i CH Hala Tarnowskie Góry, gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych, natomiast pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej zorganizowali punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Dla najmłodszych przygotowano w Tarnogórskim Centrum Kultury kącik rysunkowy - kolorowania obrazków o tematyce zdrowotnej. Dodatkowo podczas Śląskiego Festiwalu Zdrowia połączonego z przemarszem różowej wstążeczki uczestniczono we Mszy Świętej, wypuszczono balony do nieba na Rynku w Tarnowskich Górach jako znak solidarności z chorymi na nowotwory.

Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się w także w akcje organizowane przez PCK „Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, „Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK ” i Wampiriadę, oraz Urząd Miejski Tarnowskie Góry w związku z organizacją Dni Otwartych Urzędu Miasta w Tarnowskie Góry.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnych,

- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych na terenie PSSE Bytom
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.

pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, broszur, gadżetów, pism na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej na terenie działania PSSE Bytom.

Wnioski:

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcję Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach oraz zbyt późne otrzymanie materiałów z WSSE Katowice niezbędnych do realizacji programu. Materiały w formie elektronicznej przesyłane do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczane na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej. Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2014 była zadowolająca.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów i nagród. Władze Miast i Gmin chętnie włączały się w akcje profilaktyczne i w miarę swoich możliwości wspierały gadżetami i nagrodami konkursy organizowane przez PPIS w Bytomiu. Chętnie zamieszczały na stronach internetowych informacje w formie elektronicznej oraz pomagały przy organizacji akcji profilaktycznych. Organizowane konkursy, konferencje, warsztaty niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi. Społeczeństwo chętnie w nich uczestniczy jeżeli może skorzystać z bezpłatnych porad oraz materiałów edukacyjnych, większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało chęć zerwania z nałogiem.

W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

a) Sekcja Badań Wody w 2014 roku przeprowadziła badania :

- wody wodociągowej i przeznaczonej do spożycia : przebadano 248 próbek
- wody z basenów kąpielowych : przebadano 222 próbek
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 182 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 61 poz. 417 zmiana z dnia 20 kwietnia 2010r Dz. U. nr 72 poz. 466). Oznaczone były : bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, żelazo, mangan, utlenialność, wapń, magnez, fosforany, twardość ogólna. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę gronkowców koagulazo-dodatnich, bakterie *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów.

W odniesieniu do ubiegłego roku nie odnotowano znaczących różnic w ilości przeprowadzonych badań, za wyjątkiem wzrostu o 17% badań wody ciepłej w kierunku *Legionella*.

b) Sekcja Badań Żywności w 2014 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach **urzędowej** kontroli zgodnie z rocznym planem poboru próbek na 2014 rok z terenu powiatu tarnogórskiego mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – 122 próbki, głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, a dodatkowo w pewnych grupach produktów w kierunku *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Zbadano 50 próbek mleka i przetworów mleczarskich, 23 próbki ciastek i wyrobów cukierniczych, 18 próbek wyrobów garmażeryjnych, 10 próbek mięsa i wędlin, 5 próbek przypraw, 10 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kwestionowano 15 próbek lodów za zawyżoną liczbę bakterii *Enterobacteriaceae*.

W roku 2014 **monitoringiem** mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów: przetwory mleczne nie fermentowane, sery dojrzewające i ich analogi, lody i ciastka.

Fizykochemicznie zbadano 40 próbek w tym 4 próbki mięsa i ryb w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 13 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – badano próbki przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, kawy i herbaty. Ponadto zbadano 19 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych w tym 6 zdyskwalifikowano, soki owocowe w kierunku kwasowości i pH.

Monitoringiem fizykochemicznym objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony - badanie w kierunku azotanów
- suplementy diety – w kierunku znakowania
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – w kierunku znakowania.

Liczba badań żywności w porównaniu do roku ubiegłego uległa nieznacznym wahaniom w poszczególnych grupach asortymentowych i jest zależna od rocznego planu pobierania próbek opracowywanego rokrocznie przez WSSE w Katowicach.

Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella
- badania parazytologiczne
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń

W roku 2014 w sekcji wykonano:

- 2928 badania u 976 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 106 badań u 38 osób, które były zakażone poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 34 badań u 12 osób u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 36 badania u 12 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 9 badań osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 78 badań u 46 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego znacząco zmniejszyła się liczba badań osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną oraz liczba badań osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego. W pozostałych grupach osób liczba badań z terenu powiatu nieznacznie uległa wzrostowi.

